

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

KC
6668

NEDL TRANSFER

HN 66A9

Angile de St. Luc
en l'angue de St. marquis
par Mgr. Dordillon

V 54

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

EVANERIO

NA RUKA PEATO

V. G. I. S.

I ÓÓMI IA BAR-LE-DUC

1883

EVANERIO

NA RUKA PEATO

V. C. I. S.

I ÓÓMI IA BAR-LE-DUC

1883

KC 6668

HARVARD COLLEGE LIBRARY
COUNT OF SANTA EULALIA COLLECTION
GIFT OF
JOHN B. STETSON, Jr.

Mar. 12, 1925

EVANERIO

NA RUKA PEATO

HATIKA 1.

1. Meia ta tahipito mou é nana i haá mau ia io he hamani te tau mea i mea ia ma io tatou nei,

2. Me i tuku ia mai e te poi mata kite, e te poi i te hakako aé ia ómua.

3. Auana ta ú nei, e ona Teohiro, he mea meitai á haá vivini hakamate au me te patu iho ia óe i hua mea na hakatahi mei te tumu, me i tuku ia mai,

4. E tiá e ite toitoi éka óe i te tiatohu o te tau mea i hakako aé ia ia óe.

5. Aia, i te tai ia Herote, ó te hakaiki no te henua Iutea titahi tauá, ó Takaria te ikoa, no óto o Ati-Apia, me to ia vehine, ó Eritapeta, no óto Ati-Arone.

6. E mou é nana meitai áua tokoua io te Etua, mea nui to áua aotahi i te éo o te Etua, áóé i topa pu mei io áua titahi pona tekao e tahi o ia.

7. Áóé o áua tama, na te mea he vehine mahoi Eritapeta, he koóua pe áua tokoúa.

8. Á tahi, ia pao vivini to tahipito huaá tauá haka í te aó o te Etua io he haé pure nui, úa íó í te huaá a Takaria hua haka, ó to átou haá tauá teiá.

9. Me te íó ia Takaria te uú io he haé pure nui mea hano í te mea kakaá tuku aé í te aó o te Etua, i uú atu ai.

10. Hano ana Takaria í to ia haka haá tauá, io he haé pure nui, úa noho í te ava puta ma vaho, te huaá énana, me te pure í to átou pure.

11. Á tahi á íte Takaria í titahi kuhane anera o te Etua, maó ana í te vahi íma oko o te hataá pure uo ia te avai o te tau mea kakaá.

12. Ía íte Takaria í hua kuhane anera, ú emieé, ú haámetaú,

13. Á tahi á peaú ai te kuhane anera ía ia : Aua óe e haámetaú, e Takaria : i oko ia hoí to óe pure e te Etua, ena á hanau Eritapeta, to óe vehine, í te tama, e tuku atu óe ía ía í te ikoa Ioane.

14. Ú koakoa óe, úa hahi, úa hahi me tahipito meia í te hanau ía o ía.

15. Taetae paokooko hua tama í te Etua, ú te e inu í te vino me teiá mea ke haá kona, úa pi to ía koekoe í te Kuhane-Meitaí, mei óto o te kopu o te kui.

16. Na ia te haá hua mai i te énána tini o Iraene i te meitaí, i to átou Etua.

17. Ú heé atu mamua o ia me te meitaí, me te mana o Eria, mea haá tutuki te huaá motua me to átou huaá tama, mea haá hua mai i te poi haátiaí koé i te maákau o te poi toitoi, mea haá toitoi te huaá énána io te Etua.

18. Á tahi á peáu atu Takaria i te kuhane anera : E aha te hakatu toitoi o to óe peáu ia mai ia ú ? He koóua pe hoí au nei, he pakahio pe me to ú vehine.

19. E hua atu te kuhane anera me te peáu ia ia : Ó au, ó Kapiriere au, ú maó ananu au i te aó o te Etua : i pahi ia hoí au nei i hua tekao meitaí titií ia óe.

20. Ena hoí á mutu óe i hua á nei tihe i te á á toitoi a to ú tekao nei ia óe, mea áóé óe i haátiaí vave ia ú, i tu ú tekao toitoi noa.

21. E tataí ta te huaá ma vaho i te uú ia o Takaria, e mahaó ta átou i to ia pouí i óto he haé pure nui.

22. Ía uú i vaho Takaria, ú te e koaka i te tekao me te huaá, ú maákau anaiho átou i íte ia e ia i titahi mea mana i óto he haé pure nui, mea i to ia tuhi atu tuhi mai, ú te i poha te eó.

23. Hoe na po o to ia haka haátauá io he haé pure nui, ú taha atu Takaria i óto o to ia haé.

24. Hoe na po i muí, úa tupu te tama io he

kopu o Eritapeta, o to ia vehine, te i hano i to ia kopu tama hakana, e ima meama me hakana ia, me te peáu.

25. Ta te Etua hoi hua mea na ia u nei, u tiohi mai ia u e ona me koé tu u hakaika io te huaá énana.

26. Ia hemo mou meama e ono mei te tupu ia o hua tama, u pahi atu te Etua i te kuhane anera, ia Kapiriere óto titahi kaávai o te henua Karirea, o Natareti te ikoa,

27. Io titahi virikine o ia i haátoitoi ia te noho me titahi vahana no óto Ati-Tavite, ó Ioteve te ikoa : ó Maria te ikoa o hua vehine virikine.

28. Ia uú anamai te kuhane anera i óto he paóto o hua virikine u peáu pu ia ia : Kaóha óe pi i te karatia! Me óe hoi te Hakaiki, u tahia hoi óe i tahipito vehine.

29. Ia óko Maria i hua pona tekao, ua u te koekoe, u maákau : e aha oti tenei kaóha mai ia u?

30. Á tahi á peáu atu ai te kuhane anera ia ia : Aua óe e haámetaú, e Maria, u koaka hoi óe i te karatia io te Etua.

31. Ena hoi á tupu te tama i óto o to óe kopu, e hanau óe i te tama me te tuku atu ia ia te ikoa Ietu.

32. U paokooko to ia hakaiki, E Tama o te Etua to ia ikoa, ta te Etua e tuku ia ia te hakaiki ia o Tavite, o to ia motua. E mau ananu to ia hakako i Ati-Iakopo.

33. Áóé e koé to ia hakako.

34. Á tahi á péau atu Maria í te kuhane anera: E peheá to óe tekao nei e koaka? E noho te e noho au nei me te vahana.

35. E hua atu te kuhane anera: E iho mai hoí uo óe te Kuhane-Meitaí, na te mana o te Etua e tupu ai te Tama, i íó ai ía ia te ikoa Tama o te Etua.

36. Aia hoí to óe kui teina, ó Eritapeta, he vehine mahoi, he uehine ana, úatupu í te tama; á ima meama mei te tupu ia, ó te ono tenei.

37. Í hea hoí te mea áóé i koaka í te Etua?

38. Á tahi á péau ai Maria: Ena hoí au he pahikaéo no te Hakaíki: á tae to óe hiá á óe í haki nei. Me te íó o te kuhane anera mei io ia.

39. Hoe na po í muí, úa maó Maria me te hiti poponihoó ma úka he tuaívi í óto he kaávai Iuta.

40. Ía uú io he haé o Takaria, ú kaóha atu ía Eritapeta.

41. Í te kaóha atu o Maria ía Eritapeta, úa hahi to ia tama í óto o to ia kopu: úa pí Eritapeta í te Kuhane-Meitaí.

42. Ú taááu me te péau: Ú hakatahia hoí óe í tahipito vehine, ú hakatahia hoí me te Tama mei óto o to óe kopu.

43. E peheá, úa tihe te Kui o tu ú Hakaíki io-ú nei?

44. Ía taki to óe kaóha í tu ú puaika, ú nui

oko te ékaéka o tu ú tama í óto o tu ú kopu.

45. Mamaú hoí óe mea í to óe haátia vave í te tekao o te Etua i titií ia ia óe, áóé hoí e topa titahi pona tekao.

46. Á tahi á poha te éo o Maria me te peáu :
Úa hahi tu ú kuhane í te Hakaíki.

47. Úa pe tu ú koekoe í te koakoa mea í te Etua, í tu ú Haápohué.

48. Na te mea ú tiohi mai ía ú, í to ia huaá kikino : ena hoí á haá meitaí ía ú te tau tai hakatahi, hakatahi, tihe í úna nui :

49. Meia í te tau mea mahaó i mea ia io ú ta te Hakaíki mana oko ananu, ta te Hakaíki meitaí,

50. Ta te Hakaíki hakaóha í te tau tai hakatahi ú kaóha atu ía ia.

51. Ú haá íte a mai to ia mana oko, ú haá hiki tautarara te poi koekoe kaíé pu.

52. Ú haá hika anamai te papa hakaíki paokooko mei to átou nohoka kanahau, me te hapai aé í te huaá kikino me te koekoe kaíé koé.

53. Ú haá nui te taetae o te poi me te áí, me te haá tihe te áí io te poi me te taetae nui ómua.

54. Ú tiohi hakamate ía Iraene, í to ia haétoa mea í to ia hakaóha.

55. Me i peáu ia e ia ómua í to tatou huaá tupuna, ía Aparahamo me a ia huaá poupuna í úna nui.

56. Me he mea e tou meama me éka ia Maria io Eritapeta, i hua atu ai i to ia haé.

57. Ó Eritapeta, ia hemo ónaóna to ia tau meama haá kopu tama, ú hanau i te tama.

58. Ia mevaha viípu te óko o hua hakaóha nui ia Eritapeta ta te Hakaíki, úa hahi ia ia to ia tau hoa me te huaá.

59. Ma te po e vaú mei te hanau ia o te tama, ú muímuí te huaá o Takaria e hano i te ikoa tuku i te tama, e toó ta átou ó Takaria to ia ikoa, ó hua ikoa me te motua.

60. A tahi á hua atu te kui me te peáu : Aua, ó Ioane to ia ikoa.

61. A tahi á hua atu te huaá : Ó ai a o to ée haétoa i apa ia i hua ikoa ?

62. Á tahi á tuhi ia átou i te motua o te tama, á haki to ia hiá.

63. Á tahi á tuhi Takaria i te keá patu hamani me te patu i úna : Ó Ioane to ia ikoa. Úa pe i te mahaó te huaá hakatahi.

64. Á tahi á poha ia te éo o Takaria, ú kevai pe te éo peáu ana, hahi ana i te Etua.

65. Úa pe te huaá hoa i te haámetaú ; ú mevaha te óko o hua mana viípu te tuaivi o te henua Iutea.

66. Ó te poi i óko aé i hua mea na, ú haá mau io he koekoe me te peápeáu : E aha oti ta hua tama nei ? Me ia hoí te Etua.

67. Á tahi Takaria, te motua o ia, úa pi i te

oko te ékaéka o tu ú tama í óto o tu ú kopu.

45. Mamaú hoi óe mea í to óe haátiá vave í te tekao o te Etua i titií ia ía óe, áóé hoi e topa titahi pona tekao.

46. Á tahi á poha te éo o Maria me te peáu :
Úa hahi tu ú kuhane í te Hakaíki.

47. Úa pe tu ú koekoe í te koakoa mea í te Etua, í tu ú Haápohué.

48. Na te mea ú tiohi mai ía ú, í to ia huaá kikino : ena hoi á haá meitaí ía ú te tau tai hakatahi, hakatahi, tihe í úna nui :

49. Meia í te tau mea mahaó i mea ía io ú ta te Hakaíki mana oko ananu, ta te Hakaíki meitaí,

50. Ta te Hakaíki hakaóha í te tau tai hakatahi ú kaóha atu ía ía.

51. Ú haá íte a mai to ía mana oko, ú haá hiki tautarara te poi koekoe kaíé pu.

52. Ú haá hika anamai te papa hakaíki paokooko mei to átou nohoka kanahau, me te hapai aé í te huaá kikino me te koekoe kaíé koé.

53. Ú haá nui te taetae o te poi me te áí, me te haá tihe te áí io te poi me te taetae nui ómua.

54. Ú tiohi hakamate ía Iraene, í to ía haétoa mea í to ía hakaóha.

55. Me i peáu ía e ía ómua í to tatou huaá tupuna, ía Aparahamo me a ía huaá pouputa í úna nui.

56. Me he mea e toú meama me éka ia Maria io Eritapeta, i hua atu ai í to ia haé.

57. Ó Eritapeta, ia hemo ónaóna to ia tau meama haá kopu tama, ú hanau í te tama.

58. Ía mevaha viípu te óko o hua hakaóha nui ía Eritapeta ta te Hakaíki, úa hahi ía ia to ia tau hoa me te huaá.

59. Ma te po e vaú mei te hanau ia o te tama, ú muímuí te huaá o Takaria e hano í te ikoa tuku í te tama, e toó ta átou ó Takaria to ia ikoa, ó hua ikoa me te motua.

60. A tahi á hua atu te kui me te peáu : Aua, ó Ioane to ia ikoa.

61. A tahi á hua atu te huaá : Ó ai a o to óe haétoa i apa ia i hua ikoa ?

62. Á tahi á tuhi ia átou í te motua o te tama, á haki to ia hiá.

63. Á tahi á tuhi Takaria í te keá patu hamani me te patu í úna : Ó Ioane to ia ikoa. Úa pe í te mahaó te huaá hakatahi.

64. Á tahi á poha ia te éo o Takaria, ú kevai pe te éo peáu ana, hahi ana í te Etua.

65. Úa pe te huaá hoa í te haámetaú ; ú mevaha te óko o hua mana viípu te tuaivi o te henua Iutea.

66. Ó te poi i óko aé í hua mea na, ú haá mau io he koekoe me te peápeáu : E aha oti ta hua tama nei ? Me ia hoí te Etua.

67. Á tahi Takaria, te motua o ia, úa pi í te

Kuhane-Meitaí úa haki i te mea á tihe mai me te peáu :

68. A hahi ia i te Hakaiki, i te Etua o Iraene mea i to ia tiohi me to ia haá pohué i to ia huaá.

69. Meia i haátihe mai io tatou i te haá pohué māna no óto o Ati-Tavite, to ia pahikaéo :

70. Me i peáu ia ómua e ia ma te haha o te huaá peroheta te i pahi ia io te tau tai mei áó, mei áó.

71. Mea haá pohupohué ia tatou mei te fima o te poi makaka e hano ia tatou.

72. Mea haá íte a mai i to ia hakaóha i to tatou huaá tupuna mei áó, mei áó, mea haátoitoti i te pona meitaí i haá mau ia ómua.

73. Mea haátoitoti i te mea i peáu ia ómua ia Aparahamo i to tatou motua, e vaiéi mai ia tatou i tenei taetae.

74. E tiá, ia pohué tatou mei te fima o te poi e hano ia tatou, e koaka i te aotahi atu ia ia, me te koekoe hopo koé.

75. Me te koekoe meitaí, me te koekoe toitoi noa i teiá á, i teiá á ananu tihe i to tatou mate ia.

76. Ó óe, e te poiti hou, he peroheta o te Hakaiki nui to óe ikoa : e taha atu óe ómua i te áó o te Hakaiki mea haá menia to ia aánui.

77. Mea hakako i to ia huaá i te tekao ú haá pohué, i te mea ú haá maha te mikeo o átou.

78. Meia i te kaōha nui o to tatou Etua te i pahi mai mei ūna i hua maāma.

79. Mea haā maāma te koekoe o te poi e noho aā io he potako o te mate, me te aāhi ia tatou ma te aānui o te moū.

80. Ū nui aé, nui aé te tama, ū nui aé, nui aé me to ia meitaí; ūa noho i te henua ataha tihe i te á á hakatuhuka atu i te poi Iraene.

HATIKA 2.

1. Á tahi, i hua mou po, ū mevaha te tekao o Ketare Aukuto to te patu io he hamani te ikoa o te tau énana no te henua tiatohu.

2. Ta te hakaíki vivini o te henua Ihiria, ta Kirino hua patu ika ómua.

3. I heé atu ai te énana hakatahi i to átou ikoa hapai.

4. Ūa heé me Ioteve mei te henua Karirea, mei te kaávai Natareti i te papua haé a Tavite, ó Petereemi te ikoa, ta te mea no óto Ati-Tavite Ioteve,

5. E hano i te ikoa hapai me Maria to ia vehine toitoi, ū hakaka te kopu o Maria.

6. Í éiá áua, i teihanau ai Maria.

7. Ū hanau Maria i to ia ona tama hamua, me te vahi me te epa me te haā moe ia ia io he papa

avai ia kai a te puaka, mea i te vahi koé no áua io he haé hoko kai.

8. Aia i éiá, i te vaó mou énana tiohi hipa e mataá ana i te po.

9. Á tahi á tihe te kuhane anera o te Hakaiki me te tu anaé i te aó o átou, keapa oko te maáma viipu o átou, emieé okoki ta átou, hopo oko.

10. A tahi á peáu ai te kuhane anera ia átou : Aua ótou e hopo, e kave hoí ta ú ia ótou i te óko haá ékaéka paokooko i te huaá énana :

11. I hanau ia, i hua po nei, no ótou, i óto he papua haé a Tavite, te Haápohué énana, ó te Ki-rito, ó to tatou Hakaiki.

12. Aia te hakatu ia ótou : e koaka i te tama i vahi ia me te epa, moe ana io he papa avai ia kai a te puaka.

13. Á tahi á muímuí mai me te anera tahipito hatu kuhane anera tini, hahi ana i te Etua me te peápeáu :

14. No te Etua hoí te kaóha nui i úna o te áki, no te tau énana koekoe meitaí te mou i te henua.

15. Ía kakaó te hatu kuhane anera i óto he áki, á tahi á peápeáu atu, peápeáu mai te mou énana tiaki hipa : Á pau tatou, á hihiti i Petereemi, á tiohi tatou i te mea i mea ia, i te mea i haki ia mai e te Hakaiki.

16. Me te hiti poponihoó, me te koaka ia Maria

me Ioteve me te tama hanau hou e moe ana io he papa avai ia kai a te puaka.

17. Ia i te átou ia ia, ú haátiá í te tau mea i peáu ia ia átou no hua tama.

18. Ó te poi i óko í hua mea, úa pe í te mahaó mea í te peáu o te poi tiaki hipa ia átou.

19. Ó Maria, ú kaituto io he koekoe í hua mea na hakatahi.

20. Me te hua atu ta te mou éhana tiaki hipa, hua ana hahi ana, haá meitaí ana í te Etua mea í te tau mea i óko ia, i íte ia e átou me i peáu ia ia átou.

21. Ia hemo na po vaú mei te hanau ia o te tama, ú apa ia te tama í te ikoa ó Ietu, i te ikoa i apa ia e te kuhane anera í te tama ómua o to ia tupu ia io he kopu o te kui.

22. Kahae úa hemo no Maria te hatu po i peáu ia e Moite no te kui i hanau í te tama, ú kave atu í te tama óto Ierutaremi, mea utuna atu ia ia í te Etua,

23. Me i peáu ia e te Hakaíki ia Moite : ó te tama óa hamua, á unuka atu ia ia í te Hakaíki;

24. Mea utuna atu me te mea í haátoitoi a e te tekao o te Hakaíki, ó na manu e úa, ó onatauú piho e úa.

25. Á tahí, aia í éiá titahi éhana koekoe toitoi, koekoe hopo í te Etua, ó Timeone to ia ikoa. Ú tataí hua éhana meitaí í te haá koakoa ia

Iraene, úa ihi hoi te Kuhane-Meitaí í óto o to ia koekoe.

26. I haá íte hoi ía ia na te Kuhane-Meitaí, áóé e mate kahae úa íte to ia mata í te Kirito o te Hakaíki.

27. I taha atu ai Timeone io he haé pure nui, aáhi ia na te Kuhane-Meitaí. Óhia ú kave mai te motua me te kui í te tama, ía Ietu io he haé pure, me í peáu ia e te Etua ia Moite,

28. Ua toó ía ia mei te íima; úa hahi í te Etua me te peáu :

29. Í tenei, e te Hakaíki, à tuku atu í to óe pahikaéo, á íó í te vahi móu, me i peáu ia e óe;

30. Kahae úa íte tu ú mata í te haápohué á óe i tuku mai ía tatou,

31. Á óe i pahi e ona me tiohi ía ia te tau poi hakatahi,

32. Me he maáma haà maáma te koekoe o te huaá énana, te kaíé o to óe haétoa, ó Iraene.

33. Úa pe í te mahaó mei te motua, mei te kui a Ietu, meia í hua mea no ia.

34. Me te penetitio atu ta Timeone ía áua, me te peáu í te kui, ía Maria : Ó hua tama nei, ó te tumu o te hika me te pohué o te tau énana tini no Iraene; ú nui oko te haà pakeka ía ia.

35. Ó to óe koekoe, ú tiputa éé ia e te veó e ona me íte ia mai te maákau o te tau énana tini.

36. Aia i éiá me titahi perohetiha, ó Ana te ikoa, e moí a Hanuere, no Ati-Atere : He ona pakahio nui oko, ú virikine kahae úa noho me te vahana, e hitu mataiki ehua me noho ia me te vahana.

37. U haá popi kahae úa hemo ia ia e úa touha o te ehua me mou ehua ke e ha ; áóé e pae ke mei io he haé pure nui, mea nui to ia kaóha i te Etua, mea nui to ia haá oke, mea nui to ia pure mei te ao mei te po.

38. Ía tihe i hua á hua pakahio, úa hahi me ia i te Etua, i te Hakaiki, me te tekao no ia i te huaá énana hakatahi ú tatai i te haápohué o Iraene.

39. Óhia úa pao te tau mea i peáu ia e te Hakaiki ia Moite, ú hua atu Ioteve me Maria me te Tama i te henua Karirea, i to átou kaávai Natareti.

40. Ú nui aé, nui aé te tama, ú nui aé nui aé me to ia meitaí io te Etua, me ia hoí te karatia o te Etua.

41. Í teiá ehua, i teiá ehua ú heé atu to ia motua me te kui i óto Ierutaremi, ma te koika Pakate.

42. Óhia úa hemo ia Ietu ónohuú ma úa o te ehua, ú heé atu átou tokotoú óto Ierutaremi no te á koika, ó to áua haá teiá.

43. Ía pao te á koika, úa hua, úa noho Ietu tokotahi i óto Ierutaremi, áóé i maákau to ia huaá motua i to ia noho.

44. Auana ta áua ena me tahipito hatu hoa, i heé atu ai, po tahi me heé ia. Ía ahiahi e umihi ta áua ía ía ma vavena o te hatu hoa me te hatu huaá.

45. Mai umihi, umihi, umihi, ú te i koaka, i hua atu ai áua í óto Ierutaremi, e hano í te umihi.

46. Mai umihi, umihi, umihi, po tou me umihi ía, ú tutuki me ía ío he haé pure nui, e noho ana í vaveka o te huaá tuhuka, hakaóko ana, ui ana ía átou.

47. Ó te poi ú hakaóko í to ía tekao toitoi, í to ía ui meitaí, úa pe í te mahaó.

48. Óhia úa íte áua ía ía, úa pe í te mahaó ; ú peáu ía ía, te kui : E tu ú Tama, e aha ta óe nei ía mana ? Aía hoí to óe motua me au nei e umihi ananei ía óe me te ue.

49. E hua atu Ietu ía áua : Umaha i umihi ai óua ía ú ? Áóé á e íte óua e mea meitaí á hano au nei í te mea o tu ú Motua ?

50. Ú te i óko toitoi áua í te pona tekao o ía ía áua.

51. Á tahi á hua atu Ietu me áua, me te tihe í Natareti, me te aotahi ananu ía áua.

52. Ó te kui o ía, ú haámau ío he koekoe hua mea na hakatahi.

53. Ú nui aé, nui aé Ietu, ú nui aé, nui aé me to ía meitaí ío te Etua, ío te tau énana.

HATIKA 3.

1. I te ónohuú ma ima o te ehua o te hakaiki aé o Tiperio Ketare, e hakaiki vivini aá Ponotio-Pinato no te henua Iutea, teteraka aá Herote no te henua Karirea, ó Hiripo to ia teina no te henua Iturea me te henua Tarakonite, ó Rihania no te henua Apirena,

2. E noho aá na hakaiki tauá ó Ana me Kaiha, á tahi á óko Ioane, ó te tama a Takaria, í te henua ataha, í te tekao o te Etua.

3. I taha mai ma na henua o Ioretane, taha ana, áko ana í te papatema haá tavaé, mea hoói ia mikeo.

4. Me i patu ia io he hamani o te peroheta, ó Ihaia : He éo taááu í te henua ataha : Á kanea te puta o te Hakaiki, á haá toitoi to ia aánui.

5. Á tahi á haápi ia te anakapuha, á tahi á kaó ia te tau tuaívi me te pukepukei hakatahi, á tahi á toitoi te aánui haá pikopiko, á tahi á paáhaáha te aánui kakekakeka ;

6. Á tahi á íte te tau poi énana í te Haápohué í pahi ia e te Etua.

7. E peáu ta Ioane í te poi énana e hano í to ia papatema haá koaka : Tai peoko, t'ai a í hakako ia ótou í te utu í te peke o te Etua á tihe mai ?

8. Á nui to ótou haka meitaí mea haá tavaé íte Etua : aua e peápeáu ótou : he motua to matou ó

Aparahamo. No to ótou peáu, e hua atu au ía ótou : E koaka í te Etua í te tau tama haá tupu ía Aparahamo mei óto o hua keá na.

9. Ena hoí te toki í te tumu kaáu : ó te tumu áóé e haá tupu í te puku meitaí, e tua me te titií í'to te ahi.

10. Á tahi á uiui aé te huaá énana ía ía me te peápeáu : E aha á te mea e haka e haka ta matou nei ?

11. E hua atu ta Ioane : ó te énana me na kahu e úa, á tuku atu titahi í te énana kahu koé, atíí ta te énana me te oá.

12. Ú titihe me te poí pupurikano e hano í te papatema, me te peápeáu ía ía : E te Tuhuka, e aha á te mea e haka e haka ta matou ?

13. E hua atu Ioane : Aua ótou e toó ma úka iho o te tau mea í haá toitoi ía ía ótou.

14. E uiui atu ía ía me te hatu toa, me te peápeáu : Ó matou, e aha te mea e haka e haka ? Me te peáu e ía ía átou : Aua ótou e hao í te taetae o te hoa, aua e haátekateka, á toó anaiho í to ótou tuki haátoa.

15. E auana ta te huaá énana, e mamaákau ta átou io he koekoe ó Ioane nehe te Kirito :

16. I peáu atu ai Ioane ía átou nui : Ó au nei e papatema ía ótou me te vai : atika, ena titahi mana oko ía ú á tihe mai ; e aha ta ú o te vevete í to ía aihu ? Ó ía te e papatema ía ótou me te Kuhane-Meitaí, me te ahi.

17. Mei to ia fíma te haá íó épo, na ia e haá tai-tai to ia tohua; na ia te haápuke í te kakano haraoa í óto o to ia haé avai ia kakano haraoa me te tutu te kaka haraoa io he ahi te e koé noa.

18. Nui atu te tekao a Ioane í te huaá énana, hakatuhuka ana ía átou.

19. Á tahi Herote tetaraka, ía óónaki oko ia e Ioane meia ia Herotiate, í te vehine toitoi o to ia teina, meia í to ia tahipito tau haka hauhau,

20. Ú haá nui aé to ia makaka me te tuku ía Ioane io he haé humu.

21. E koaka ana te huaá énana í te papatema, ú koaka me Ietu : á tahi, e pure ana ia, ú pepeu a te áki :

22. Ú iho mai uo ia te Kuhane-Meitaí, me he mata o te piho to ia mata: ú óko ia te éo í poha mei io he áki me te peáu : Ó óe nei tu ú Tama tahia, io óe anaiho tu ú ékaéka.

23. Ua hemo ía Ietu tekau ma iva o te ehua ó te tekau ma ómohuú tena, e auana ta te tau éana he tama a Ioteve te tama a Heri, te tama a Matate,

24. Te tama a Revi, te tama a Mereki, te tama a Iane, te tama a Ioteve,

25. Te tama a Matatia, te tama a Moihe, te tama a Nahume, te tama a Heihiri, te tama a Nake,

26. Te tama a Matate, te tama a Matatia, te tama a Ihemei, te tama a Ioteve, te tama a Iuta,

27. Te tama a Ioana, te tama a Reiha, te tama

a Ihoropapere, te tama a Iharatiare, te tama a Neri,

28. Te tama a Mereki, te tama a Ati, te tama a Koihane, te tama a Erematane, te tama a Here,

29. Te tama a Ietu, te tama a Erietere, te tama a Iorimi, te tama a Matate, te tama a Revi,

30. Te tama a Timeone, te tama a Iuta, te tama a Ioteve, te tama a Iona, te tama a Eriakimi,

31. Te tama a Merea, te tama a Matata, te tama a Natane, te tama a Tavite,

32. Te tama a Ieihe, te tama a Opete, te tama a Poote, te tama a Taremone, te tama a Naatone,

33. Te tama a Aminatape, te tama a Arama, te tama a Eiherone, te tama a Harete, te tama a Iuta,

34. Te tama a Iakopo, te tama a Itaako, te tama a Aparahamo, te tama a Tare, te tama a Nakore,

35. Te tama a Iharuke, te tama a Rakau, te tama a Hareke, te tama a Hepere, te tama a Ihare,

36. Te tama a Kainane, te tama a Arehakate, te tama a Temi, te tama a Noe, te tama a Rameki,

37. Te tama a Matuihare, te tama a Henoko, te tama a Iarete, te tama a Marareere, te tama a Kainane,

38. Te tama a Henote, te tama a Tete, te tama a Atamo, te tama a te Etua.

HATIKA 4.

1. Á tahi, Ietu pi i te Kuhane-Meitaí, á hua mai mei pií he Ioretane, á tahi á aáhi atu ia e te Kuhane-Meitaí i te henua ataha.

2. Me te noho í éiá, po touha me noho ia, me te motií ta te tiaporo ía ia. Po touha áóé i oá i te oá : Kahae úa ému ta po touha á tahi á mate í te oke.

3. Á tahi á peáu ai te tiaporo ía ia : Aua he Tama óe o te Etua, á peáu óe, á mea kai te keá nei.

4. E hua atu Jetu ía ia : Í patu ia hoí : Í te te-kao mei óto he haha o te Etua te pohué ia o te énana, áóé i te mea kai anaiho.

5. Á tahi á hapai ia e te tiaporo úo he kapua tuaivi tiketike, mei keina i haá íte ai i te aomaáma tiatohu me to ía taetae.

6. Me te peáu ía ia : E tuku atu au ía óe hua mea na hakatahi, hua taetae paokooko, hua henua kaékaé : ta te mea úa íó ía ú te vivini me te koaka i te tuku to te makimaki.

7. To óe teiá mea hakatahi, to te hika i to au aó ía ú e atoratio.

8. Á tahi á hua atu Ietu me te peáu ía ia : I patu ia hoí : E atoratio ta óe i te Etua to óe Hakaíki me te aotahi ía ia anaiho.

9. Á tahi á hapai aé ía ia i óto Ierutaremi me te tuku iho uo he pekia haé pure nui, me te

peáu ia ia : Aua he Tama óe ta te Etua, á éétu mei i nei i áó,

10. I patu ia hoí : Ú tuku ia i to ia kuhane anera te tiohi ia óe;

11. Na átou e toó iho ia óe oa tukia to vaevae i te keá.

12. E hua atu Ietu me te peáu ia ia : I peáu ia : Aua óe e haámotií i te Etua, i to óe Hakaiki.

13. Ía ému vivini te haá motimotií, ú hakaeta te tiaporo me te tuku atu ia ia.

14. Á tahi á hua atu Ietu i te henua Karirea, mea i te Kuhane-Meitaí. Á tahi á mevaha te óko o to ia meitaí ma na henua viipu.

15. Ó ia, ú hakako io he tinakoka o átou, me te hahi ia ia ta te poi hakatahi.

16. Ía tihe i Natareti, i to ia kaávai toitoi, úa uú io he tinakoka ma te tapati, ó to ia haá ananu teiá, me te maó i te hamani tatau.

17. Ú tuku atu ia ia te hamani o te peroheta, o Ihaia. Ía pepeu a i hua hamani, ú tutuki me te vahi i éiá i patu ia.

18. Ó te Kuhane o te Hakaiki uo au : I haá paú ai ia ú me te paú, me te pahi mai ia ú i te evanerio hakako i te poi kokino me te haá ea te menava unu,

19. I te hakako te pohué ika o te poi i humu ia, me te haá tahakahaka ia i te mata o te poi matapo, me te haá vevete ia o te poi i haá mau ia me te tuitui kioé; me te haá tavaha te óko o

te hakaóha ia o te Hakaíki, o to ia toitoi noa.

20. Ía tiha te hamani, ú tuku atu í te hakaíki vivini me te noho iho. Ú heó anamai te tíoí o te énána hakatahi uo ia io he tinakoka.

21. Á tahi á hano í te hakako ía átou me te peáu : Á tahi nei á toitoi ía te tekao o te peroheta i tatau ía kapo.

22. Ú haá mau átou nui í to ía tekao, ú mamate átou í te ékaéka, í te mahaó me te peápeáu : Áóé á he tama a Ioteve teá ?

23. E hua atu Ietu ía átou : Aha nehe e peá-peáu ótou ía ú : E tauá, á haá oá ía óe : á haka í óto o to óe Kaávai toitoi te haka mana i haka ía e óe óto Kaharanaumi.

24. Ú peáu atu Ietu : He mea tiatohu, ú te e mave mai ona peroheta na to ía tau hoa.

25. He tekao tiatohu hoí ta ú nei ía ótou : Mea nui te tau vehine popi í te tai ía Eria, ío Iraene, óhia ú te e ua te ua, e toú ehua me te e ua, me te oke nui oko ma te henua tiatohu :

26. Áóé i pahi ía Eria ío átou, aua ío titahi ona vehine popi, e noho aá í te henua Ihitonia í óto o te kaávai Tarepeta.

27. Mea nui te tau énána mohoi ío Iraene, í te tai ía Eria te peroheta : áóé titahi o átou i pohupohué, aua Naamane no te henua Ihiria.

28. Ía óko te huaá e noho aá ío he tinakoka í hua pona tekao, ú mamate í te haáhaá.

29. Ú maóó, ú tute atu ía Ietu ma vaho o te

papua haé me te aáhi atu ia ia uo he kapua tuaivi tiketike, i éiá te tu o to átou papua haé, e hano ia ia titií mei úka i áó.

30. Atika, ó ia, úa taha ma vaveka nui ahau o átou me te heé atu.

31. Mei éiá úa tihe i óto Kaharanaumi, i te henua Karirea, me te hakako i éiá i te tekao ma teiá á, ma teiá á o te tapati.

32. Úa pe te huaá énana i te mahaó mea i to ia tekao toitoi noa.

33. Aia io he tinakoka me titahi énana makaka ia e te tiaporo hauhau, ú taááu me te éo oko.

34. Me te peáu : Aua e toua mai, e ahá ta óe nei me matou, e Ietu Nataretí ? Aha ua nei úa tihe óe mea makaka mai ia matou ? Úa íte hoí au o óe nei te Toitoi noa o te Etua.

35. Á tahi á óónaki Ietu ia ia me te peáu me te éo oko : Amutu óe, á uú atu ma vaho o hua énana nei. Me te titií pu ta te tiaporo i hua énana io he tohua i te áó o te huaá, me te uú atu anamai mei óto o ia, aua te makaka.

36. Ú mamate te huaá i te haámetaú me te peápeáu atu peápeáu mai ta te hoa i te hoa : E aha oti te mea nei ? E óónaki ta ia me te mana oko i te tau kuhane hauhau me to átou uú atu.

37. Ú mevaha te tekao no ia ma na henua viípu, viípu.

38. Ó Ietu, ia uú atu ma vaho o te tinakoka, úa tihe io he haé o Timone. Ó te motukoai vehine o Timone, úa au í te hatete, ú veáveá oko te kií i peáu atu ai te huaá ia Ietu : Á haápohué ia ia.

39. A tahi á haátata ai Ietu me hua vehine me te peáu : Á koé te hatete, me te koé o te hatete, me te maó anamai o hua vehine, me te hano í te kai auau ia átou.

40. Óhia úa kaó te oumati, ú aáhi mai te huaá énana í to átou hopihopi io Ietu, me te hakatu e ia í to ia ona ííma uo átou me te oá o átou mei to átou mamae hakatahi.

41. O te tau tiaporo, úa u ú mei óto o átou me te taáú me te peáu : Ó óe hoí te Tama a te Etua E óónaki peke ta Ietu ia átou, áóó i ao á haki átou ó ia te Kirito.

42. Í te oíoi tika, ia maáma, ú heé atu Ietu í te vahi viviio, me te umihi ta te huaá énana ia ia kahae ú tutuki, me te taí ia ia oa avai ia átou.

43. Á tahi á peáu ai Ietu ia átou : ó te mea meitaí ia ú, á hano atu í tahipito papua haé hakako no te ao o te Etua, ó ia hoí te pió í te pahi mai ia ú.

44. E hakako ta Ietu í óto o te tau tinakoka o te henua Karirea.

HATIKA 5.

1. Í telá mou po, e noho ana Ietu í pii he vai óto Iheneihareti, ú óómi mai te huaá í te tekao o te Etua hakaóko.

2. Ía íte í na poti e úa í pii he vai ; í úta te avaika í te upeá hoóí.

3. Úa piki í uo titahi me te peáu ía Petero, no ía te poti : Totahi atu í vaho titahi maka ; me te noho ího, me te hakatuhuka mei io he poti í te huaá í úta.

4. Ia pao te tekao,ú peáu ía Timone : Á hoe í tai atu í te ika tinai.

5. Á tahi á hua atu Timone me te peáu ía ia : Mai tinai, tinai, tinai, e te Hakaíki, po te po me tinai ia, áóé he mea í koaka : atika e topa ího te upeá í to tekao.

6. Í te topa ia ího o te upeá, mei motu na te nui o te ika.

7. Á tahi á eva í te huaá mei io titahi poti í te ika toi. Me te tihe, me te pi ta poti e úa í te ika, totahi úa kaó.

8. Ía íte Petero í hua mea na, úa hika í pii he vae o Ietu me te peáu : Á hua atu óe, e te Hakaíki, mei io ú, ta te mea he énana mikeo au.

9. Úa pe hoí Petero me te huaá í te hopo me te mahaó í te ika í koaka mai nei .

10. Me hua hopo, me hua mahaó a Iakopo me

Ioane, ta tama a Ihepeteo, to ia mou hoa. Á tahi á peáu atu ai Ietu ia Timone: Aua óe e hopo : í hua á nei te koé ia o to avaika ika, mea toó í te avaika énana.

11. Ía uái ta poti í uta, ú titíí ananu me te tatai ma mui o Ietu.

12. Io titahi papua haé ke Ietu, úa íte ía ia titahi énana kaó nui í te mohoi, á tahi á moe haátona í píí he vaevae o ia, me te peáu : E te Hakaiki e, me makimaki óe, e koaka ía óe í te haá oá ía ú.

13. Á tahi á hapai aé Ietu í tona fíma me te toó ía ía me te peáu: Ú makimaki au : á pohué óe. Me te koé anamai o te mohoi, ú taitai pe to ía kíí.

14. Á tahi á peáu Ietu ía ía : Aua óe e haki atu í tahipito énana, á taha ío te tauá, á íte ía óe, me te unuka atu ta óe í te mea í peáu ía e Moite ta te mohoi, mea hakatu o te pohué.

15. Ú mevaha atu, mevaha atu, mevaha atu te tekao no ía ma na henua víípu, víípu ; ú popohotau mai, popohotau mai te tau puke énana í te hakaóko í to ía tekao me te pohué ía ía mei to átou mamae.

16. Atika, ó ía, úa nihi ío he vahi viviío e hano í te pure.

17. Titahi á, e hakako ana Ietu í te huaá, ú titihe me te poi hariteo, mei te poi tuhuka mei te tau puke haé hakatahi o te henua Karirea, me et

henua Iutea, mei te papua haé o Ierutaremi; ú pohupohué te tau hopi í te mana o te Etua, o te Hakaiki.

18. Á tahi ena mou énana úa amo í titahi éana kopa moe ana í uo he óki, á hano í te haá tihe io he haé me te tuku í te aó o Ietu.

19. Ía te i koaka átou í te haá uú atu ía ia, mea í te nui ia o te huaá énana, úa piki átou ma úna o te haé me te haá iho uo he óki í te aó o Ietu.

20. Ía íte Ietu í to átou haátia, ú peáu : E hoa, ú tuku ia to óe tau mikeo.

21. Á tahi á mamáakau te huaá keripa me te huaá hariteo io he koekoe me te peápeáu : Ó ai á tenei énana í te paha ? Áóé á na te Etua anaé te tuku atu í te mikeo ?

22. Ía íte Ietu í to átou maákau, ú hua atu me te peáu ía átou : E aha to ótou maákau io he koekoe ?

23. He mea oko te peáu : Ú tuku ia ía óe to óe tau mikeo, mea maeka te peáu : Á maó, á taha ?

24. E tiá e íte ótou ú koaka í te Tama o te éana te tuku atu í aó nei í te tau mikeo : E peáu ta ú ía óe (í te énana kopa tenei pona tekao) : Á maó óe, á amo to óe óki, á taha io to óe haé.

25. Me te maó poponihoó o te kopa í te aó o átou me te amo í to ia óki me te taha io to ia haé, taha ana hahi ana í te Etua.

26. Ú mamate átou nui í te hopo me te mahaó,

úa hahi i te Etua, hahi ana ú peápeáu : Á tahi nei á íte tatou i te mea mana.

27. Ía pao teiá mea, úa uú i vaho Ietu, á tahi á íte i titahi énana pupurikano, ó Revi te ikoa, e noho ana i pií he teronio : á tahi á peáu atu ia ia : Á utai mai ia ú.

28. Á tahi á maó Revi, á tahi á avai to ia haina me te utai ma muí o Ietu.

29. Á tahi á tuku atu Revi i te mau kai pao-kooko i óto o to ia haé : mea nui te tau pupurikano me tahipito énana ú kekai i hua mau me átou.

30. I kohumuhumu ai te huaá hariteo me te huaá keripa me te peápeáu i ta koua a Ietu : Umaha to ótou kai me to ótou inu me te poi pupurikano, me te poi mikeo ?

31. Á tahi á hua atu Ietu ia átou me te peáu : Aha to te poi oko te tatihi ? Áóé á to te poi hopi ?

32. Áóé au i tihe i te poi meitai haka-pahi i te Etua haátavaé, úa tihe au i te poi mikeo haka-pahi atu.

33. Á tahi á peápeáu atu átou ia ia : Peheá tenei : mea nui te á oke, mea nui te tau pure ta te koua a Ioane me ta te poi hariteo, ú kekai, úa inu to óe tau koua ?

34. E hua atu Ietu ia átou : Mea toitoi á ia ótou, á haá oke te tau hoa o te hukona, e noho ana ia me átou ?

35. Īa kaó te hukona, ĩa pa to ĩa mata í to ĩa tau hoa, á tahi átou á haá oke.

36. Me te peáu atu e ĩa ĩa átou í hua pona tekao haápupua : Ū te e tui te pahe o te kahu hou me te kahu tehito : to tetui ū tuiva te kahu tehito í te kahu hou, áóé e hei te pahe kahu hou me te kahu tehito.

37. Ū te e hahao í te vino hou io he hue tehito, to te hahao, ū tuiva te hue í te vino hou, ū taéke, e pe te hue.

38. Mea meitaí á tuku te vino hou io he hue hou, oa pe mai mei te vino mei te hue.

39. E ĩnu ana titahi í te vino tehito, áóé e hano atu í te vino hou ĩnu, ta te mea ū peáu io he koe-koe : ó te vino tehitote mea meitaí.

HATIKA 6.

1. Ī hua mou po aá, ma te á tapati, ó te á tapati ómua e ūa te ĩkoa, á taha ana ĩetu ma vaveka he papua haraoa, ūa hano to ĩa tau koua í te kahui haraoa taki, ū pioi ĩa io he ĩma me te kai í te kakano.

2. Á tahi á peápeáu ai ĩa átou mou hariteo : Umaha e hano atu ai ótou í te mea tapu ma te á o te tapati ?

3. Á tahi á hua atu ĩetu ĩa átou me te peáu :

Áóé a i tatau ia e ótou te mea i mea ia e Tavite me a ia mou hoa, e mamate aá í te oke ?

4. Áóé á i tatau e ótou í to ia uú atu io he haé o te Etua, í to ia toó, í to ia kai í ta tipo haraoa tuku ia í te aó o te Etua, e mou tipo haraoa tapu oko, mou tipo haraoa í te tau tauá anaiho te kai ?

5. Me te peáu iho ía átou : Ú te e koé te hakaí-ki o te Tama o te énana ma te á o te tapati.

6. Ma titahi á ke o te tapati, úa uú Ietu io he tinakoka me te hakako í te tekao. Aia í éiá me titahi énana me te íma oko kopa.

7. E hakatuhae ta te huaá keripa me te huaá hariteo ía Ietu e ona me koaka átou í te hakatió ía ia no te haá pohué í te énana kopa ma te á o te tapati.

8. Ó Ieturúa íte í to átou maákau io he koekoe, í peáu atu ai í te énana íma kopa : Á maó óe, á tu anaé í vaveka nui ahau nei. Me te maó me te tu anaé ta te énana íma kopa.

9. Á tahi á peáu Ietu ía átou : Eui ta ú ía ótou : Aha he mea tapu ma te á o te tapati te haka í te haka meitaí, me te haka í te haka hauhau, te haá pohué í te énana me te haá mate ía ia ?

10. Ía tichi maioka Ietu ía átou nui, ú peáu í te énana íma kopa : Hapai aé í to óe íma. Ú hapai aé te énana í te íma, ú koé nui te kopa.

11. Á tahi á mamate átou í te haáhaá me te hakatoó ía Ietu hakatió.

12. Í teiá mou po, úa hiti Ietu i úna he tuaivi e hano í te pure, me te pure í éiá, po te po me pure ia í te Etua.

13. Í te oioí tika, óhia ú maáma, ú vavaó í to ia tau kouá me te vae í ta koua tiónohuú ma tokouá, me te tuku ia átou te ikoa apotoro.

14. Ó Timone, ia ia i tuku ia e ia te ikoa o Petero, ó Aterea to ia teina, ó Iakopo me Ioane, ó Hiripo me Paretoromeo,

15. Ó Mateo me Toma, ó Iakopo Aheo me Timone Iherote,

16. Ó Iuta Iakopo, me Iuta Ikariote te i makaka ia Ietu.

17. Ía iho Ietu mei úka he tuaivi me to ia tau koua, ú hakaia í áó í te vahi pahakahaka í éiá te pi o tahipito kouá me te huaá nui oko o te énana mei te henua Iutea, mei Ierutaremi, mei te tau kaávai í píí he tai, mei te henua Tiro me Titone.

18. Te i tihe í te hakaóko í to ia tekao me te pohupohué mei to átou mate. Ó titahi o átou ú makaka ia e te tau tiaporo hauhau; ú pohupohué me átou.

19. E hatatai átou hakatahi í to ia kahu taohi, mea í te mana mei óto ú haá pohué ia átou hakatahi.

20. Ó Ietu, ia heáu to ia mata i úna o to ia koua, ú peáu : E te poí kikino, e te poí mamaú, no ótou hoí te ao o te Etua.

21. E te poí ú mamate í te oke, e te poí mamaú,

e koé hoí te oke o ótou. E te poi ue nui, e te poi mamaú, e koé hoí to ótou ue, e kata ta ótou

22. Poi mamaú ótou me haáhaá te énana ía ótou, me óómi atu ía ótou, me kupu, me haá hau-hau ía ótou, mea í te Tama o te énana.

23. Ta po meitaí no ótou, á koakoa ótou, á hahi ótou : ta te mea e nui te taetae í óto he áki mea tuki no ótou ; ta te mea atíí te makaka na to átou tupuna í te poi peroheta.

24. Atika, mea íno ía ótou, e te poi me te taetae, ta te mea ú ékaéka to ótou koekoe.

25. Mea íno ía ótou, e te poi me te tapavaú, ta te mea e oke ta ótou, mea íno ía ótou, e te poi ú kakata ta te mea e ue, e mateteka ta ótou.

26. Mea íno ía ótou, óhia ú haá meitaí ía ótou te huaá énana ; ta te mea atíí ta to ótou tupuna í te tau peroheta tikoe.

27. Ó ótou, e te poi ú hakaóko, ú aotahi ía ú, e peáu ta ú ía ótou : Á kaoha atu ótou í te poi ú toua mai ía ótou ; á vavaiei atu ótou í te poi ú haáhaá ía ótou.

28. A haá meitaí ótou í te poi ú haáhauhau ía ótou, á pure í ue o te poi ú hakatio pu ía ótou.

29. To te pehi ta titahi ía ótou í úna o titahi papaika, á tuku me titahi : to te hiko ta titahi í to ótou tapa uhipu, á íó me to ótou kahu tui, aua e taí.

30. Á vavaiei atu ótou í te tau énana úa ape ía

ótou, aua e toutaki i to ótou taetae, i hao ia ta ti-tahi.

31. Ó te mea ú makimaki ótou á mea mai ia ótou tahipito, á mea atu ótou i tahipito.

32. To te kaóha anaiho i te énana ú kaóha ia ótou, e aha te meitaí ia ótou ? Atíí ta te poi mikeo, ú kaóha atu átou i te poi ú kaóha ia átou.

33. To te vaiéi atu e ótou i te poi ú vaiéi ia ótou, e aha te mea meitaí ia ótou ? Atíí hoí me ta te poi mikeo.

34. To te ao ótou i te aie io ótou ta te poi i koaka i te tuku atu ia ótou te mea i aie ia e átou, e aha te mea meitaí ia ótou ? Atíí hoí me ta te poi mikeo, úa ao me átou i te aie io átou ta te poi mikeo ú koaka i te tuku atu ia átou te mea i aie ia e átou.

35 Ó ótou, á kaóha atu i te poi itoua mai ia ótou, á vaiéi atu ia átou, á ao i to átou aie io ótou, aua te maákau e tuku atu ta átou, ma keiá te haá nui i to ótou tuki, ma keiá e haá íte ótou he hatu tama o te Etua te i vaiéi atu mei i te poi kaóha koé, mei i te poi makaka.

36. Á tutu a to ótou hakaóha me te hakaóha e to ótou Motua.

37. Aua ótou e hakatika i te hauhau o tahipito oa hakatika tahipito i to ótou hauhau ; aua e hakamau i te tekao no tahipito, oa hakamau tahipito i te tekao no ótou ; á tuku i tahipito to

átou mikeo, e haà me tuku tahipito ia ótou to ótou mikeo.

38. Me tuku atu ótou í tahipito, e tuku ta tahipito ia ótou. A tahi á íó ia ótou te taetae nui pi te tiha hakaipaipa, pi nui, pi tihe í te kokomo, pi tiketike, ma úka te pi : ta te mea apeho to ótou vaiéi í tahipito, apeho to tahipito vaiéi ia ótou.

39. Ú peáu í muf' ho Ietu ia átou í tenei tekao haápupua : Á aáhi te énana matapo í te énana matapo, ú vivii áua tokoúa io he úa.

40. Áóé e meitaí aé te koua í to ia tumu hakako, ú toitoi anaiho te koua me tu me to ia tumu hakako.

41. To te íte koé í te kaáu nunui í óto he kikomata o óe, peheá oá to óe íte í te momau hunahuna ti io he kikomata o to óe hoa ?

42. Peheá oá to oé peáu í to hoa : E hoa, á puhiau í te momau hunahuna mei io he kikomata o óe, kahae áóé óe e íte í te kaáu nunui ú avai io he kikomata o óe ? E te énana koeke e úa, á haá íó ómua í te kaáu nunui mei io he kikomata o óe, á tahi á puhi atu óe í te momau hunahuna mei io he kikomata o to óe hoa.

43. Áóé e meitaí te tumu kaáu ú haá tupu í te puku hauhau : áóé e hauhau te tumu kaáu ú haá tupu í te puku meitaí.

44. Ó te puku te mea ú haá íte í te meitaí, í te hauhau o te tumu. E kahi te hiko io he éita

taátaá ? E kahi te kahui vino io he keoho?

45. Ó te énána meitaí, úa taki mei io he koekoe te mea meitaí : Ó te énána hauhau, úa taki í te mea hauhau : ta te haha hoí te titií anamai í te mea mei io he koekoe.

46. Umaha e peapéau ai ótou ia ú : E te Hakaíki e, e te Hakaíki e, me te e hati mai ótou í to ú tau tekao ?

47. E haá íte au ía ótou í te hakatu o te énána úa tihe io ú me te hakaóko, me te aotahi atu í tu ú tau tekao.

48. Ú hakatu hoí hua énána me te énána i ato í to ia haé uo he tuaka haé i haá heó ki ia, á iho mai te ua nui, á tahe te vai tahe ú te e hika te haé, ta te mea i mau io ia he keá.

49. Ó te énána ú hakaóko í tu ú tau tekao me te e aotahi atu, úa tu teià me te énána i ato í to ia haé uo he tohua ; áóé i haá heó ia me te keá, à tahe te vai tahe, ú hika nui poponihoó hua haé, ú mamape, mamape.

HATIKA 7.

1. Ia pao te tekao a Ietu í te titií í te puaika o te huaá, úa uú óto Kaharanaumi.

2. Aia í éiá ona Keneturione o ia úa au í te

mate oko titahi pahikaéo taetae oko ia ia, he menava te mea i toe i hua pahikaéo.

3. Ia óko hua Keneturione ena Ietu, úa pahi io ia mou papa hakaíki no Ati-Iuta me te péau : Á tihe, á haápohué i to ia pahikaéo.

4. Ia titihe te papa hakaíki i te aó o Ietu, ú toutaki hakamate ia ia me te péapeáu : He mea meitaí á hati mai óe i to ia hiá :

5. He énana ú kaóha i to matou henua, úatu ia ia titahi tinakoka no matou.

6. Á tahi á taha atu ai Ietu me átou. Kahae ú tata eka á tou mete haé, ú pahi atu te Keneturione i te mou hoa io Ietu me te péau : Aua e taha mai, e te Hakaíki, ó ai á au nei no to óe tihe io ú, ú pakaihi.

7. I te i taha au nei io óe ; átika, á poha anaiho to haha, e pohué to ú pahikaéo.

8. He énana hoí au i áó o titahi hakaíki, átika me to au hatu toa i áó o au, ú péau i tenei : A taha atu, úa taha ; i teá : A taha mai, ú taha mai ; ú péau i tu ú pahikaéo : Á haka i teiá mea, úa haka.

9. Ia óko Ietu i tenei tekao, ú mahaó me te péau i te huaá i aúaú ia ia : He tekao tiatohu hoí ta ú nei ia ótou, áóé au i koaka io Iraene i te haátiá atíi.

10. Ia hua atu io he haé ta keéé i pahi ia na te Keneturione, ú koaka i te pahikaéo e pohué oko ana.

11. Í te oíoi tika, ú taha atu Ietu óto titahi papua haé, ó Naimi te ikoa, ú taha atu me to ia huaà kouá, me te huaà énana nui noa,

12. Ía tata átou me te puta o hua papua haé, ú tutuki í éiá me te huaá aáhi tupapaku í te tomi ia, he tama tokotahi mei óto o to ia kui te tupapaku, he vehine popi te kui, mea nui te huaá no te papua haé me hua kui í te tupapaku aáhi.

13. Ia íte Ietu í hua ona vehine popi, ú mehea to ia koekoe, ú hakaóha ía ia me te peáu : Aua óe e ue.

14. I muí 'ho, ía haátata atu, úa tai te paáha : ía hakaéa te mou amo tupapaku, á tahi á peáu Ietu : Mahai, á maó, te peáu.

15. Me te maó, me te tu anaé o te tupapaku, me te tekao ; á tahi á tuku atu Ietu ía ía í to ia ona kui.

16. Á tahi á mamate te huaá hakatahi í te mahaó, úa hahi í te Etua, hahi ana peápeáu ana : A tahi nei á íte tatou í te peroheta nui, á tahi nei te tiohi a te Etua í to ia huaá.

17. Ú mevaha te óko o hua mana ma te henua Iutea tiatohu me na henua viipu, viipu.

18. Ó te tau kouá a Ioane, úa kave io ia te óko o hua mea na hakatahi.

19. Á tahi á haátihe Ioane í na kouá e úa o ia me te pahi atu ía áua io Ietu me te peáu : Ó óe oá te á tihe nei ? Aha he énana ke te e tataí nei ?

20. Kahae ú titihe áua í te ao a Ietu , ú peapéau ía ía. Ta Ioane maua ío óe, me te peáu : ó óe oá te á tihe nei ? Aha he énana ke te e tataí nei ?

21. Í hua á á, mea nui te énana hopi í pohu-pohué ía Ietu mei to átou mamae, mea nui te í oá mei to átou maki ; ú hihiki te tau kuhane makaka ; ú tahakahaka te mata o te poi matapo.

22. Á tahi á peáu atu Ietu ía áua : Á huhua atu koua, á haki ía Ioane í te mea i óko ía me te mea i íte ía nei e koua : Ú tahakahaka te mata o te poi matapo, ú heé toitoi te poi vae koki, ú pohupohué te tau mohoi, ú hatahata te tau puaika putuí, ú pohupohué hakaúa te tau énana mate í havaii, ú áko ía te evanerio í te poi kikino.

23. Mamaú te énana áóé e haátekateka mea ía ú.

24. Ía ííó na keéé a Ioane, á tahi á peáu Ietu to Ioane í te huaá : To te aha ótou í te henua ataha ? To te kakaho ú ta ía e te metaki tiohi ?

25. To te aha ananei ? To te énana uhi ía me te kahu kaékaé tiohi ? Ena hoí ío he haé o te papa hakaíki te pi o te huaá me te kahu kaékaé me te tapavaú,

26. To te aha ua nei i heé ai í te henua ataha ? Í te peroheta tiohi ? Á mau tenei tekao ía ótou : í áó te peroheta, í úka Ioane.

27. To ía te tekao i patu ía nei : Ena á pahi

atu au i tu u kuhane anera mea haá menia te puta ma mua o oe.

28. I peáu ai au ia otou : Áóé i hanau mei oto o te huaá vehine titahi peroheta nui me Ioane-Papetita. Atika, io he aó o te Etua, o te énana úa iti i tahipito, u nui aé ia ia Ioane.

29. Ia oko te huaá me te poi pupurikano i hua pona tekao, úa hahi i te Etua me te koaka i to Ioane papatema.

30. O te poi hariteo, me te poi tuhuka áóé átou i hati mai i te Etua, i te i koaka ai i te papatema a Ioane.

31. Á tahi á peáu ai te Hakaiki : o ai o ai á, te énana o te hakatu me te tau énana o hua tai nei ? O ai o ai á te i tutu me átou ?

32. U tutu átou me huaá toiti e noho aá io he tohua, tekatekao aá, peápeáu aá ta te hoa i te hoa : U hakataki matou i te pu no otou, áóé i haka otou ; u mamaú oo i te himene ue, áóé i ue otou.

33. Úa tihe Ioane-Papetita, kai koé, inu koé, e peáu ta otou ; U temoniako.

34. Úa tihe te Tama o te énana úa kai, úa inu, e peáu ta otou : He hoa pii o te poi pupurikano me te poi mikeo.

35. Atika, i hahi ia te mea e a ia tau tama.

36. I hua á, ia toutaki titahi papa hakaiki hariteo ia Ietu, á tihe i te kai ia kai io ia, u taha atu Ietuio hua hariteo me te kai i te kai ia kai.

37. E kai ana átou, ena titahi vehine no te

papua haé, he vehine mikeo nui, ia óko aia Ietu io he haé o hua hariteo, úatihe me te hue kaékaé mei to ia íma, he hue pi í te kao kakaá oko

38. Ía uú í óto, ú moehaátona ma te tua o Ietu, í pii o to ia vaevae, ú nui oko to ia ue, ú heke mai te vai mata uo na vaevae o Ietu, heke mai te vai mata, ú hoói me to ia ouoho, úa hoki, ú tapu í me te kao kakaá.

39. Tiohi ana te hariteo í hua mea, ú maákau io he koekoe me te peáu : To te peroheta ia, áóé hoí e ao í hua vehine mikeo nui nei, ú te í íte ia í oo ai.

40. Á tahi á hua atu Ietu me te peáu ía ia : Timone á óko mai. E hua atu Timone : Á peáu mai, e te Hakaiki.

41. Á tahi á peáu Ietu : Mou énána tokouá i aie ia í te moni io te hoa : ta titahi e tahi au me na tuma o te moni, e úa touha o te moni me na moni ke ónohuú ta titahi.

42. Ía íte te énána io ia te aie e áua áóé he mea ía áua o te tuku atu ía ia, ú tuku ananu ía áua te moni í aie ia : t'ai á o áua e nui atu te kaóha ía ia ?

43. E hua atu Timone me te peáu : ó ta ú maákau ta te hoa í aie ia í te moni nui. Á tahi á páu Ietu ía ia : Toitoi anaiho ta óe nei.

44. Í muí'hoía tiohi komuí í hua vehine, ú peáu ía Timone : Á tiohi atu óe í hua vehine nei, úa íte ? ó óe, í to au uú ia io óe, áóé óe í kiíni í te vai uo he vaevae o au : ó ia, ú haá heke to ia vaimata

uo he vaevae o au, ú hoí ia me to ia ouoho.

45. Ó óe, áóé i hoki mai í tu ú mata : ó ia, mei to ia uú ia mai e hoki ananu í tu ú vaevae to ia haka.

46. Ó óe, áóé i kiini í te kao maóí io he upoko o au : ó ia ú kiini í te kao kakaá taetae oko uo na vaevae o au.

47. I peáu ai au ía óe : Nui te tau mikeo i tuku atu ía ía ía, mea í to ía ue nui, e hakatu hoí te ue me te vaií.

48. Á tahi á peáu atu Ietu í hua vehine : Ú tuku ía to óe tau mikeo.

49. Ía óko í hua pona te tau énaa kai aá me ía í te kai ía kai, ú peápeáu tate hoa í te hoa : Ó aía tenei, ó te tuku í te mikeo ?

50. Á tahi á peáu Ietu í hua vehine : Ta to óe haátia to óe pohué : A taha atu, oho te íí.

HATIKA 8.

1. Ú heé atu Ietu ma na henua viipu, mei teia papua haé í teia papua haé, mei teia puke haé í teia puke haé, heé ana hakako ana í te evanerio í te ao o te Etua : o te huaá apotoro, tiokohuú ma tokouá titahi me ía.

2. Ú tataí ma mui o ía me mou vehine te i pohupohué ía ía mei te tau kuhane makaka mei to

átou mamae : ó Maria Matarena, mei óto o ia mou tiaporo e hitu i tute ia :

3. Ó Ioana, ó te vehine a Ruiha, a te hakaki vivini o Herote titahi, ó Tutana titahi me tahipito mou vehine mei ia átou te apuú ia Ietu.

4. Ía haáputuputu mai te huaá énana mei te tau kaávai viipu i popohotau mai popohotau mai i te aó o Ietu, ú peáu Ietu ia átou i tenei tekao haápupua :

5. Úa hano te taú nanu i to ia kakano úú : e úú ana i te kakano, úa topa tahipito uo he aánui, ú tekahi te énana me te vaevae, úa pao i te manu i te kai.

6. Úa topa tahipito uo he papa ; ia tupu aé, ú veivei, ta te mea áóé i útaú.

7. Úa topa tahipito io he keoho ; ia tupu aé te keoho amana e úa me te kahano, ú mimiú te kakano i te pauhu.

8. Ua topa tahipito io he épo momona, ia tupu aé, úa hua, úa áu te hua. E peáu ana Ietu i hua pona tekao, ú taááu : Á hakaóko mai te puaika oko.

9. Á tahi á uiui atu to ia huaá kouá : E aha tenei tekao haápupua ?

10. Á tahi á peáu atu Ietu ia ótou : Ia ótou, i tuku ia te óko toitoi i te taetae o te ao o te Etua ; i tahipito i hakako ia anaiho ma te tekao haápupua, e ona me te e toitoi te íte, e ona me te e toitoi te óko.

11. Ó ia nei te tekao i haápupua ia kapo :
ó te kakano i úú ia , te tekao o te Etua.

12. Ó te huaá énana i haápupua ia i te kakano
i topa uo he aánui, ó te huaá énana i hakaóko i
te tekao o te Etua; ímuí ho úa tihe te tiaporo
me te hiko i te tekao mei óto he koekoe o átou
oa hakatika, oa pohupohué átou.

13. Ó te huaá énana i haápupua ia i te kakano
i topa uo he papa, ó te huaá énana i toó i te
tekao me te koakoa i te óko ia mai anaiho, e
peheá. áóé he áka, ú hakatika mou po, ia tihe te
moti í, ú hua atu.

14. Ó te mea i topa io he keoho, o te huaá ia i
hakaóko i te tekao, atika aua te aotahi atu mea
ú haá meéta i teiá mea ke, i teiá mea ke, i te
taetae, i te haá ékaéka.

15. Ó te mea i topa io he épo momona, ó te
huaá ia ú hakaóko i te tekao me te hakamau io
he koekoe meitaí, me te aotahi atu, aua te
paópaó.

16. E hakaúa te énana i te áma me te tomi ímuí-
ho me te hue, me te tuku iho i áó o te óki ? Ia uá
te áma, ú tuku iho te énana io he uá ia áma e
haá me íte tahakahaka te huaá e uú mai i
óto.

17. Ena hoí á haá íte ia mai te mea i hakana
ia me te mea i kaó ia, Ú tahakahaka anaé.

18. Á toitoi á to ótou hakaóko ia mai. Ó te
énana me te taetae nui ú tuku atu ia ia titahi

taetae ke ; ó te énana me te taetae iti ú hiko a atu to ia taetae iti.

19. Í hua á ú titihe io ia to ia ona kui me to ia huaá teina. Áóé i koaka ía átou í te haátutuki me ia ta te nui o te huaá.

20. I peáu atu ai ía ia titahi : Aia i vaho to óe kui me to óe huaá teina, e hano ía óe.

21. Á tahi á hua atu Ietu me te peáu ía átou : Ó te huaá énana ú hakaóko í tu ú tau tekao me te aotahi atu, ó átou tu ú kui me tu ú huaá teina.

22. Hoe na po, úa piki Ietu me to ia huaá kouá í úna he poti me te peáu ía átou : Á pau, á heé tatou í titahi keke o te kaávai. Me te heé o átou.

23. Heé ana átou, ú hiamoe Ietu, ú puhí mai te metaki oko, peke oko te tai, mei kaó te poti, mamate te huaá kouá í te haámetaú,

24. I haá tata atu ai átou me Ietu, me te hakaá ía ia mete peáu ; E te Hakaíki, aia hoí á kaó tatou. Ía maó Ietu, ú óónaki í te metaki me te tai : ua koé te metaki, úa koé te peke o te tai, ú menino pe hakaúa.

25. Á tahi á peáu atu Ietu í te huaá kouá : Í hea to ótou haátia ? Ó átou ú mamate íte hopo, úa pe í te mahaó, ú peápeáu atu, peápeáu mai ta te hoa í te hoa : Ó ai óa tenei ? Úa óko te metaki me te tai í to ia éo !

26. Me te tau ímuí 'ho í te henua Keraihenoro, í tai atu te henua Karirea,

27. I te tau ia o Ietu i uta, ú tohuti mai i te áo o ia titahi énana i makaka ia tehito i te tiaporo, áóé i uhi i te kahu, ú heé ananu, áóé e moe io he haé, io he ana moe ia tupapaku to ia moe.

28. Kahae úa íte ía Ietu, ú taááu me te éo oko, úa hika i píí na vaevae o Ietu me te peáu : E aha ta óe na me au nei, e Ietu, e te Tama ote Etua mana ? Aua óe e makaka mai ía ú.

29. E óónaki hoí ta Ietu i te kuhane hauhau e tiá e uú atu mei óto o hua énana. Kakiu atu, kakiu atu, kakiu atu hoí te uú ia o te tiaporo i óto o ia me te kave atu ia ia ma he henua viviío maua i humu ia me te tuítuí kioé, maua i kitíí ia na vaevae, áóé e teveé te vevete, me te motu o te tuítuí kioé.

30. Á tahi á uí atu Ietu ía ia me te peáu : Ó ai á to óe ikoa ? Ó Pohotau au nei, te hua atu ta te tiaporo : tinitini hoí te tiaporo i uú ia i óto o hua énana nei.

31. Me te peápeáu e átou ía Ietu : Aua óe e tute atu ía matou í't'o te havaíki hauhau.

32. Aia í éiá io he tuaívi, titahi kahui puaka maóí, he kahui puaka nunuí, i peápeáu ai te tau tiaporo ía Ietu : Á ao óe á uú atu matou í óto o hua kahui puaka : me te ao o Ietu.

33. Á tahi á uú atu te tau tiaporo mei óto o hua énana me te uú í óto o te tau puaka, me te tohuti

o te kahui puaka me te kekeétu i óto titahi vai
óto hohonu ú tata éka, me te kaó.

34. Ía íte te poi tiaki puaka i hua mea, ú hihiki,
ú kave atu te óko i óto he papua haé me na kaá-
vai vípu.

35. Á tahi á tohuti mai te huaá énana e hano
i te mea i mea ia tiohi. Ía titihe átou i te aó o Ietu,
ú tutuki i píf o to ia vaevae te énana mei óto o ia
úa uú te tautiaporu, ú uhi ia me te kahu, Koé te
tūtū, á tahi á mamate i te hopo.

36. Ó te tau énana mata kite ú haki atu ia átou
te tau mea i mea ia i hua énana me to ia pohué
mei te tau tiaporu, Ó Pohotau te íkoa.

37. Á tahi te poi Keraihenoro á peápeáu ia
Ietu : Aua óe e noho i to matou henua : Nui oko
to átou haámetaú i peápeáu ai átou ia Ietu i hua
pona tekao. Ó Ietu, ía piki i úna he vaka nui, ú
hua atu.

38. Á tahi te énana i pohué mei te tau tiaporu á
peáu ia Ietu : Á ao óe, á heé atu au me óe. Áóé i
ao Ietu, ú peáu ía ía.

39. Á hua atu óe i to óe haé, á haki atu te tau
mea mana i mea ía ía óe. Á tahi á heé atu hua
énana, heé ana, haki ana te tau mea mana i mea
ía e Ietu ía ía.

40. Ía hua atu Ietu i te henua Karireá, ía tau i
úta, ú koakoa te huaá énana ú tatai ía ía.

41. Á tahi ena á tihe mai io ía titahi énana. Ó
Íhaira te íkoa he hakaíki vivini tinakoka ; úa hi-

ka hua hakaiki i pii na vaevae a Ietu me te peáu ia ia : Á taha mai io ú.

42. Ūa tata hoí me te mate to ia moí tokotahi, ónohuú ma úa o te ehua i hua moí mate. E taha ana Ietu i hua moí tiohi ú peéti i te huaá nui i taitai ma muí.

43. Á tahi titahi vehine i au i te mate katahe, ónohuú ma úa o te ehua me au ia i tenei mate áóé i pohué i te tau tatihi.

44. Á haá tata ma te tua o Ietu me te toó i to ia tapatapa kahu me te pohué anamai, ú maha nui te toto.

45. Á tahi á peáu ai Ietu : T'ai á i toó mai ia ú ? Tohe ana ta te huaá áóé na matou i toó ia óe, ú peáu Petero me tahipito kouá, E te Hakaiki, ú óómi mai ia óe te huaá, ú peéti, e peáu ta óe : T'ai i toó ia ú ?

46. Ū peáu Ietu : Ta titahi hoí i toó ia ú, ta te mea úa óko au i titahi mea mana i ío mei io ú.

47. Ia íte hua vehine, áóé i kaó ia Ietu to ia toó ia i te kahu o ia, úa tihe me te hopo i te aó o Ietu, me te hika i pii na vaevae o ia me te haki i te pió o to ia toó ia i te kahu o ia me to ia pohué anamai.

48. Á tahi á peáu atu Ietu ia ia : Tu ú moí, ta to óe haátia to óe pohué. Oho te íí, aua e hopo.

49. Áóé i pao éka to ia tekao i hua vehine, úa tihe te keéé io te hakaiki vivini tinakoka me te

peáu : E tue toutaki i te Hakaiki, ú mate nui to óe moí.

50. Ia óko Ietu i hua pona tekao o te keéé, ú peáu i te motua o te moí : oho te íí, á hakatika anaé, e pohué to óe moí.

51. Ía tihe Ietu i te haé úa uú i óto he paóto i éiá te moí, úa uú me ia Petero, Iakopo me Ioane, me te motua me te kui o te moí, ú haka noho i vaho tahipito hakatahi.

52. Ú nui oko te ue, te mateteka o te huaá i peáu ai Ietu ía átou : Aua ótou e ue : áóé i mate te moí, ú hiamoe.

53. Úa hini ía ia te huaá noho aá, ta te meaúa íte átou i mate nui te moí.

54. Ia toó Ietu i te íma o te moí, ú taááu me te peáu : E te moí, á maó.

55. Úa hua te kuhane o te moí i óto o to ia nino, me te maó poponihó o te moí. Á tahi á peáu Ietu i te huaá : Á tuku te oá, á oá tenei moí.

56. Ú mamate te motua me te kui i te koakoa. Á tahi á peáu Ietu ía átou : Aua ótou e haki atu i te mea i mea ia nei.

HATIKA 9.

1. Ia haáputuputu mai Ietu i to ia tau apotero tiókohuú ma tokoúa, ú tu ku atu ía átou te koaka

íte tau tiaporo tute me te tau hopi haápohupohué.

2. Í muí'ho ú pahi atu ía átou í te ao o te Etua hakako me te poi hopihopi haápohué mei to átou mate.

3. Me te peáu ía átou : E heé ana ótou ma na henua aua ótou e kave í te tokotoko, í te kete avai ía taetae, í te oá, í te moni, í na kahu e úa.

4. Ía uú ótou í óto o titahi haé, á noho í éiá ótou tihe á heé atu í te henua ke.

5. Ía te e makimaki titahi huaá énana ía ótou í to ótou tekao, á uú atu ma vaho o to átou papua haé, á patu ía átou í te épo i pipii í úna na vaevae o ótou, mea óónaki atu ía átou.

6. Ía uú atu te huaá apotoro, ú heé atu mei teiá kaávai í teiá kaávai, mei teiá kaávai í teiá kaávai, heé ana hakako ana í te tekao me te haápohué í te poi hopi ma na henua viípu.

7. Ía tihe io Herote teteraka té óko o te tau mea i mea ía e Ietu, ú nui oko to ía emieé mea í te peáu ta titahi :

8. Ó Ioane te i pohué kakaúa mei ío te huaá mamate; ta titahi : ó Eria te i íte ía; ta tahipito : ó titahi peroheta tehito te i pohué hakaúa.

9. E peáu ta Herote : U kokoti ía te upoko a Ioane ía ú. Ó ai a tenei na ía te mea mahaó á óko mai nei ? Ú makimaki oko Herote í hua énana tiohi.

10. Ía hua mai te huaá apotoro io Ietu, ú haki

atu ia ia te tau mea i mea ia e átou. Í mui'ho ú aáhi atu Ietu ia átou io he vahi viviño, i pii Peteihaita.

11. Óhia úa óko te huaá énaa ena Ietu í éiá í te pí, ú tatai ia ia mamuí. Ia mave Ietu ia átou, ú hakako atu ia átou í te ao o te Etua, ú haá-pohué í to átou hopihopi.

12. Í te á tukutuku ú haátata me Ietu te huaá apotoro me te peáu ia ia : Á tuku atu í te huaá énaa, á heé atu átou í te tau papua haé tata éka, á momoe átou í éiá, í éiá e koaka ai í te oá, he henua ataha hoí tenei.

13. E hua atu ta Ietu ia átou : Á tuku atu ótou í te oá ía átou. Ú peáu te tau apotoro : E íma tipo haraoa me na ika e úa anahio ía tatou ; á hano nehe matou í te oá hoko no tenei poi.

14. Tokohia átou ? Mea nui átou, e tahi mano me na tuma átou. Á tahi á peáu ai Ietu í te huaá apotoro ; Á haka noho ótou ía átou, touha ma tiókohuú, touha ma tiókohuú.

15, Me te haka noho ta te huaá kouá.

16. Á tahi á toó Ietu í te mou tipo haraoa e íma me na ika e úa, ú hapai aé te mata í te áki, ú penetitio atu, ú paheé, úa tuku í te huaá kouá e haá me tuha í te huaá énaa.

17. Ú kekai te huaá hakatahi, ú maóóna nui, ú kokohi te tau toeka ónohuú maua o te kete.

18. Ía ke Ietu í to ia pure me to ia huaá

kouá, ú ui atu ía átou me te peáu : Ó ai á au nei vaána e te huaá énána ?

19. E hua atu ta átou me te peáu : Ta titahi, ó Ioane-Papetita; ta titahi o Eria ta tahipito, o titahi o te tau peroheta ómua i pohué hakaúa.

20. Ú peáu Ietu ía átou : Ea ótou, ó ai au nei ? E hua atu Petero : Te Kirito o te Etua.

21. Á tahi á óónaki Ietu ía ótou me te peáu : Aua e haki atu ótou í hua mea nei.

22. Ta te mea, te hua atu, he mea meitaí á nui te mamae o te Tama o te énána, á tií ía e te papa hakaíki koóúa, e te papa hakaíki tauá, e te huaá keripá ; á mate ía átou me te pohué hakaúa ma te po tou.

23. Me te peáu ta Ietu í te poi hakatahi : ó te énána ú makimaki í te tihe ma mui o au, á tití ía ía, á amo í to ía peka, á kave í teiá á, í teiá á me te utai ma mui o au.

24. Ó te énána ú makimaki í te haápohué ía ía, e mate hoi teiá ; ó te énána e mate í ue ía ú, ó ía hoi te e pohué.

25. Me íó í te énána te mea hakatahi mei te aomaáma nei mea i ao í to ía koekoe haá hau-hau, e aha te mea e koaka ? Áóé hoi, e mate teiá.

26. Ó te énána ú hakaíka ía ú, í tu ú tekao, ú hakaíka ía ía te Tama o te énána óhia ú tihe mai me to ía mana oko, me te mana o to ía Motua, me te huaá kuhane anera meitaí.

27. He tekao tiatohu hoi ta ú ia ótou, aia i nei mou énana áóé e pao i te mate kahae úa íte i te ao o te Etua.

28. Hoe na po vaú i muí o hua pona tekao, úa toó Ietu me ia ia Petero, ia Iakopo me Ioane, me te hiti i úna he tuaivi e hano i te pure.

29. E pure ana Ietu, ú huíke ia ananu to ia mata, ú tavaíé tavaíé oko to ia kahu, ú keapa, keapa, keapa.

30. Á tahi á tekatekao me ia na énana tokoúá, ó Moite me Eria áua.

31. Kanahau me to aua mata : ú tekatekao no te mate ia o Ietu i Ierutaremi.

32. Ó Petero me a ia mou hoa, úa toko i te hiamoe : ia vaá átou, úa íte te huíke ia o Ietu me na énana tokoúá e tekatekao ana me ia

33. Ía avai áua ia Ietu, ú peáu Petero ia Ietu : E te Hakaiki, he mea meitaí ó te noho i nei, á ato i na haé á.e toú, e tahi to óe, e tahi to Moite, e tahi to Eria. Úa pe hoi Petero i te mahaó i peáu atu ai i hua póna tekao.

34. Áóé i pao éka te tekao o Petero, úa tihe te ao, úa móke átou tokotoú io he ao. Í to átou móke ia io he ao, ú mamate te mou apotoro i te hopo.

35. Á tahi á poha mai te éo mei io he ao me te peáu : Ó tu ú Tama tahia tenei, á hakaóko ótou i to ia éo.

36. Vakakina ana te éo, ú tokotahi Ietu. Áóé i

haka atu te mou kouá i te mea i ite ia nei e átou.

37. Ma te ofói tika, iho ana átou mei úna he tuaivi, ú muimuí mai te huaá énana, mea nui, mea nui átou.

38. Á tahi ena titahi énana mei io átou, á taááu me te peáu : E te Hakaíki, á kaóha mai ia ú, á tiohi i tu ú ona tama tokotahi :

39. Úa uú io ia te kuhane makaka, ú taááu me te éo oko, úa hika io he tohua, ú takaviívií to ia ííma, to ia vaevae me te nino tiatohu, ú pupua óéve te haha, kahae mei mate te tama, ú avai.

40. I peáu ia e au i to óe huaá kouá, á haá pohue ía ia, ú te i koaka ía átou i te tatai i hua tiaporo.

41. Á tahi á peáu ai Ietu : E te poi haátia koé ! E te poi inoíno ! E noho i te aha au nei i vaveka o ótou ? Ahea á koé to ótou haá paópaó ía ú ? Á aáhi mai óe i to tama i nei.

42. A haátata mai ana te tama, ú titií te tiaporo ía ia uo he tohua me te haá úú oko ía ia.

43. Á tahi á óónaki oko Ietu i hua kuhane hauhau, ú haápohué i te tama me te tuku atu i tó ia motua.

44. Ú mamate te huaá kakatahi i te mahaó i te mana o te Etua. Mahaó ana átou nui i te tau mea mana i mea ia e Ietu, ú peáu Ietu i to ía huaá kouá : A haá mau ótou io he koekoe o ótou te tau pona tekao á peáu atu au nei ía ótou : Ena á

tuku atu te Tama o te énana i te jima o te tau énana.

45. Áóé átou i óko toitoi i hua pona tekao, he pona kaó ia átou, i te e uiui atu ai átou ta te hopo.

46. A tahi á mamáakau átou io he koekoe : Ó ai oa o tatou te tiketike ?

47. Ía íte Ietu i to átou maákau, úa toó i titahi poiti me te haá tihe i te aó o ia.

48. Me te peáu ia átou : Ó te énana ú apuú i hua poiti nei i ue ía ú, ú apuú mai teiá ía ú : ó te énana ú apuú mai ía ú, ú apuú teia ía ia te i pahi mai ía ú, ó te énana i áó no ótou, ó ia te mea tiketike.

49. A tahi á peáu Ioane : E te Hakaiki, ía íte matou i titahi énana ú tatai i te tiaporo na to óe mana, ú óónaki atu matou ía ia oa tatai iho, ta te mea áóé i ke me matou.

50. Ú peáu atu Ietu ía ia : Aua ótou e haá pakeka i hua énana ta te mea ó te énana áóé e toua atu ía ótou, úa ke teiá me ótou.

51. Ía haátata te mate ia o Ietu, úa pei, ú hano atu i te heé i Ierutaremi.

52. Ú pahi atu mamua mou énana tokouá i te vahi moe ia umihi. Úa uú áua io titahi puke haé o te poi tamaritano.

53. Áóé átou i ao i te moe o Ietu io átou, ta te mea úa íte átou e heé ta ia i Ierutaremi.

54. Ía íte te mou kouá i hua mea, ú peáu

Iakopo me Ioane ia Ietu : E te Hakaiki ; aha e ao óe á peáu maúa i te ahi mei io he áki á iho mai ia átou mamape i te veá ?

55. Ia heáu Ietu, ú óónaki oko ia áua me te peáu. T'ai oti to óua koekoe ?

56. Áóé i tihe te Tama o te énana mea haá mate i te huaá énana, úa tihe mea haápohué ia átou. Me te heé atu o átou i titahi puke haé ke.

57. E heé ana átou, ú peáu titahi énana ia Ietu : E te Hakaiki, ó au titahi me óe i teiá vahi ke, i teiá vahi ke á vii atu óe.

58. Ú peáu Ietu ia ia : Ó te tau vurupe me to átou úa, ó te tau manu me to átou kohata : Ó te Tama énana áóé he vahi to ia mea haá moe upoko.

59. Me te peáu i titahi énana ke : A tihe mai óe ma muí o ú. E hua atu hua énana : E te Hakaiki, á ao óe á hano ómua au i to ú motua tomi.

60. Ú peáu Ietu ia ia : Á tomi te huaá énana mate, i to átou huaá mate, ó óe, á tihe mai, á hakako i te ao o te Etua.

61. Ú peáu titahi énana ke : ó au titahi me óe, e te Hakaiki, atika, á ao óe á heé atu au ómua i to ú haina tuha atu.

62. Á tahi á hua atu Ietu ia ia : Ó te énana i hano i te papua haá meitai me te patiti kei épo, me tiohi komuí, áóé e heé áki teiá.

HATÍKA 10.

1. Hoe na po i mui, ua vae Ietu te huaá kouá ke, touha me te tekau ma ónohuú mā ua átou, me te pahi atu ia átou ma mua o ia i te tau papua haé, me te tau kaávai ma éiá to ia taha atu, he ua he ua átou.

2. Me te peáu ia átou : Mea nui te kahui, ó te huaá kokohi te mea íti. A pure ótou i te hakaiki hei kahui e tíá e pahí mai i te huaá kokohi.

3. Ó ótou, á heé atu. E pahi hoí ta ú ia ótou me he tau hipa ma vaveka o te tau rupo.

4. Aua ótou e kave i te kete avai ia taetae, i te kete avai ia moni, i te mou aihu ; aua e hakaea i te tekao me te huaá énana uo he aánui.

5. I to ótou uú ia i teiá haé, i teiá haé, á kaóha ómua i te huaá me te peáu : Á meitaí mai ia ótou.

6. E meitaí o te huaá i óto, ua tihe te meitaí i úna o átou ; áóé e meitaí te huaá, ú hua mai ia ótou te meitaí.

7. Á noho i óto o hua haé tihe á heé atu i titahi henua ke, á kai, á inu i éiá i te mea kai, i te mea inu e tuku atu ta te huaá ia ótou. Aua e etieti : mea toitoi hoí á ió te tuki i te énana i haka i te haka.

8. Ia uú ótou í't'o titahi papua haé, me mave mai

ia ótou te huaá á kai í te mea kai e tuku atu átou ía ótou.

9. Á haápohupohué ótou í to átou hopihopi, me te peáu ía átou : Úa tata te ao o te Etua.

10. Ia uú ótou í teiá papua haé, í teiá papua haé, me te e peáu ta te huaá ía ótou, memai, á taha atu ótou ma he aánui o te papua haé, á peáu :

11. Ú hoí matou í te épo mei úna he vaevae o matou, ú patu atu ía ótou : atika, á óko ótou : Úa tata te ao o te Etua.

12. Tiatohu hoí tu ú tekao nei ía ótou, í te á o te haátoitói ía tekao nui te peke o te Etua í hua henua, iti te peke í te henua Totoma.

13. Mea íno hoí ía óe, e Koroihaine ! mea íno ía óe, e Peteihaita ! Na te mea aua í mea ía í óto o Tiro me Titone te tau mea mana í mea ía í óto o óua, úa uhi áua í te kahu ue me te moe í úna he kehu ahi mea haátavae í te Etua.

14. Tiatohu hoí í te á o te haá toitói ía tekao e iti te peke a te Etua ía Tiro me Titone, nui atu to ía peke ía óua.

15. Ó óe, e Kaharanaumi, e aha a ? E hakatu ananu to óe upoko me te áki ? Áóé hoí e oha, e topa óe í áó í te peteo o te havaíki hauhau.

16. Ó te énana ú hakaóko í to ótou tekao, ú hakaóko ía ú : ó te énana ú meé atu ía ótou, ú meé mai ía ú, atika ó te énana ú méé mai ía ú, ú meé atu teiá ía ía í te pahi mai ía ú.

17. Ū huhua mai te tau kouá touha me te tekau ma ónohuú ma úa, hua ana koakoa ana, péau ana ía Ietu : E te Hakaiki, ó te tau tiaporo titahi i aotahi mai ía matou na te mana o to óe ikoa.

18. E hua atu Ietu ía átou : Ū íte ia e au í te tiaporo iho ana mei úka me he ahi mei io he áki.

19. Ūa tuku hoí au ía ótou te koaka í te tekahi, mei te tau puhí henua, mei te tau kopioi, mei te kaíé o te tiaporo, áóé he mea e makaka mai ía ótou.

20. Atika, aua ótou e kaokoa mea í te aotahi o te tau tiaporo ía ótou ; á koakoa ótou mea i patu ía to ótou ikoa í óto he áki.

21. Í hua á á úa hahi Ietu í te Kuhane-Meitaí, hahi ana ú péau : Ū haá meitaí au ía óe, e tu ú Motua, ú kaóha ía óe e te Hakaiki o te áki me te henua, mea ú hakana ía óe í hua mea na í te poi kaíé í to átou meitaí, í to átou toitoi, me te haáíte atu í te poi koekoe kaíé koé. E hoí, e tu ú Motua, na to oé makimaki.

22. I tuku ía ía ú na to ú Motua te mea haka-tahi. Áóé he énána e íte í te Tama, aua te Motua tokotahi : áóé he énána e íte í te Motua aua te Tama, aua te énána ía ía i haá íte ia e te Tama.

23. Á tahi á heáu Ietu í to ía mata í-úna o to ía huaá kouá me te péau : Mamaú te énána i íte í te mea i íte ia nei e ótou.

24. Ū péau au nei ía ótou, mea nui te peroheta ;

mea nui te papa hakaiki i makimaki i te ite i te mea i ite ia nei e otou, aóé átou i ite ; mea nui te peroheta, mea nui te papa hakaiki i makimaki i te kakaoko i te mea i hakooko ia e otou, aóé i hakaoko ia.

25. Á tahi á maó titahi tuhuka tekao, é hano ía ia motii me te peáu : E te Hakaiki e, e aha ta ú haka e haka e oaa me pohué ananu au ?

26. E hua atu Ietu ía ia : E aha te mea i patu ia nei io he hamani tekao ? E aha te mea i tatau ia e óe ?

27. Á tahi á peáu atu te tuhuka : A kaóha óe i te Etua, to óe Hakaiki, ma óto he houpo, ma óto he koekoe, ma óto he énana tiatohu ma óto he kuhane : á kaóha te hoa me he mea o óe anaiho.

28. Ú peáu atu Ietu ía ia : Toitoi hoí to óe tekao, o ia anaiho te mea e haka ta óe e tiá e pohué.

29. Á tahi te tuhuka me he énana mate i te tekao hakaoko, á ui hakaúa ía Ietu : Ó ai á to au hoa ?

30. Á tahi á hua atu Ietu me te peáu : Heke ana titahi énana mei Ierutaremi i Iheriko, úa topa uo he motuhaka kamo ; á tahi á hiko ia to ia ona mahana ; ía pehi a pehi a, ú titii me te menava, me te éé.

31. Heke ana titahi tauá ma hua aánui, ú tiohi atu ía ia me te taha.

32. Atii titahi revita, ia tihe i hua vahi, ua ite me te hée ananu.

33. Ia heé titahi tamaritano ma hua vahi, u ite atu ia ia me te hakaóha atu.

34. Á tahi á haátata atu, u vahi i to ia maki, me te íiki i te vino me te kao, ímuí'ho u hapaí ia ia uo he puaka piki énana. me te aáhi io he haé hoko ia kai, u haka tahia ia i éiá.

35. I te oíoi, ua taki e ua moni mei óto o to ia kato me te tuku iho i te énana hei haé, me te peáu ia ia : Á tiohi aé óe i te hopi : me íó titahi taetae ia ia haápohué, ta u e tuku atu ia óe, ia hua mai au.

36. Ó ai óa o átou tokotohu te hoa o hua énana i topa no he motuhaka kamo ?

37. A tahi á peáu atu te tuhuka : ó te énana i hakaóha atu ia ia. A tahi á peáu atu ia ia : Ua tau ! ó ia anaiho ta óe.

38. Í titahi á, heé ana Ietu i Ierutaremi me to ia huaá kouá, ua puta i óto o titahi puke haé ! ua ihi i óto o te haé o titahi vehine, ó Marata te ikoa.

39. Ó te teina o hua vehine, ó Maria, u atenoho i pii he vaevae o te Hakaíki i to ia tekao hakaóko.

40. Mea nui te haka to Marata to te mani hií : á tahi á maó i te aó o Ietu me te peáu : Áóé óe e hakaóha mai ia u ? Á tiohi e te Hakaíki, u titii tu u teina i te haka, á peáu iho i te toó i tu u haka.

41. Á tahi á peáu ia ia te Hakaiki : Marata, Marata, e aha to koko ? Mea nui to óe haka nei.

42. E tahi mea meitaí. Ó te mea i íó ia Maria. Ú te e koaka i te énana i te hiko ia ia.

HATIKA 11. .

1. Titahi á, úa ke Ietu i to ia ona pure. Ia ému te pure, ú peáu ia ia titahi o to ia huaá kouá. E te Hakaiki, á hakako mai óe ia matou i te pure, me i hakako ia e Ioane i to ia tau kouá.

2. Á tahi á peáu atu ia áton : Ohia úa hano óton i te pure, á peáu peénei : To matou Motua, á hakatapu ia to óe ikoa á puta mai to óe ao ;

3. Á tuku mai óe to matou oá no matou i hua á nei, no hua á nei :

4. Aua koe e toua mai i ta matou meéatu ia óe, me matou hoí auma e toua atu i te poí mée mai ia matou ; ia puta mai te toutaki hauhau, aua óe e tuku atu ia matou.

5. I muí'ho ú peáu ia áton : Me taha atu i te po titahi o óton io titahi hoa pii o ia me te peáu : E hoa, á tuku mai ia ú e tóu tipo haraoa, epo tuku atu.

6. Úa tihe io ú titahi manihíí, áóéia ú ona maka haraoa ó te tuku atu ia ia.

7. Me hua atu hua énana mei óto o to ia haé me

te peáu : Aua óe e haá paópaó mai ía ú : ú pa ía to ú puta haé, ú momoe me au nei tu ú huaá tama, ú te é koaka í te vaá mea tuku atu ía óe.

8. Me tohe teiá í te paópaó í te puta, e aha áóé e vaá te hoa mea tuku atu ía ía te haraoa mea e hoa pii no ía, he mea tiatohu hoí úa vaá mea í to ía paópaó ananu í te puta, me te tuku atu ía ía te mea ú makimaki.

9. I peáu ai au ía ótou : Á ape ótou, e tuku atu ía ótou ; á umihi ótou, e koaka ía ótou ; á paópaó í te puta, e pepeu a ía ótou.

10. Ta te mea ó te énana : úa ape, ú koaka ; ó te énana ú umihi, ú koaka ; ú pepeu a te puta í te énana ú paópaó.

11. Ó ai á o ótou te motua ú tuku atu te keá í to ía tama úa ape í te oá, me te tuku í te puhí henua óhia úa ape í te ika,

12. Me te tuku ía ía í te ihopioni óhia úa ape í te mamai moa ?

13. Me íte ótou, e te poi íno, í te tuku te mea meitaí í to ótou tama áóé á e tuku ía ía ótou í te mea meitaí na to ótou Motua te i óto he áki, me ape ótou ía ía ?

14. Á tahi á tute Ietu í te tiaporo, he tiaporo mutu ; ía tute ía á tahi á pohā te éo o te énana mutu, ú mahaó te huaá.

15. Á tahi á peáu titahi o átou : Atika úa tute í te tiaporo na te hakaíki o te tiaporo.

16. E haá motií ta tahipito me te peáu : A haá íte mai í titahi mea mana io he ata áki.

17. Ia íte Ietu í to átou maákau, ú peáu ía átou : Toua atu toua mai te mataéinaá epo úa hika, toua atu toua mai te huaá epo úa koé te huaá.

18. No te toua te tiaporo ía ía anaiho, peheá te mau o to ía hakaíki ? Umaha te péau na ótou : Na te tiaporo tu ú tute í te tiaporo ?

19. No te tute e au í te tiaporo na te hakaíki tiaporo, t'ai á ía tute ía e to ótou tama ? Ta átou anaiho e haá toitoi me ótou.

20. To te tute au í te tiaporo na te mana o te Etua, uá puta hoí te ao o te Etua io ótou.

21. Kahae úa hahi te mamane í te puta haé, ú moe toitoi te huaá í óto.

22. To te tihe titahi oko atu ía ía, úa hika, á tahi á hao te taá, te kohe ta, to átou mauka, me tahipito taetae, me te tuha me to ía huaá.

23. Ó te énana áóé i ke me au, ú toua ía ú ; ó te énana áóé e kahi me au, ú tuta í te taetae.

24. Ía tute ía te kuhane anera kikino mei óto he énana, úa heé ma te vahi vai koé e hano í te vahi hakaéa umihi. Ía te i koaka, á tahi á peáu : E hua hoí í óto o tu ú haé i tiía nei.

25. Ía tihe iho, ú koaka í te haé ú hoata, ú tapi ía.

26. Á tahi á toó e hitu kuhane ke pe oko á tahi á uú me te ihi í éiá e tia te pe kapo iho nei,

27. E peáu ana i hua tekao, ú taááu titahi vehine me te peáu ia ia : Mamaú te kopu i hai ia óe me te u i omo ia e óe.

28. Ú hua atu Ietu ia ia. Mamaú atu te énana i hakaóko i te tekao o te Etua me te aotahi atu.

29. Ía muímuí te huaá, á tahi á peáu atu Ietu : Ó te tai nei te tai pe oko, úa hano i te mana tiohi, áóé he mana e haá íte atu ia ia, aua te mana o te peroheta o Iona.

30. Atíí hoí Iona ia Ninive, atíí te Tama o te énana i hua tai nei.

31. E maó te Haátepeiú o te tuatoka mea haá kona ia átou i te á o te haátoitoi, ta te mea úa tihe ia mei te vahi mamaó ki i te tekao meitaí o Taromone hakaóko, maua he mea meitaí aé i nei ia Taromone.

32. Úa maó te huaá Ninive i te á o te haátoitoi mea haá kona ia átou, ta te mea ia hakatuhuka Iona ia átou, ú haá tavae átou i te Etua, maua he mea meitaí aé i nei ia Iona.

33. Áóé hoí e hakauá te énana i te áma me te hakana ia ia io he puho, úa tuku ia ia uo he uá ia áma e ona me íte ia e te huaá uú ana.

34. Ó to óe kikomata te áma o to óe nino. Me toitoi to óe kikomata ú tahakahaka to óe nino ; me te e toitoi, ú potako to óe nino.

35. Oho te íí oa potako to óe áma.

36. Me tahakahaka to óe nino tiatohu, aua ti-

tahi vahi potako, ú tahakahaka tiatohu, ú keapa me he áma keapa oko.

37. Ia pao te tekao, ú peáu ia ia titahi hariteo : A mai í te kai ia kai io ú ; me te uú atu o Ietu io ia me te hano í te kai.

38. A tahi te hariteo ú maákau io he koekoe : E aha te i ópiópi ia ai to ia íima ómua o te kai ?

39. A tahi á peáu atu ai Ietu ia ia : ó ótou, e te poi hariteo, e hoói ia vaho o te ipu, o te tahaka, ú tiépo anaiho to ótou koekoe í te kamo, í teiá mikeo ke, í teiá mikeo ke.

40. E te poi tuaáve, áóé á e tahi anaiho pepena to óto me to vaho ?

41. Atika me vaiéi atu ótou í te poi kikino ú taitai to ótou koekoe.

42. Mea ino ia ótou, e te poi hariteo, mea ú tuku atu ótou í te ónohuú mei to te meneta, mei to te ruta, mei to teiá éita ke, mei to teiá éita ke ; áóé e hano atu ótou í te ue i te hoa, me te ue í te Etua, maia ó ia na te mea á hano atu me tahipito meake i peáu ia kapo.

43. He mea ino ia ótou, e te poi hariteo, mea ú hano atu ótou í te nohona tiketike í óto he tinakoka, í te hahi me te kaóha a te huaá e noho aa uo he toótoó koika.

44. He mea ino ia ótou, e te poi hariteo, mea ú tutu ótou me te úa tupapaku te i hakana ia, te i kaó ia í te huaá ú taha atu ma úka.

45. Á tahi titahi papa tuhuka tekao, á hua atu

me te peáu ia ia : E te Hakaiki, e hano ia matou haá hauhau to óe tekao nei.

46. E hua atu Ietu ia ia : Mea íno hoí me ía, ótou, e te papa tuhuka tekao, meía ú hapái áe ótou uo he énána te kaveka ú te e koaka ía átou í te kave, ú te e toó ótou mei te makamaka ííma.

47. Mea íno ía ótou meía ú hakatu ótou í te tomi ía no te tau peroheta : nato ótou tupuna hoí í kukumi ía átou.

48. Ú haá íte hoí ótou ma éíá í to ótou koekoe tutahi me te koekoe o to ótou tupuna meía ú kukumi atu átou í te tau peroheta, e hakatu ta ótou í te tomi ía no átou.

49. I peáu ía ai na te Etua : E pahi atu au ía átou te huaá peroheta me te huaá apotoro ; ú kukumi atu titahi, ú makaka atu tahipito,

50. I avai ai te umu mei ío te Etua í hua poi meía í te mate íka o te tau peroheta hakatahi, hakatahi mei te pepena íka o te aomaáma nei.

51. Mei ía Apere tihe ía Takaria te í kukumi ía, á ke haé pure nui, á ke te hataá pure í vaveka te kukumi ía, he mea tiatohu hoí, ú avai te umu mei ío te Etua í hua tai nei.

52. Mea íno ía ótou, e te papa tuhuka tekao, meía, ía toó ótou í te kiri o te tekao haá meítaí, haá maáma te koekoe, ú te í koaka ía ótou hua tekao me te haá hua atu ta ótou í tahipito énána oa koaka aé átou.

53. Á tahi te huaá hariteo, me te huaá tuhuka

tekao á ui atu, ui atu, ui atu ía Ietu-Kirito,

54. E haka motií, e haka makiíkeu ta átou í te tekao o ia e ona me koaka í te pió o te hakatió pu ía Ietu.

HATIKA 12.

1. Á tahi á muímuí mai te huaá énana, peéti, peéti te énana, ú kikina te vahi, i peáu atu ai Ietu í to ia huaá kouá : Aua ótou e hano atu í te mea haápupuhi haraoa ta te poi hariteo, ó te koe-koe e úa hua haápupuhi haraoa.

2. Ú haki atu hoí í te mea i kaó, ú haá íte í te mea i hakana ia.

3. Ó te mea i peáu ia e ótou í te vahi potako, ú haki atu í te vahi maáma ; ó te mea i peáu ia e ótou i te puaika o te hoa io he paóto, ú haki atu mei úka he haé.

4. I peáu ai au ía ótou : E mou hoa o au ótou, aua e hopohopo í te huaá énana ú koaka í te kukumi í te nino anaiho.

5. Á hopohopo ótou ía ia ú koaka í te haá mate me te titií io he ahi, í te havaíki hauhau : Ó ia nei hoí te mea á hopo ótou.

6. Áóé á e tahi moni hunahunati to te hoko í mou manu e íma? Eaha ú taetae iti hua mou manu áóé e tuku atu te Etua te tiohi ía átou.

7. Atika áóé í titahi ouoho o ótou i ka ó í te Etua. I peáu ai : Aua ótou e hopo, ú meitaí aé ótou í te hatu manu tini.

8. E peáu hoí ta ú ía ótou : Ó te énana e haki ía ú io te huaá énana, e haki ía ía io te huaá anera o te Etua te Tama o te énana.

9. Atiá me titií mai ía ú titahi io te huaá énana, e titií au ía ía io te huaá anera o te Etua.

10. Me haá hauhau titahi í te Tama o te énana e koaka to ía mikeo í te íó ; atika me haá hauhau titahi í te Kuhane-Meitaí, áóé e io to ía mikeo.

11. Óhia ú toi pu ía ótou io he tinakoka, io te papa hakaíki haá toitoi í te tekao, haá vivini henua, aua e mihimihi ótou í te mea á hua atu me te mea á peáu ;

12. Ta te Kuhane-Meitaí e hakako aí í te mea á peáu atu ótou ía átou.

13. Á tahi á poha mai titahi éó me te peáu : E te Hakaíki, á peáu atu óe í tu ú teina : Á vavahi óua í to óua taetae, á pahepaheé to óua take henua.

14. Á tahi á hua atu Ietu me te peáu : E hoa, ía ú te haátoitoi í to óua tekao me te paheé í to óua take henua ?

15. Ímuí 'ho ú peáu ía áua : Aua óua e haápi-pií to óua koekoe me te taetae paoíavave ; ta te mea e aha úa nui te tapavaú, e aha úa nui te taetae, áóé e pohué ma éiá te énana.

16. Me te peáu í teiá tekao haápupua ; Aia

ómua titahi énana me te taetae nui, me te henua nui, me teiá mea ke, me teiá mea ke; tapavaú oko.

17. Ū maákau io he koekoe me te peáu : E peheá ? Í hea te haé hatea mea avai ia í tenei tau momau hakatahi á koaka nei?

18. Me te peáu : Aia te me á hano atu : E vavahi ta ú í tu ú tau haé avai ia haraoa me te hakatu i ho í titahi nui atu mea haáputuputu í óto to ú tau haraoa me teiá momau ke ;

19. Á tahi á peáu í tu ú koekoe : E tu ú koekoe mea nui to óe tau taetae í óto he haé avai ia taetae, áóe e ému vave, á hakaée mei te haka, á hano í te kai, í te inu, í te haákoakoa.

20. Maákau ana ia í hua mea, ú peáu te Etua ia ia : E te énana tuaáve, ena epo mate óe, éna nehe á mate óe í te po nei ; á tahi á peheá to óe taetae i haáputuputu ia ? No ai óti hua tau taetae ?

21. Atíí hoí ta te énana i haáputuputu í taetae na te kaíe anahio, áóe na te ue í te Etua.

22. Ímuí 'ho ú peáu Ietu í to ia tau kouá : Aua ótou e paópaó noa í óto he koekoe, í hea te mea e kai, í hea te mea tomi í te ninq ? Peheá te pohué ?

23. Mea tiatohu hoí ú meitaí aé te pohué í te oá, ú meitaí aé te nino í te kahu.

24. A tiohi í te tau manu Korevo, áóe e nanu átou, áóe e kokohi ta átou; áóe o átou ana puke vino

me te haé avai ia haraoa. Áóé á na te Etua te hakai ? Ū meitai aé ótou ía átou.

25. Ó ai á o ótou te énana ú koaka í to ía nino haá óa atu titahi maka ?

26. Ía te e koaka ía ótou te mea maeka, paheá te hano atu í te mea oko haákoaka ?

27. A tichi hakamate ótou í te éita í to áton tupu ; áóé átou e haka í te haka, áóé átou e hio í te aho ; atika áóé hakatu te tapi o Taromone me to átou tapi.

28. Me haá taetae atíí te Etua í te éita pao vave, í te éita á titíí í 't'o te ahi, e aha te e haá taetae ai ía ótou, e te poi haátíá iti ?

29. Aua ótou e paópaó noa í óto he koekoe : Í hea te mea e kai, í hea te mea e inu ? Avai teiá paópaó.

30. Ta te poi hano í te mea pao vave tenei paópaó noa : Ūa íte te Etua to ótou Motua í te mea meitai no ótou.

31. I peáu ai au ía ótou : A umihi ómua í te ao o te Etua me te mea meitai ío ía, á tahi á tuku aé ma úka ího í hua tau mea hakatahi.

32. E aha úa iti ótou ? Aua ótou e hopo, oho te íí, ú makimaki hoí te Etua í te tuku atu ía ótou í to ía ao.

33. Ó ótou, á hoko atu í to ótou momau, me te vaiéi atu í te poi kikino te moni i koaka, ma ía te haákoaka í te avai ía taetae áóé e pe, ma ía te haákoaka í te taetae ío he áki, í te taetae

áóé e ému, áóé e íó í te kamo, áóé e pao í te huhu.

34. Ta te mea í éiá to ótou taetae, í éiá me to ótou koekoe.

35. Á takapu ia te koói, á uá te áma mei te íima ;

36. Á tutu ótou me he huaá pahikaéo ú tataí i to átou hakaíki mei te koika huóna, e tiá ia tihe, ia paópaó í te puta, e pepeu popokihoó ia ia átou.

37. Mamaú te huaá pahikaéo ú vavaá ia tihe to átou hakaíki, he mea tiatohu hoí, ia kitíi ia í te koói, ú hakanoho ia atou í te kaia kai me te tuku atu te mea kai ia átou.

38. Mamaú hoí hua tau pahikaéo ú vavaá atíi ia puta mai to átou hakaíki, í te hatua moe ahiahi á úa, í te hatua moe ahiahi a tou.

39. Me íte aí te énana hei haé te á á tihe mai te kamo, úa vaá, ú kanino, oa vavahi í to ia haé.

40. Atíi ta ótou, á vaá, á kanino, e tihe pu anamai hoí te Tama o te énana.

41. Á tahi á ui atu Petero ia Ietu : E te Hakaíki, no matou anaiho tenei pona tekao haápupua, aha oa nehe no te énana hakatahi ?

42. E hua atu Ietu ia Petero : Ó aí á, ia óe, te vivini toitoi, te vivini meitaí i vae ia e te énana hei haé mea tiohi í to ia huaá me te tuha atu ia í te kete haraoa í haátoitoi ia ?

43. Mamaú hua vivini e hano ana atíi í te tihe ia o te hei haé.

44. E tuku hoi ia ia te hei haé te vivini me te tiohi o to ia momau hakatahi, hakatahi.

45. Atiá, me peáu hua vivini io he koekoe peénei : Áóé e tihe vave mai tu ú hakaiki , me te hano atu i te ta mei te pahika éo vahana, mei te pahikaéo vehine, me te hano i te kai i te inu me te kona.

46. Úa tihe te hei haé i te á áóé i tatai ia, á tahi á haá koé to ia vivini, á tahi á hakatutahi me tahipito tau pahikaéo nouo.

47. Ú tata ia hoi te pahikaéo te i ite i te maki-maki oto ia hakaiki ia te i tatai ia me te haá pao to ia tekao :

48. E iti hoi te peke i te pahikaéo te i tui i te tekao o te hakaiki ia te i ite i to ia hia ; ta te mea nui aé, nui aé te vaiéi ia, nui aé, nui aé te peke o te hakaiki.

49. Úa tihe hoi au i áó nei mea kave i te ahi, ó to ú makimaki oko á veáveá.

50. Úa tihe au nei e ona me papatema i titahi papatema, ó hua papatema tu ú makimaki okoki.

51. E auana nehe ta ótou i tihe mau au i áó nei mea kave i te mou? Áóé hoi au i kave te mou, úa kave te totoua.

52. Mei tenei mou po, me pi tokoima énana io titahi haé, ú paeke e tou, ú paeke e úa, ú totoua átou.

53. Ú totoua te motua me te tama, te tama me te motua ; te kui me te moi, te moi me te kui ; te

motukoai me te hukona, te hukona me te motukoai.

54. Me te peáu i te huaá énana : óhia úa íte ótou i te ao ma te vahi i te kaó ía oumati, ú peápeáu ótou : Epo ua te ua ; úa ua te ua.

55. Ohia ú puhi mai te metaki tuatoka, ú peápeáu ótou : Epo veáveá oko : ú veáveá oko.

56. E te poi koekoe úa, e íte toitoi ótou i te mea ta te áki me te henua, áóé ótou e íte i te mea ta te mou po nei.

57. E aha te e íte toitoi ótou i te tau mea toitoi noa ?

58. Ía hano óe me te hoa io te hakaíki haá toitoi, taha ana óua, á hatatai óe i te tutuki me te hoa, oa toi pu ía óe io te hakaíki haátoitoi, me te tuku atu ía óe ta te hakaíki haá toitoi i te énana ía ía te hakapao i te tekao a te papa hakaíki haátoitoi, me te tuku atu ta ía ía óe io he haé humu.

59. Mea tiatohu hoí, áóé óe e uú atu i vaho mei i éiá tihe á pao nui te umu i te hoko.

HATIKA 13

1. Aia i éiá, i hua á á me titahi énana te i kave mai ía Ietu-Kirito te óko no te mou énana.

Karirea í kukumi ia na Pinato e utuna atu ana átou í te utana io te Etua.

2. E hua atu Ietu ía átou me te peáu : Auana nehe ta ótou o hua mou énána Karirea te énána mikeo nui í tahipito énána Karirea, i kukumi ia ai ?

3. Áóé hoí : Ía te e haátavae ótou í te Etua, e pao me ótou nui í te mate.

4. Auana nehe ta ótou i nui te mikeo o ta énána tiokohuí ma tokovaú i peéha ia ta te mouka ihiroe í to ia hiha ia, i íti te mikeo o tahipito énána mei Ierutaremi, i pao ai átou í te mate ?

5. Áóé hoí : Ía te e haátavae ótou í te Etua, e pao me ótou í te mate.

6. Me te peáu ímuí'ho í hua tekao haá pupua : Aia titahi énána me te tumuhiko io to ia papua vino, í hano atu í te puku ui me te i koaka í te puku.

7. Á tahi á peáu atu ai í te énána haá meitaí to ia papua vino : Á toú ehua me hano pu anamai í te puku mei io hua tumu, áóé he puku í koaka : á tua ía ia ; umaha te tu á ?

8. E hua atu te tau nanu : Aua e taki vave, avai titahi ehua, e kanea ta ú, e haá meitaí í te épo, úa kei viipu o hua tumu ;

9. E haá tupu nehe í te puku ; me nouo, me koé te puku, á tahi á tua ía ia.

10. Í titahi á, e hakako ana Ietu io he tinakoka o átou ma te á o te tapati,

11. Aia í éiá me titahi ona vehine i makaka ia e te tiaporo haá hopi ía ia, ónohuú ma vaú o te ehua me haá hopi ía ia ; úa oha hua vehine, ú te e koaka í te hapai aé te mata í úka.

12. Ía íte Ietu ía ia, ú vavaó me te peáu ía ia : E te vehine, ú pohué óe mei to óe mate.

13. Me te hakatu ta Ietu í to ia ona íima uo hua vehine te i tu anaé poponihoo me te hahi atu í te Etua.

14. Á tahi á peke oko te vivini tinakoka meia i haá oá Ietu í hua vehine ma te á o te tapati, i peáu atu ai hua vivini í te huaá énana : Po ono me haka í te haka ma teiá tapati, á haka ótou í te haka, í hua mou po, á kave mai to ótou hopi e ona me oá ia átou, aua e kave ma te á o te tapati.

15. A tahi te Hakaiki á peáu atu ía ia : Koekoe makaúa ótou na, áóé á e vevete ótou í tona piha, í tona purikao mea hano í te hainu ma te á o te tapati ?

16. Umaha te haáhaá meia í te pohué o hua vehine hopi, o hua moí a Aparahamo, ma te á o te tapati.

17. Á tahi á heuheu te poi tohe ; úa pe í te ma haó te huaá meitaí meia í te haka mana a Ietu.

18. Me te peáu ta Ietu : E hakatu me te aha te ao o te Etua, e aha oti ?

19. Ū hakatu anaé me titahi kakano o te áu terepota í úú ia na titahi énana io to ia papua, ía tupu aé hua kakano, tupu aé, tupu aé, úa nui í tahipito éita, me mou tumu ákau te nui ia o ia, mea ú tau mai te tau manu í úna.

20. Ū peáu hakaúa Ietu : E hakatu me te aha te ao o te Etua ?

21. Ū hakatu me te maka haraoa oi teé pupuhi ia i hakana ia iho na titahi vehine í' t'o te kete e toú o te haraoa hua e haá me haá toó í mou kete e toú o te haraoa hua.

22. Me te taha ta Ietu ma na papua haé, me na puke ia haé, taha ana hakako ana tihe í te kaávai Ierutaremi.

23. Á tahi ía ui atu ía ia titahi me te peáu : Aha e iti te poi e pohupohué aé io he áki ? E te Hakaíki. E hua atu Ietu ía átou :

24. He mea haiti hoí te puta o te áki, á haá koika ótou í te uú : mea nui hoí te énana e hano í te uú me te e koaka aé í te uú.

25. Ía uú ia í óto te motua hei áki, ía tiha ia te puta, úa noho ótou ma vaho, á tahi á paópaó í tona puta me te péapeáu : E te Hakaíki e, á pepeu mai óe : me te hua atu ta te Hakaíki ía ótou : Áóé au í íte ía ótou, mei hea oti ótou ?

26. A tahi á hua atu ta ótou : Úa kai matou, úa ínu í to óe aó, e te Hakaíki ; mea nui to óe hakako ía matou io he tohua koika o to matou papua haé.

27. E hua atu ta ia : Áóé hoí e íte au ía ótou, mei hea otí ótou ? Á heé atu mei ío ú, e te huaá mikeo, á heé atu mamaó.

28. Á tahi á nuí oko te ue, te mateteka, te haá tete í te niho, me te kakahu te íí. Ía íte ía Aparahamo, ía Itaako, ía Iakopo, í te huaá peroheta ío he áki me te Etua : e noho ana ótou ma vaho, í titíí ía e te Etua.

29. Mea nui te énana ú titíhe mei te tíhe ía oumati, mea nui mei te kaó ía oumati, mei te keke tiu, mei te keke tuatoka me te uú ío he paoto kaia mau ío he áki, ío he aó o te Etua.

30. Á tahi á íó te vahi ómua í te poi í tíhe ímuí, to te poi ómua te vahi í muí.

31. I hua á, úa tíhe mou hariteo me te peáu ía Ietu : A heé atu óe, á uú atu ma vaho, ena hoí Herote, e hano ía óe haá mate.

32. Ú peáu Ietu ía átou : Á heé atu ótou ío hua vurepe nei me te peápeáu : Ena á tataí atu au í te tau tiaporo, me te haá oá í te huaá hopi, í hua á nei, oíoi, mate po tou tu ú mate ía.

33. Átika á hano atu au í te heé í hua á nei, oíoi, oíoi atu; ta te mea áóé e meitaí á mate te peroheta ma vaho o te papua haá Ierutaremi.

34. Ierutaremi, Ierutaremi, te papua kukumi pu í te huaá peroheta í pahi ía ío óe, mea nui tu ú hano í to óe tau tama haá putuputu me he moa ú haá putuputu í to ía huaá kiokio í aó o ía, áóé óe í ao !

35. Ūa tata te á á vivió to ótou haé. Mea tia-tohu hoí áóé ótou e íte ía ú tihe á peápeáu ótou : Á haámeitaí ía te i tihe pahi ía e te Etua.

HATIKA 14

1. Títahi á, ma te tapati ía uú Ietu í óto he haé o titahi hakaíki hariteo í te kai ía; ú haá motíí í to ía tekao.

2. Í éiá i íte ai í to ía aó í titahi hopi, kopu vai.

3. Á tahi á ui atu Ietu í te huaá tuhuka me te huaá hariteo me te peáu : He mea koaá óa mei í te haápohué ma te á o te tapati ?

4. Ūa mutu te éo. Á tahi Ietu á toó atu hua énana ma te íma, ú haápohué ía ía me te tukú atu.

5. Ímuí'ho úa ui Ietu ía átou me te peáu; E peheá me víí ma te tapati o títahi purikau, o titahi hakiuka io he úa ? Áóé á e tohutí ía atu í te haápohué ma te tapati ?

6. Ūa mutu átou, áóé í koaka, í te peáu aé.

7. Á tahi á peáu í te huaá kai mau, haápupua ía átou, ta te mea i hanó í te noho í te vahi o te huaá i haka tahia ía e te hakaíki :

8. Ía tiki a mai te keéé koika huóna, aua óe e toó í te nohoka o te papa hakaíki; oa tiki ía te keéé í titahi hakaíki nui aé,

9. E puta te tuha mau iō òua me te peáu ia óé : Á' tuku teiá vahi i to hoa, me te haka noho ia óe, mate i te hakaika, i te noho ia i áó óa.

10. Ía tiki ia te keéé ia óe no te kai ia, á tenoho i te vahi o te kikino e haá me péau ia óe, ia tihe mai te tuha mau : Í úka mai nei, e hoa ; á tahi á koakoa óe io te kai mau.

11. Ó te énana kaié e mate i te hakaika ; ó te énana haá nuhenuhe e hahi ia.

12. Imui'ho ú peáu Ietu i te énana hei mau : Ía hano óe i te mau titii, aua óe tiki te keéé i te huaá hoa, i te huaá teina, i te huaá motua, me te huaá noho tata ia átou te taetae nui, oa nehe imui'ho úa tiki te keéé io óe mea vaiéi atu ia óe te mea i vaiéi ia ia átou.

13. Ía tuha i te mau, á tiki te keéé io te poi kikino, io te huaá hōpi, io te huaá vaekoki, io te huaá matapo ;

14. He mea meitaí ia óe mea áóé e koaka ia átou i te vaiéi atu ia óe, ú vaiéi mai ia óe ta te Etua i te á o te haápohué ia hakaúa o te huaá meitaí.

15. Á tahi á peáu atu titahi : Mamaú te énana úa kai i te kai i óto he aó o te Etua.

16. A tahi á peáu ai Ietu ia ia : Úa tuha titahi énana i te mau nui : mea nui te énana i uka ia i hua mau kai.

17. Ia tifa te haka mei te íma, úa peka hakaúa i te keéé e ona me tihe te kai mau.

18. A tahi á nuo átou hakatahi. Ú peáu tenei : Mei te henua hoko au nei, e hano au í te tiohi, áóé au e puta atu, aua óe e haá.

19. Ú peáu titahi : Mei te hakiúka hoko, ónohuú hakiúka, e hano ta ú nei ía átou ako, áóé au e puta atu, aua óe e haá.

20. Ú peáu teiá : Ú materimonio iho nei au i te e tihe atu ai au.

21. Ía hua mai te peka keéé, úa haki í hua tekao í te hakaíki. A tahi á peke ai te hakaíki me te peáu í to ía pahikaéo; Á hua atu popo-nihoó ma he tohua koika, ma he aánui iarau o te puke haé, á haá puta mai mei te huaá kikino, mei te huaá hopihopi, mei te huaá matapo, mei te vae koki í te mau kai.

22. Ú peáu te pahikaéo : Ena hoí au, e te hakaíki, ú aotahi í to óe tekao, me te avaava i toe.

23. A tahi á peáu te hakaíki í te pahikaéo : A hua atu hakaúa ma he aánui, ma te ketaha pa éita, á úka óe í te énana e ona me pi tu ú haé.

24. Ú peáu hoí au ía ótou : áóé he énana i úka ía ómua e kai tu ú mau.

25. Ú muímuí mai te huaá énana ma muí o Ietu i heau ai me te peáu ía átou ;

26. Ó te énana úa tihe ma muí o au aua te haáhaá atu í to ía motua, í to ía kui, í to ía vehine, í a ía tau tama áóé ía he koua o au.

27. Ó te énanā ūa tihe ma muí o au aua te amo í to ia peka, áóé ía he houa o au nei.

28. Ó ai óa o ótou te énanā e hano í te mouka hakatu aua te mamaákau ómua í te momau mea haápao te mouka í te hakatu;

29. Oa nehe ía tuku io he ūa te keá tumu, ú te e koaka í te mouka hakapao onaona; me te hini o tahipito ía ía.

30. Me te peápeáu : Ūa hamo hua énanā i te hakatu te mouka, ú te i koaka í te hakapao?

31. Ó ai óa te hakaíki nui e hano í te tona nahu me te hoa, aua te mamaákau ómua í te nui ía o to ía tau toa, me koaka ónohuú mano o te toa í te tuaki tekau mano o te toa ta te hoa?

32. Ia íte ú te e koaka, mamaó ana ú pahi atu te keéé io te hoa e hano í te tutuki me ía.

33. Atíí hoi. Ía te i haápaeke titahi o ótou í to ía momau hakatahi, ú te i koaka í te utai mamui o au.

34. He mea meitai te paatai : atika ía pe, pehea, te huú í te puaka?

35. Ia pe te paatai, ú pe anaiho, áóé e meitai no te épo, no teia mea ke, á titií ma vaho. Ó te énanā me te puaika á óko atu.

HATIKA 15

1. Īa haápii mai me Ietu te huaá pupurikano me te poi mikeo i to ia tekao hakaóko.

2. A tahi á kohumuhumu ia e te huaá hariteo me te huaá Keripa, me te peápeáu : E aha te haá vaevae ai i te poi mikeo, e aha i kai ai me ia ?

3. A tahi Ietu á peáu atu ia átou i tenei tekao haápupua :

4. Ó ai a te énana mei io ótou me te naho hipa e úa toufa me tekau, me kaó titahi, áóé e tiia ia na touha e úa ma ókohuú ma íva ma te henua ataha, me te kaipeka umihi haá koaka :

5. Īa koaka ia, ú koakoa, ú tautua ia :

6. Ia tihe io he haé ú vavaó i to ia huaá hoa me te huaá ma te kaokao me te peáu atu : A koakoa tatou i te hipa kaipeka i koaka mai nei.

7. Nui atu, te peáu ia ótou te koakoa io he áki i te hua i te meitaí o titahi énana mikeo i na touha e úa ma tiónohuú ma tokoiva énana meitaí, mikeo koé.

8. O ai a te vehine me na takarama ónohuú, me topa titahi, áóé e puhi i te áma me te tupe i te haé, me te umihi mamate, kahae ú koaka ?

9. Ia koaka áóé a e vavaó i to ia huaáhoa me te huaá vehine ma te kaokao, me te peáu : A koakoa tatou i te takarama i koaka mai nei mei te topa ia.

10. Aní te peáu atu au ía ótou te koakoa io he aki io te poi anera í te hua ía o te énana mikeo í te meitaí.

11. Ú peáu ímuí 'ho Ietu ía átou : Aia titahi énana me na tama tokouá, mou ona tama óa.

12. Ú peáu te teina í te motua o ía : Tu ú motua á tuku mai ía tu ú take henua me tu ú take taetae, me te tuha ía té motua ía áua to áua taetae.

13. Mea poto anaiho, ía haáputuputu te teina í to ía taetae hakatahi, ú heé anamai í te henua mamaó, mé te haá pao í éiá to ía taetae hakatahi me te poi hauhau.

14. Ía pao ónaóna to ía momau hakatahi, úa oke te henua, nui oko te oke, úa ai hua tama.

15. A tahi á hano atu hua tama io titahi énana no hua henua te í pahi atu ía ía í to ía papua mea tiaki í te kahui puaka.

16. He kai te mea iti io hua hakaiki, i kohoa atu ai í to te puaka oá : áóé he énana ó te tuku.

17. Á tahi á aukuha í to ía motua, ú kaituto io he koekoe me te peáu : Mea nui te tapavaú o te pahikaéo o tu ú motua, úa mate au nei í te oke.

18. Á maó, á hua atu au io tu ú motua, á peáu ía ía : E tu ú ona Motua, úa nui tu ú mikeo, nui tu ú haá í te Etua, ía óe.

19. Tama hauhau oko au nei, á ke au nei me to óetau pahikaéo.

20. Me te maó, me te taha, me te tihe iq te motua.

21. Ía íte te motua í te tama mamaóki, ú mehea to ia koekoe, ú tohuti ía ía, úa hopu, úa hoki.

22. Á tahi á peáu a te tama í te motua : Tama hauhau au nei, tama mikeo nui í te Etua, ía óe, tama inoíno au.

23. A tahi á peáu ai te motua í te huaá pahikaéo A kave poponihoó í te tama ona kahu kaékae oko, á uhi ía ía ; á nai í te íma te koro ííma, á óka me te aihu to ia vaevae.

24. A aáhi í te piha vahana hou, ona piha momona, á kukumi mea kai, á koakoa tatou.

25. Úa mate tu ú tama. ú pohué hakaúa, úa kaó, ú koaka ía ; me te haá ékaéka.

26. Í uta te tuakana. Ía hua mai, ía tata me te haé, úa óko í te poóina nui o te huaá, o te pu taki.

27. Ú vavaó titahi pahikaéo me te ui atu ía ía no te poóina nui o te huaá, o te pu taki.

28. Ú peáu te pahikaéo : Úa hua te teina, ú kukumi a te motua í te punya piha momona, mea í te koaka ía meitaí.

29. Óko ana íí ana hua tama hamua i noho ai ma vaho í te aya puta haé ; í tihe ai te motua

í te toutaki me te peáu ; Á uú mai í óto aua e haáhaá.

30. Á tahi á hua atu ai te tama hamua : Mea óa, mea óa, mea óa au nei ío óe me to ú haka ananu ; áóé au i tui í te peáu o óe, e tahi éo o óe, e taha ananu au. Í heaá te punua na óe i tukua mai e ona me haá ékaéka me to au ona hoa ?

31. Ía hua mai ío óe te tama í haápao í to ia taetae me te poi hauhau, á tahi á kukumi atu óe í titahi punua hipa.

32. E hua atu te motua : Me au ananu óe, e tu ú óna tama, ía óe anaiho te mea ía ú mei.

33. Mea ke ta to teina, ía mate ú pohué ; ía kaó, ú koaka ia, e aha te e koika ai ?

HATIKA 16.

1. Ú peáu ímuí'ho, Ietu í to ia huaá kouá : Aia titahi énana me te taetae nui, me to ia énana ó te hakako ; á tahi á haá pe ia hua énana hakako ío te hakaíki me he énana i tití pu to ia taetae.

2. Á tahi á vavaó te hakaíki í hua énana me te peáu atu ía ia : E aha te mea i óko nei to óe ? A haá toitoi mai í ta ú taetae mei ío óe, áóé e koaá í to hakako á óe ímuí'ho.

3. Á tahi á maákau í óto o to ia koekoe hua

énana: E aha ta ú haka e haka me koé tu ú hakako io tu ú hakaiki? Áóé au e koaka i te épo kei, he mea hakaika te kai moko.

4. Atika, éiá ta ú, ía óe tu ú hakako io te hakaiki e haá me koaá i titahi haé o te noho.

5. Ía haáputu mai te huaá avai ia taetae o te hakaiki, ú peáu í tenei: E aha te taetae io óe nei a te hakaiki?

6. E úa touha kati kao me te tekau, te peáu mai. Aia to óe hamani, te hua atu, á tanoho, á patu e tahi touha ma ókohuú.

7. Imuí'ho ú peáu í teá: E aha te taetae io óe? E hua atu: E úa touha koro haraoa me te tekau. Á toó í to hamani, te peáu atu, á pahu iho e úa touha.

8. A tahi á haá meitaí te hakaiki i to ia hakako hauhau, na te toitoi o to ia haka. Toitoi atu o te poi mikeo í to átou haka, í te poi meitaí i to átou.

9. I peáu ai au ia ótou, A haákoaka mai me te taetae o te mikeo í to ótou huaá hoa, e ona me toó ía ótou í te vahi koakoa noa, ía koé to ótou menava.

10. Ó te énana ú haá vivini toitoi te mea taetae iti, ú haá vivini toitoi me te mea taetae oko; ó te énana ú haá vivini hauhau te mea taetae iti, ú haá vivini hauhau me te mea taetae nui.

11. I peáu atu ai: Ía te í toitoi to ótou haá

vivini i te taetae tupe paka, t'ai e tukn ia óton
te taetae tiatohu ?

12. Ia te i haá vivini toitoi a i te taetae pao
vave, t'ai e tukn ia óton te taetae mau ananu to
ótou ?

13. Ú te kaoka hoi te énana i te ao tahi i na
hakaiki tokotua, me ue atu i titahi ú haáhaá i
titahi; me ke me titahi, ú meé atu i titahi : ú te i
konka óton i haá taetae i te Etua me te moni.

14. Óko ana, hini ana te huaá hariteo ú haá
pípí to óton koekoe me te taetae avai noa.

15. Á tahi á peáu ai Ietu ia áton : ó óton úa
hano i te meitai io te énana anaé : atika úa íte te
Etua i to óton koekoe; áóé ho íe meitai ananu
to te Etua te mea ú mahaó te énana.

16. K notahi ta te énana i te tekao ómua me te
huna peroheta tihe ia Ioane; mei teiá mou po i
hakako ia te tekao no te no o te Etua, ta te énana
te haá koika i te uú atu i óto.

17. E pao te áki, e pao me te henua; áóé e topa
ou titahi pona tekao hunahuna a te Etua.

18. Ó te énana ú titi pu i to ia vehine me te
me titahi, ú haá make teiá; ó te énana e
ou me te vehine i titi ana te vahaua toitoi
make me teiá.

19. Ala i titahi á titahi áki nui, mou kahu
ka meitai oko to ia

20. Á... to ia ara puta, ona énana

kikino, ó Rataro to ia ikoa, he nino makimaki a to hua énana nino.

21. Ū kohoa i te ota mei te kai a kai o te áiki; áóé he ona hoa o te tuku mai ia ia; úa tihe mou nuhe, úa miti i te maki.

22. Mai hopi, hopi, hopi. Mai mate i te oke hua énana kikino úa hemo i te mate, á tahi á titihe mou kuhane anera ú hapai ia ia i pií Aparahamo. Úa máte me te áiki me te topa iho i áó i te havaiki hauhan.

23. Iá topa i éiá te áiki nouo, ia heáu te mata úa íte ia Rataro, ú moe iho Rataro i pií Aparahamo.

24. A tahi á taááu te áiki me te peáu : Motua Aparahamo, á hakaóha mai ia ú, á pahi mai Rataro, á kave mai te vai mei te makamaka íma mea haá kutau tu ú éo, nui oko, nui oko tu ú mamae i óto hua ahi nei.

25. E hua atu ta Aparahamo : E tu ú tama, aua e tuae óe, e pohué ana ta óe úa nui te éka-éka o óe : e mamae anaiho ta Rataro; i tenel e ékaéka ta ia, e mamae ta óe.

26. Peheá te koaka ? Í úna nui maúa, i aó nui óe na; atíi te e koaka ia óe na te hiti mai, atíi te koaka ia maúa te iho mei i nei lo óe.

27. Ū peáu te áiki : Motua Aparahamo, á hati mai óe, á pahi ia Rataro io to au huaá.

28. Tokoíma teina ia ú i éiá, á óónaki Rataro ia átou; oa totopa me átou i't'o te ahi nei me au.

29. E hua atu Aparahamo : Aia ia átou Moite me te huaá peroheta, á hakaóko átou ia átou.

30. Ú peáu te áiki : E aha me Moite, e aha me te huaá peroheta átou, e hakaóko átou ? Me hua atu mei i nei io átou titahi o te huaá mamate, e hua mai átou i te meitaí.

31. E hua atu Aparahamo : Me tui átou ia Moite, i te huaá peroheta, e óko te poi mate ?

HATIKA 17

1. Ímuí 'ho ú peáu Ietu i to ia huaá kouá. Áóé hoí e koé te énana haka-pahi mikeo, atika mea ínoíno i te énana haka-pahi mikeo.

2. Mea meitaí aé ia ia me kitíí i to ia kaki titahi keá nunui o te mamau pioi haraoa me te titíí atu ia ia io he tai hohonu, i te haka-pahi i te mikeo i titahi o tona poiti nei.

3. Á toitoi ótou : me makaka mai ia óe to óe hoa, á óónaki atu óe ia ia; me hua atu, á tuku atu ia ia to ia mikeo.

4. E aha e hitu haá ia ia óe i teiá á, i teiá á, me hua atu e hitu hua ia i teiá á, i teiá á, me haki i to ia mikeo, á tuku atu ia ia.

5. Á tahi á peápeáu te huaá apotoro ia Ietu : A haá nui i to matou haátia.

6. Ú peáu Ietu ia átou : E aha ú hakatu anaé te

nui ia o to ótou haátia me te kakano terepota, me peápeáu ótou í hua tumu moro, á koéo, á tu aé í vaveka o te tai; e koéo, e tu aé í vaveka o te tai.

7. Ó ai a o ótou me te pahikaéo, ía hua io he haé mei uta, mei te haka io he papua, ú peáu ía ia : A tanoho, á oái te oái.

8. Áóé á e peáu atu ía ia : Á haá meitaí óe í tu ú kaia-kai ; á kuku i to óe kahu, á auáu mai í te mea óa me te mea inu, ímuí 'ho e kai ta óe í te kai, e inu óe í te mea inu ?

9. Aha e pakaihi ta te hakaíki í hua pahikaéo mea i-to ia haka ?

10. Áóé hoí. Atíí hoí ta ótou ía haka-pao ia te mea ía ótoa i peáu ia, á peápeáu ótou : tupe paka anaiho ta matou, i mea-ia anaé te mea á hano atu í te haka-pao.

11. Í titahi á, hiti ana Ietu í Ierutaremi ma vaveka o te henua Tamaría me te henua Karírea.

12. Ú titihe io ia mamaó ananu tiónohuú énana mohói í to ia uú ia í óto he papua haé,

13. A tahi á taááu me te peáu : E Ietu e, e te Hakaíki, á hakaóha mai óe ía matou.

14. Ia íte aé Ietu ía átou, ú peáu atu : Á taha, á haá íte ótou í te papa tauá. E taha ana átou ú pohupohué.

15. Kahae úa íte titahi o átou í to ia pohué ía, úa hua io Ietu, hua ana, hahi ana í te Etua.

16. A tahi á hika í pii he vaevae a Ietu me te kaóha atu ía ía; he Tamaritano hoí tuá énana.

17. Á tahi Ietu á peáu ai : Áóé i pohué auanei átou hakatahi? I hea tahipito o átou ?

18. Áóé he énana i hua mai i te Etua kaóha, ó hua manihii anaiho tokotahi.

19. A tahi á peáu atu ia ia : Á mao, á taha, na to óe haátia i pohué ai.

20. Titahi á, ia ui atu ia Ietu mou hariteo, a heá á tihe mai te ao o te Etua, ú peáu atu ia átou : Ú tihe hakana te ao o te Etua;

21. Áóé e koaka i te peáu : Eia i nei, eia i na, mea i oto o ótou nei te ao o te Etua, i tenei mou po.

22. Á tahi á peáu Ietu i to ia huaá apotoro : E tihe mai mou po me to ótou peápeáu : ahea á tihe mai te á o te tihe ia o te Tama énana, me te e íte ta ótou.

23. Me te peápeáu ia ótou ta te huaá énana : Ena i nei, ena i na. Aua ótou e hano i te tiohi ia ia me átou.

24. Ta te mea atí te uiá, ia poha, ú íte ia mei titahi keke o te henua i titahi keke, atí te tihe ia o te Tama énana.

25. Atia e memae oko ta ia ómua, e tití atu ia ia hua tai nei.

26. O te mea i mea ia i te tai a Noe, e mea ia hakaúa i te tihe ia o te Tama énana.

27. Ú kekai te énana, úa inu, úa hai i te koika huóna tihe á uú Noe io he vaka, i pao ananu ai átou i te tai me te vai.

28. Atií í te mou po a Roto, úa kai te énána, úa inu, ú hoko atu hoko mai, úa manu í te papua, ú kakatu í te haé.

29. Atiá ía uú atu Roto mei te papua haé Totoma, úa ua te ua ahi mei úna i pao ananu ai átou í te mate.

30. Atií hoí ía tihe mai te Tama énána.

31. Í teiá mou po me noho titahi í úna o to ía haé, aua e iho í áó í to ía momau toó, o te énána í uta io he papua, aua e komuí mai.

32. Aua e tuae í te vehine a Roto.

33. Ó te énána úa hano í te haápohué ía ía, e mate, o te énána úa mate e pohué hakaúa teiá.

34. Mea tiatohu hoí, í hua po aá o na énána tokoúa e moe io he óki, e tahi moe ía, ú toó ía titahi, ú avai titahi.

35. Ó na vehine tokoúa ú pioi í te haraoa, e tahi pioi ía, ú toó a titahi, ú avai titahi; ó na énána tokoúa io titahi papua, ú toó a titahi, ú avai titahi.

36. Í hea, te hua atu, e te Hakaíki ?

37. Ú peáu Ietu : Í éiá te nino, í éiá te muímuí o te tau akuira.

HATIKA 18

1. Ú peáu atu Ietu ía átou í hua pona tekao

haápupua mea hakako i te pure ananu, aua te paópaó :

2. Me te peáu : Aia ómua io titahi papua haé titahi papa hakaíki haá toitoi tekao, he papa hakaíki kaóha koé i te Etua, kaóha koé i te hoa.

3. Aia me i éiá titahi ona vehine popi te i tihe io hua papa hakaíki me te peáu atu ia ia : Á haátoitoi mai óe i to maua totoua me te hoa, mea nui te tihe ia o hua vehine popi.

4. Áóé i ao vave hua hakaíki haá toitoi tekao. Ú pouí, pouí, pouí, me te peáu ímuí 'ho io he koekoe : E aha e kaóha koé au nei i te Etua me te hoa.

5. Meia i te haápaópaó o hua vehine popi e haátoitoi au i to ia tohe me te hoa, oa haápaópaó ananu me te haá heu ia ú.

6. Ú peáu Ietu : Úa óko ótou i te tekao o hua papa hakaíki hauhau ?

7. Áóé a e óko te Etua i te ue o to ia huaá meitaí mei te á mei te po, me te ao ananu i te makaka o te poi hauhau ia átou ?

8. Áóé hoí e ao. Ena úa tata to ia peke i te poi ú makaka i to ia huaá tama meitaí. Atika aha e koaka te Tama énana i te poi haítiá, ia tihe ia i te aomaáma nei ?

9. Ú peáu ímuí'ho Ietu i tenei tekao haápupua i te mou énana ú haá meitaí ia átou anaé me te meé i tahipito :

10. Tokouá énana i hiti io he haé pure, hano

pure, he Hariteo titahi, he Pupurikano titahi.

11. Maó ana te Hariteo, ú peáu í óto o to ia koe-koe : Tu ú Etua e, úa nui to ú kaóha ía óe meia áóé au me tahipito énana kamo, makaka, mako, me hua pupurikano nei.

12. E úa á haá oke ta ú e tahi Tominika; toitoi noa tu ú unuka.

13. Ó te pupurikano, áóé i tihe í óto nui, ú noho mamaó ananu; áóé e keha te mata ó te tiohi í úka na te pukina; á tahi á moto í te uma me te peáu : Tu ú Etua e, á hakaóha mai óe ía ú, í te énana mikeo.

14. I peáu ai au ía ótou, úa hua te énana nei mikeo koé í óto o to ia haé, aua te hoa, ó te éana ú hakahaha anaé ía ia e topa, ó te énana ú haka nuhenuhe e piki aé í úka.

15. Á tahi á aáhi mai í te huaá toiti io Ietu e haá ma taohi atu. A tahi á óómi atu te huaá kouá ía átou me te éo oko.

16. Á tahi á vavao atu Ietu í te huaá toiti, me ta óónaki í te tau kouá me te peáu ía átou, aua e óómi atu ótou í hua mou poiti, á haá tata mai átou. Atíí hoí te poi no átou te pohué io he áki.

17. He mea tiatohu hoí, o te énana áóé e toó í te tekao tiatohu me mou poiti na, áóé ía e uú io he áki.

18. A tahi á tihe mai titahi papahakaíki, ui ana me te peáu. Hakaíki meitaí, mahea te hiti o ú í te pohué ananu, e aha te haka e haka.

í te toutaki me te peáu ; Á uú mai í óto aua e haáhaá.

30. Á tahi á hua atu ai te tama hamua : Mea óa, mea óa, mea óa au nei ío óe me to ú haka ananu ; áóé au i tui í te peáu o óe, e tahi éo o óe, e taha ananu au. Í heaá te punua na óe i tuku ia mai e ona me haá ékaéka me to au ona hoa ?

31. Ía hua mai io óe te tama í haápao í to ia taetae me te poi hauhau, á tahi á kukumi atu óe í titahi punua hipa.

32. E hua atu te motua : Me au ananu óe, e tu ú óna tama, ía óe anaiho te mea ía ú mei.

33. Mea ke ta to teina, ía mate ú pohué ; ía kaó, ú koaka ía, e aha te e koika ai ?

HATIKA 16.

1. Ú peáu ímuí'ho, Ietu í to ia huaá kouá : Aia titahi énana me te taetae nui, me to ia énana ó te hakako ; á tahi á haá pe ía hua énana hakako io te hakaiki me he énana i titií pu to ia taetae.

2. Á tahi á vavaó te hakaiki í hua énana me te peáu atu ía ía : E aha te mea i óko nei to óe ? A haá toitoi mai í ta ú taetae mei io óe, áóé e koaá í to hakako á óe ímuí'ho.

3. Á tahi á maákau í óto o to ia koekoe hua

énana: E aha ta ú haka e haka me koé tu ú hakako io tu ú hakaiki? Áóé au e koaka i te épo kei, he mea hakaika te kai moko.

4. Atika, éiá ta ú, ía óe tu ú hakako io te hakaiki e haá me koaá i titahi haé o te noho.

5. Ía haáputu mai te huaá avai ia taetae o te hakaiki, ú peáu í tenei: E aha te taetae io óe nei a te hakaiki?

6. E úa touha kati kao me te tekau, te peáu mai. Aia to óe hamani, te hua atu, á tanoho, á patu e tahi touha ma ókokuú.

7. Imuí'ho ú peáu í teá: E aha te taetae io óe? E hua atu: E úa touha koro haraoa me te tekau. Á toó í to hamani, te peáu atu, á pahu iho e úa touha.

8. A tahi á haá meitai te hakaiki i to ia hakako hauhau, na te toitoi o to ia haka. Toitoi atu o te poi mikeo i to átou haka, i te poi meitai i to átou.

9. I peáu ai au ia ótou, A haákoaka mai me te taetae o te mikeo i to ótou huaá hoa, e ona me toó ía ótou i te vahi koakoa noa, ía koé to ótou menava.

10. Ó te énana ú haá vivini toitoi te mea taetae iti, ú haá vivini toitoi me te mea taetae oko; ó te énana ú haá vivini hauhau te mea taetae iti, ú haá vivini hauhau me te mea taetae nui.

11. I peáu atu ai: Ía te i toitoi to ótou haá

vivini i te taetae tupe paka, t'ai e tuku ia ótou te taetae tiatohu ?

12. Ia te i haá vivini toitoi a i te taetae pao vave, t'ai e tuku ia ótou te taetae mau ananu to ótou ?

13. Ú te kaoka hoí te énana i te ao tahi i na hakaíki tokouá, me ue atu i titahi ú haáhaá i titahi ; me ke me titahi, ú meé atu i titahi : ú te i koaka ótou i haá taetae i te Etua me te moni.

14. Óko ana, hini ana te huaá hariteo ú haá pipií to ótou koekoe me te taetae avai noa.

15. Á tahi á peáu ai Ietu ia átou : ó ótou úa hano i te meitai io te énana anaé : atika úa íte te Etua i to ótou koekoe ; áóé ho í e meitai ananu io te Etua te mea ú mahaó te énana.

16. E aotahi ta te énana i te tekao ómua me te huaá peroheta tihe ia Ioane ; mei telá mou po i hakako ia te tekao no te ao o te Etua, ta te énana te haá koika i te uú atu i óto.

17. E pao te áki, e pao me te henua ; áóé e topa pu titahi pona tekao hunahuna a te Etua.

18. Ó te énana ú titli pu i to ia vehine me te noho me titahi, ú haá mako teiá ; ó te énana e noho pu me te vehine i titií a na te vahana toitoi ú haá mako me teiá.

19. Aia i titahi á titahi áíki nui, mou kahu kaékaé te mou kahu o ia ; kai meitai oko to ia kai ananu.

20. Aia me i éiá, i to ia ava puta, ona énana

kikino, ó Rataro to ia ikoa, he nino makimaki a to hua énana nino.

21. Ū kohoa i te ota mei te kai a kai o te áiki; áóé he ona hoa o te tuku mai ia ia; úa tihe mou nuhe, úa miti i te maki.

22. Mai hopi, hopi, hopi. Mai mate i te oke hua énana kikino úa hemo i te mate, á tahi á titihe mou kuhane anera ú hapai ia ia i pii Aparahamo. Úa máte me te áiki me te topa iho i áó i te havaíki hauhau.

23. Iá topa i éiá te áiki nouo, ia heáu te mata úa íte ia Rataro, ú moe iho Rataro i pii Aparahamo.

24. A tahi á taááu te áiki me te peáu : Motua Aparahamo, á hakaóha mai ia ú, á pahi mai Rataro, á kave mai te vai mei te makamaka ima mea haá kutau tu ú éo, nui oko, nui oko tu ú mamae i óto hua ahi nei.

25. E hua atu ta Aparahamo : E tu ú tama, aua e tuae óe, e pohué ana ta óe úa nui te éka-éka o óe : e mamae anaiho ta Rataro; i tenel e ékaéka ta ia, e mamae ta óe.

26. Peheá te koaka ? Í úna nui maúa, i aó nui óe na; atíí te e koaka ia óe na te hiti mai, atíí te koaka ia maúa te iho mei i nei io óe.

27. Ū peáu te áiki : Motua Aparahamo, á hati mai óe, á pahi ia Rataro io to au huaá.

28. Tokoíma teina ia ú i éiá, á óónaki Rataro ia átou; oa totopa me átou i't'o te ahi nei me au.

29. E hua atu Aparahamo : Aia ia átou Moite me te huaá peroheta, á hakaóko átou ia átou.

30. Ú peáu te áiki : E aha me Moite, e aha me te huaá peroheta átou, e hakaóko átou ? Me hua atu mei i nei io átou titahi o te huaá mamate, e hua mai átou i te meitaí.

31. E hua atu Aparahamo : Me tui átou ia Moite, i te huaá peroheta, e óko te poi mate ?

HATIKA 17

1. Ímuí 'ho ú peáu Ietu i to ia huaá kouá. Áóé hoí e koé te énana hakapahi mikeo, atika mea ínoíno i te énana hakapahi mikeo.

2. Mea meitaí aé ia ia me kití i to ia kaki titahi keá nunui o te mamau pioi haraoa me te tití atu ia ia io he tai hohonu, i te hakapahi i te mikeo i titahi o tona poiti nei.

3. Á toitoi ótou : me makaka mai ia óe to óe hoa, á óónaki atu óe ia ia; me hua atu, á tuku atu ia ia to ia mikeo.

4. E aha e hitu haá ia ia óe i teiá á, i teiá á, me hua atu e hitu hua ia i teiá á, i teiá á, me haki i to ia mikeo, á tuku atu ia ia.

5. Á tahi á peápeáu te huaá apotoro ia Ietu : A haá nui i to matou haátia.

6. Ú peáu Ietu ia átou : E aha ú hakatu anaé te

nui ia o to ótou haátia me te kakano terepota, me peápeáu ótou í hua tumu moro, á koéo, á tu aé í vaveka o te tai; e koéo, e tu aé í vaveka o te tai.

7. Ó ai a o ótou me te pahikaéo, ía hua io he haé mei uta, mei te haka io he papua, ú peáu ía ia : A tanoho, á oái te oái.

8. Áóé á e peáu atu ía ia : Á haá meitaí óe í tu ú kaia-kai ; á kuku i to óe kahu, á auáu mai í te mea óa me te mea inu, ímuí 'ho e kai ta óe í te kai, e inu óe í te mea inu ?

9. Aha e pakaihi ta te hakaíki í hua pahikaéo mea í to ia haka ?

10. Áóé hoí. Atíí hoí ta ótou ía hakapao ia te mea ía ótoa i peáu ia, á peápeáu ótou : tupe paka anaiho ta matou, i mea-ia anaé te mea á hano atu í te hakapao.

11. Í titahi á, hiti ana Ietu í Ierutaremi ma vaveka o te henua Tamaría me te henua Karirea.

12. Ú titihe io ia mamaó ananu tiónohuú énana mohóí í to ia uú ia í óto he papua haé,

13. A tahi á taááu me te peáu : E Ietu e, e te Hakaíki, á hakaóha mai óe ía matou.

14. Ia íte aé Ietu ía átou, ú peáu atu : Á taha, á haá íte ótou í te papa tauá. E taha ana átou ú pohupohué.

15. Kahae úa íte titahi o átou í to ia pohué ía, úa hua io Ietu, hua ana, hahi ana í te Etua.

16. A tahi á hika í pii he vaevae a Ietu me te kaóha atu ía ía; he Tamaritano hoí tuá énana.

17. Á tahi Ietu á peáu ai : Áóé i pohué auanei átou hakatahi? I hea tahipito o átou?

18. Áóé he énana i hua mai i te Etua kaóha, ó hua manihii anaiho tokotahi.

19. A tahi á peáu atu ía ía : Á mao, á taha, na to óe haátia i pohué ai.

20. Titahi á, ía ui atu ía Ietu mou hariteo, a heá á tihe mai te ao o te Etua, ú peáu atu ía átou : Ú tihe hakana te ao o te Etua;

21. Áóé e koaka i te peáu : Eia í nei, eia í na, mea í oto o ótou nei te ao o te Etua, í tenel mou po.

22. Á tahi á peáu Ietu i to ía huaá apotoro : E tihe mai mou po me to ótou peápeáu : ahea á tihe mai te á o te tihe ía o te Tama énana, me te e íte ta ótou.

23. Me te peápeáu ía ótou ta te huaá énana : Ena í nei, ena í na. Aua ótou e hano í te tihl ía ía me átou.

24. Ta te mea atí te uiá, ía poha, ú íte ía mei titahi keke o te henua í titahi keke, atí te tihe ía o te Tama énana.

25. Atia e memae oko ta ía ómua, e tití atu ía ía hua tai nei.

26. O te mea í mea ía í te tai a Noe, e mea ía hakaúa í te tihe ía o te Tama énana.

27. Ú kekai te énana, úa inu, úa hai í te koika huóna tihe á uú Noe io he vaka, i pao ananu ai átou í te tai me te vai.

28. Atif í te mou po a Roto, úa kai te énána, úa inu, ú hoko atu hoko mai, úa manu í te papua, ú kakatu í te haé.

29. Atiá ía uú atu Roto mei te papua haé Totoma, úa ua te ua ahi mei úna i pao ananu ai átou í te mate.

30. Atif hoí ía tihe mai te Tama énána.

31. Í teiá mou po me noho titahi í úna o to ía haé, aua e iho í áó í to ía momau toó, o te énána í uta io he papua, aua e komuí mai.

32. Aua e tuae í te vehine a Roto.

33. Ó te énána úa hano í te haápohué ía ía, e mate, o te énána úa mate e pohué hakaúa teiá.

34. Mea tiatohu hoí, í hua po aá o na énána tokoúa e moe io he óki, e tahi moe ía, ú toó ía titahi, ú avai titahi.

35. Ó na vehine tokoúa ú pioi í te haraoa, e tahi pioi ía, ú toó a titahi, ú avai titahi; ó na énána tokoúa io titahi papua, ú toó a titahi, ú avai titahi.

36. Í hea, te hua atu, e te Hakaíki ?

37. Ú peáu Ietu : Í éiá te nino, í éiá te muímuí o te tau akuiira.

HATIKA 18

1. Ú peáu atu Ietu ía átou í hua pona tekao

haápupua mea hakako í te pure ananu, aua te paópaó :

2. Me te peáu : Aia ómua io titahi papua haé titahi papa hakaíki haá toitoi tekao, he papa hakaíki kaóha koé í te Etua, kaóha koé í te hoa.

3. Aia me í éiá titahi ona vehine popi te i tihe io hua papa hakaíki me te peáu atu ía ía : Á haátoitoi mai óe í to maua totoua me te hoa, mea nui te tihe ía o hua vehine popi.

4. Áóé i ao vave hua hakaíki haá toitoi tekao. Ú pouí, pouí, pouí, me te peáu ímuí 'ho io he koekoe : E aha e kaóha koé au nei í te Etua me te hoa.

5. Meia í te haápaópaó o hua vehine popi e haátoitoi au í to ía tohe me te hoa, oa haápaópaó ananu me te haá heu ía ú.

6. Ú peáu Ietu : Úa óko ótou í te tekao o hua papa hakaíki hauhau ?

7. Áóé a e óko te Etua í te ue o to ía huaá meitaí mei te á mei te po, me te ao ananu í te makaka o te poi hauhau ía átou ?

8. Áóé hoí e ao. Ena úa tata to ía peke í te poi ú makaka í to ía huaá tama meitaí. Atika aha e koaka te Tama énana í te poi haítiá, ía tihe ía í te aomaáma nei ?

9. Ú peáu ímuí 'ho Ietu í tenei tekao haápupua í te mou énana ú haá meitaí ía átou anaé me te meé i tahipito :

10. Tokoúa énana i hiti io he haé pure, hano

pure, he Hariteo titahi, he Pupurikano titahi.

11. Maó ana te Hariteo, ú peáu í óto o to ia koe-koe : Tu ú Etua e, úa nui to ú kaóha ía óe meia áóé au me tahipito énaa kamo, makaka, mako, me hua pupurikano nei.

12. E úa á haá oke ta ú e tahi Tominika; toitoi noa tu ú unuka.

13. Ó te pupurikano, áóé i tihe í óto nui, ú noho mamaó ananu; áóé e keha te mata ó te tiohi í úka na te pukina; á tahi á moto í te uma me te peáu : Tu ú Etua e, á hakaóha mai óe ía ú, í te énaa mikeo.

14. I peáu ai au ía ótou, úa hua te énaa nei mikeo koé í óto o to ia haé, aua te hoa, ó te énaa ú hakahaha anaé ía ía e topa, ó te énaa ú haka nuhenuhe e piki aé í úka.

15. Á tahi á aáhi mai í te huaá toiti io Ietu e haá ma taohi atu. A tahi á óómi atu te huaá kouá ía átou me te éo oko.

16. Á tahi á vavao atu Ietu í te huaá toiti, me ta óónaki í te tau kouá me te peáu ía átou, aua e óómi atu ótou í hua mou poiti, á haá tata mai átou. Atíí hoí te poi no átou te pohué io he áki.

17. He mea tiatohu hoí, o te énaa áóé e toó í te tekao tiatohu me mou poiti na, áóé ía e uú io he áki.

18. A tahi á tihe mai titahi papahakaíki, ui ana me te peáu. Hakaíki meitaí, mahea te hiti o ú í te pohué ananu, e aha te haka e haka.

19. E hua atu Ietu : Umaha to óe peáu mai, E te hakaiki meitai ? Áóé á o te Etua tokotahi te mea meitai ?

20. Úa íte óe, íte tekao i peáu ia : Aua e haá mate í te hoa, aua e haá mako, aua e kamo, aua e hakapiópió í te hoa, á kaóha í te motua me te kui.

21. Úa íte hoí, te hua atu, i aotahi ia hoí e au í hua tau pona tekao mei te ú nino toiti.

22. Ia óko Ietu í hua pona tekao e hua atu íaia : Aia titahi mea i toe, á hoko atu i to óe taetae hakatahi, á tuku atu te moni í te huaá kikino, á tahi á nui to óe taetae ío he áki, ímuí'ho á tihe mai óe ma muí mai o au.

23. Ía óko hua hakaiki í hua pona tekao, ú kuhanea, mea í to ia momau nui.

24. Í peáu ai Ietu í te huaá kouá : Mea óko hoí te uú í óto he áki í te huaá énana me te taetae nui !

25. He mea maeka hoí í te kamero te uú ma te puta hunahuna o te nina, he mea óko te uú í óto he áki í te huaá énana me taetae nui.

26. Ía óko átou í hua pona tekao, ú peápeáu atu ía ia : Ó ai a te énana e pohué ?

27. Á tahi á hua atu Ietu ía átou : He mea maeka í te Etua te mea úa oko í te énana.

28. A tahi á peáu atu Petero : E peheá ta matou te i titií atu í to matou momau hakatahi, hakatahi, me te utai ma muí o óe ?

29. E hua atu Ietu ia átou : Mēa tiatohu hoi iarau te énana ú titií i to ia haé, i to ia huaá motua, i to ia huaá teina, i to ia vehine, i to ia huaá tama, mea i te pohué io he áki io te Etua.

30. Nui atu, nui atu te taetae e koaka i áó nei ; i te ao á tihe mai te pohué ananu.

31. Ía toó Ietu i tó ia huaá kouá tiónohuú ma tokouá, á tahi á peáu atu ia átou : Ena á hihiti tatou i Ierutaremi ; úa tata hoi te tau mea i patu ia e te huaá peroheta no te Tama énana.

32. Ena hoi á tuku ia i te poi eteni, ooa me meé ia ia, e oaá me ta ia me te touá, e oaá me kaó ia to ia mata i te maémaé :

33. Ía ta ia me te touá ú haá mate ía ia, atia e pohué hakaúa i te po tou.

34. Áóé átou i óko toitoi i te tekao i peáu ia mai, he tekao kaó ía átou, he tekao hohonu.

35. Ía tata éka me Ieriko, úa íte i titahi énana matapo, e moko ana i te moni io he aánui.

36. Ía óko hua matapo i te taha ia énana, á tahi á ui atu : E aha teiá ?

37. Ó te taha ia o Ietu no Natareti te hua mai te huaá.

38. Á tahi á taááu ma te peáu : E Ietu, e te tama a Tavite, á hakaóha mai óe ía ú.

39. Á tahi te huaá i heé no mua á óónaki ía ia me te peáu : Aua e taááu. Mai peáu aua e taááu, nui atu te taááu o te matapo me te peáu éo nui óko : E te tama a Tavite, á hakaóha mai óe ía ú.

40. Á tahi á hakaéa Ietu me te hakatihe io ia te matapo. Ía tihe í te aó o Ietu ú ui atu Ietu ía ia me te peáu :

41. E aha to óe hia nei io au nei ? A tahi á peáu atu te matapo : He mata e haá tahakahaka aé, e te Hakafiki.

42. Á tahi á peáu atu Ietu ía ia : A tahakahaka to kikomata, ta to hakatika i pohué ai óe.

43. Me te tahakahaka o to kikomata, me te heé o te matapo ma muí o Ietu me te hahi í te Etua. Kahae úa íte te huaá í te pohué ia o hua matapo úa hahi me ia í te Etua.

HATIKA 19.

1. Ía uú Ietu io he papua haé Ieriko, ú taha atu ma óto he papua, heé atu heé mai.

2. Aia í éiá titahi énana, Ihakeo to ia ikoa, he énana vivini te huaá pupurikano, he énana me te taetae nui.

3. Ú makimaki oko ki ía Ietu tiohi, e haá me íte ía ia, ú te i koaka mai meia í te huaá nunui me to ia nino poto iho.

4. Á tahi á tohuti ómua me te piki aé í úna he tumu ákau hikomoro e ona me íte aé ía Ietu heé ana ma éiá.

5. Ia tihe Ietu í hua vahi, ú heáu í úna te mata,

ia ite ia Ihakeo, ú peáu atu ia ia : E Ihakeo, á iho poponihoó mai, eia á noho au nei io óe, me te moe í hua á nei.

6. Á tahi á iho poponihoó Ihakeo, á tahi á mave me te koakoa ia Ietu.

7. Ia ite te huaá ia Ietu io Ihakeo, ú kohumu-humu átou meia i tihe mai Ietu io he haé o Ihakeo.

8. Ó Ihakeo, maó ana í te aó a Ietu, ú peáu ia ia : E te Hakaíki, ena á tuku ananu au í te huaá kikino titahi hope o to au taetae; me hao ia e au í to te hoa momau, ó e tahi i hao ia e ha e tuku atu.

9. Á tahi á peáu atu Ietu ia ia : Á tahi nei á puta mai te pohué tiatohu í óto o hua haé nei, na te mea ó ia nei titahi tama a Aparahamo.

10. Úa tihe hoí te Tama énana mea haápohué aé te énana i mate í te mikeo.

11. Ú peáu ímuí'ho Ietu ia átou í hua tekao haápupua, meia úa tata me Ierutaremi, meia ú maákau átou ú tata éka te ao o te Etua.

12. Me te peáu : Aia ómua titahi papa hakaíki me te taetae nui, me te haétoa nui, úa heé í te henua mamaó, e hano í te hakaíki nui haákoaka í éiá, me te hua mai í to ia haé.

13. Á tahi á vavaó tiónohuú énana o to ia haétoa, úa tuku ia átou ónohuú mena he moni te mena, me te peáu ia átou : Á haá nui ótou í hua moni, tihe á hua mai.

14. Ū haáhaá ía ía to ía tau hoa, i pahi atu ai átou í te keéé me peápeáu ía ía : Áóé matou e ao á íó atu ía óe te tekao.

15. Ía íó í hua hakaíki te henua mamaó í te hakako, úa hua í to ía henua ; ú vavaó í te huaá ía átou te moni i tuku ía e ía, e ona me íte í te haá nui ía na átou.

16. Ūa tihe titahi me te peáu : E te hakaíki me to óe moni ú koaka ía ú ónohuú moni ke.

17. Ū peáu atu te hakaíki : mea meitaí ta óe na, oho te íí, meia i haá nui í te mea úa iti, e vivini atu óe í te papua haé ónohuú, ía óe te tekao me te hakako.

18. Ūa tihe titahi me te peáu : E te hakaíki, me to óe ona moni ú koaka mai au mou moni ke e íma.

19. E hua atu te hakaíki : Mei taí ta óe na, e vivini atu óe i mou papua haé e íma.

20. Ūa tihe titahi me te peáu : E te Hakaíki, aia to óe ona moni, áóé ía i kaó, i vahi ía e au ío he tapa.

21. Ua íte hoí au he énaa mahioka óe, he énaa makimaki í te kohi í te mea áóé i nanu ía na óe, i hopo au ai ía óe.

22. E hua te hakaíki : Ma éia te haá íte í to óe hauhau, e te pahikaéo ínoíno : Ūa íte óe í to au mahioko, í to au makimaki í te kohi te mea áóé i nanu ía e au :

23. Umaha te i tuku ía ai e óe í tu ú moni í

titahi haé hoko moni e haá nui aé, ia hua mai au ?

24. A tahi te Hakaiki á peáu í na hoa : A hiko to ia moni, á tuku atu í te hoa i haá koaka mou moni ónohuú.

25. E hua atu átou : E te hakaiki, ú koaka ia ia mou moni ónohuú.

26. E hua atu te hakaiki. Mea tiatohu hoí e íó te taetae í te poi me te taetae, e nui to átou tapavaú : e hiko te taetae í te huaá me te taetae iti, nui to átou áí.

27. Ó te tau hoa o au áóé i ao i tu ú hakako ia átou meia í to átou ínoíno, á toi mai ótou í nei, á haá mate ia átou nui í te aó o au nei.

28. Ia hemu hua tekao ; ú heé atu Ietu mamua óto Ierutaremi.

29. Ia tata me Petehaihe me te papua haé Petania, í pií Oriveti, Ú pahi atu Ietu í na kouá tokoúa.

30. Me te peáu : Á heé atu óua i hua puke haé tata éka nei, ú tutuki í éia óua me titahi ona punua ateni i kitií ia, uo ia áóé i piki aé titahi énana, á vevete ia ia, á aáhi mai ia ú.

31. Me uiui mai titahi : E vevete í te aha ? Á peápeáu ia ia peénei : Ta te Hakaiki nui i maki-maki anaé, i vevete ai.

32. Á tahi á heé atu ma kouá tokoúa i pahi ia, te i koaka í te punua ateni me i peáu ia e Ietu.

33. Ia vevete ia e átou hua punua, ú peápeáu

te hatu ia átou : E vevete i te aha ta ótou i hua punua ?

34. E hua atu na kouá : Ta te mea ú makimaki anaé te Hakaíki nui.

35. Me te aáhi mai i te punua ia Ietu, me te tuku ma úna to áua kahu, me te haá piki aé ia Ietu ma úka iho.

36. Taha ana Ietu ú tuku atu te huaá i to átou kahu io he aánui mea maií no Ietu.

37. Ia tata éka me te tuaivi Oriveti, úa hahi te huaá kouá me te haá meitaí i te Etua mea i te haka mana i íte ia e átou, úa hahi me taááu.

38. Hahi ana, peáu ana. Hoihana ! Hoihana i te Hakaíki i pahi ia e te Etua io tatou ; mea mou ío he áki, á hahi ia i te Etua !

39. Á tahi mou hariteo á peápeáu atu ia Ietu : E te Hakaíki, á peáu atu óe i to óe huaá kouá, aua e taááu.

40. E hua atu Ietu : Me mutumutu átou e taááu ta te taukeá.

41. Ía tihe Ietu tata éka me te papua Ierutaremí, ia íte i te papua haé, ú ue atu ia ia me te peáu :

42. To te íte o óe i hua á nei i to haápohué, atika, úa kaó ia óe.

43. Ena hoí á tihe na po á haápapua ia óe ta teiá mataéinaá ke, e haá tiá pu me te óómi viípu,

44. E tiheke, e haá menia ia óe, e pao ananu to óe huaá tama me óe i te kukumi ; áóé he keá e

avai atu io he tuaka haé, ta te mea áóé i íte i te tihe ia o to haápohué.

45. Ía uú Ietu io he haé pure ú tatai poi hoó mei óto i te huaá hoko atu hoko mai,

46. Me te peáu ía átou : I patu ia hoí, he haé pure anaiho to ú haé úa ío ía ótou mea haé kamo.

47. E hakatuhuka anaiho to Ietu haka i óto he haé pure, áóé he á hakaheé ía. Mei i éiá ú hano atu te huaá tauá, te huaá keripa me te papa ha-kalki ía Ietu haá mate :

48. Atiá áóé átou i koaka, mea i te makimaki oko o te huaá i to ia tekao hakaóko atu.

HATIKA 20.

1. Titahi á, e hakatuhuka ana Ietu i te huaá, io he haé pure, e hakako ana i te Evanerio, ú titihe mai te tau tauá te tau keripa me te huaá hoóúa.

2. Me te peápeáu atu ía ia peénei : T'ai á to óe haka nei ? T'ai á i toó ía óe ? á peáu mai.

3. E hua atu Ietu ía átou : Aia titahi ui á ui atu au ómua ía ótou, á haki mai :

4. No hea to Ioane papatema, mei óto o te áki mei io te énana ?

5. A tahi átou á mamaákau io he koekoe : Me peáu atu tatou mei ío he áki, e hua mai ía tatou : E aha á te i hakaóko ta ótou ía ia ?

6. Me peápeáu mei io te énana, e peke oko ía tatou te huaá énana. hakatahi, e hano ía tatou pehi atu me te keá, meia í to ía haátia, he ona peroheta Ioane.

7. I hua atu ai átou ía Ietu : Ú te i íte matou, no hea to ía papatema.

8. Á tahi á peáu atu Ietu ía átou : Atíí ta ú nei, áóé au e haki atu, t'ai to ú haka nei.

9. Á tahi á peáu atu Ietu í te huaá énana titahi tekao haápupua peénei : Úa nanu titahi papua vino me te tuku atu ía ía í te tau nanu tumu vino; e haá me haá meitaí ímuí'ho ú heé atu í te henua ke, mea óa, mea óa, áóé e hua vave mai.

10. Óhia ú tata éka te paá o te kahui vino ú pahi atu i titahi pahikaéo io te tau tau nanu tumu vino, e hano í te tau kahui vino kave mai. Ía taohi átou í hua pahikaéo, ía tata ía, ú haá hua atu ía ía, aua te kahui vino.

11. Ú pahi atu te énana i titahi pahikaéo, ú tata atu me ía : ú makaka ía ía me te haá hua atu aua te kahui vino.

12. Ú pahi atu i titahi pahikaéo, ó te tokotoú teiá, ú makaka atu átou ía ía, ú tatai atu.

13. Á tahi á peáu te énana hei papua vino : E peheá ta ú nei? E pahi atu au í tu ú ona tama tahia e pakaihi auanei átou ía ía.

14. Atiá ía íte te huaá tau nanu tumu vino í hua tama, ú mamaákau átou io he koekoe, me te peáu : Aia hoí te tama hei papua, ápau tatou, á

kukumi atu ia ia, á íó mai te papua vino ia tatou.

15. Á tahi á tatai ia ia mā vaho o te papua vino, me te haá mate ia ia. E peheá ta te hei papua vino ia átou?

16. Ia tike, ú peke oko, ú haá mate ananu ia átou, me te tuku atu te papua i titahi tau nanu ke o ona me haá meitaí. Ia óko i hua pona tekao te papa hakaíki tauá, ú peápeáu atu : Aua hoí!

17. Ia tiohi haka mau Ietu ia átou : ú peáu atu ia átou : Peheá oa te tekao i patu ia ómua : ó te keá i titíí ia na te huaá tuhuka te keá i tuku ia í te vahi meitaí?

18. Ó te énana e topaí úna o huakeá, ú pohapoha anaé í te toko o hua keá; ó te poí uo ia e topa hua keá ú peéti ia ia.

19. Ia óko hua pona te tau papa tauá me te papa keripa, úa hano í te haá mau ia ia, na te mea ú maákau átou no átou tenei pona pona tekao, atika ú te i koaka í te haá mau meia í te huaá.

20. E tiohi hakamate í to ia haka te papa tauá me te tau keripa ia Ietu, e hano í te haá motíí í to ia tekao, i pahi atu ai mou énana koekoe úa, e haá me koaka í te pió mea tuku atu ia ia í te hakaíki haá toitoi henua.

21. E uiui atu ia ia átou me te peáu : E te Hakaíki, úa íte hoí matou he énana hakako í te mea toitoi, í te mea tiatohu, aua te hopo í te éna-na, e tiohi anaiho ta óe í to átou meitaí io te Etua.

22. He mea meitai a te tuku ia Ketare te moni i peau ia ?

23. E ite ta Ietu i to atou koekoe haá motií ia ia, i peau ai. Umaha to otou haá motií mai ia ú ?

24. Á tuku mai titahi moni i peau ia, á tiohi atu au. No ai tenei ata ? no ai tenei i koa ? E hua atu atou : No Ketare.

25. Á tahi á peau atu Ietu ia atou : Á tuku atu ia Ketare to Ketare taetae : á tuku atu i te Etua to te Etua taetae.

26. Áóé i koaka i te pió o te haá kaipiópió io te huaá, ú mahaó anaiho, me te mutumutu ta atou.

27. Ímuí'ho ú haá peipei io Ietu mou tatuteo te i haá koé i te pohué ia hakaúa mai o te kiko, me te uiui atu ia ia.

28. Me te peau : E te Hakaíki, i peau ia mai e Moite : No te mate o titahi énana áóé o ia tama, á noho te teina me to ia vehine mea haá tupu i te tama no te tuaána no ia.

29. Aia ómua io matou titahi tuaána me to ia tau teina e ono, tokohitu atou : úa noho te tuaána me te vehine me te mate ímuí'ho, áóé he tama ú avai te vehine no to ia teina.

30. Ia mate hua teina, úa noho te teina o ia me to ia vehine me te mate tama koé.

31. Úa íó te vehine i te teina ó te tokotou, me hua mea anaiho, atíí to tahipito teina, ó atou tokohitu úa mate tama koé.

32. Imuf'mai úa mate me te vehine.

33. No ai á te vehine íte á o te pohué ia hakaúa mai o te kiko, úa íó hoí te vehine noho aá í te henua í te mou énana tokohitu ?

34. E hua a tu Ietu ía átou : Í áó nei úa noho te vahana me te vehine, úa noho te vehine me te vahana ;

35. Ía pohupohué hakaúa te tau énana meitaí ía titihe io he ao o te Etua, ú te e noho me te vehine, ú tee íó te vehine ía átou.

36. Ú te e koaka ía átou í te mate iho, me he kuhane anera átou ; ía pohué hakaúa úa tama o te Etua átou.

37. To te pohupohué hakaúa o te huaá mamate atu, í hakako ia e Moite í píi he maá í uá í te ahi, peénei á eá : Te Hakaíki, te Etua a Aparahamo, te Etua a Itaako, te Etua a Iakopo.

38. Áóé hoí he Etua no te huaá mamate atu, he Etua no te huaá pohué, ú pohupohué hoí te énana hahatahi no ia, áóé átou í mamate.

39. Á tahi á hua atu titahi o te huaá keripa me te peáu ía ia : E te Hakaíki, toitoi noa to óe tekao nei.

40. A tahi á pakaihi te énana í te ui atu ía ia.

41. A tahi á ui atu Ietu ía átou : Peheá te peáu he tama a Tavite te Kirito.

42. Meia í te peáu a Tavite ; Ú peáu te Hakaíki í to ú Hakaíki : Á tanoho mai óe í to ú íma oko.

43. Tihe i te á á hika te huaá toua atu ia óe, mea noho ia o to óe vaevae.

44. Me peáu Tavite he Hakaiki to ia pehea he tama no ia ?

45. Ímuí'ho ú peáu Ietu i to ia tau kouá me te huaá énana úa pi i éiá :

46. Aua ótou e haka me he tau keripa. Ú tataha átou me te kahu tui tapatapa óóa; ú makimaki á kaóha atu ia átou te huaá i úna he tohua koika; úa hano i te vahi omua io he tinakoka, i te kai ia kai.

47. Ú haá nui to átou pure mea hano i te hakahae i te huaá vehine popi, me te haá íó mai to átou momau. Nui hoí te peke o te Etua ia átou.

HATIKA 21.

1. E tiohi ana Ietu i te huaá énana me te taetae nui ú tuku atu to átou utuna ia io he puho avaia moni no te haé pure.

2. Úa íte i titahi ona vehine popi te i tuku atu i óto na moni hunahuna ti e úa.

3. A tahi á peáu Ietu : Mea tiatohu hoí nui atu te tuku ia o hua ona vehine popi i te tuku ia o tahipito, hakatahi, hakatahi;

4. I utuna atu tahipito i te nui ia o to átou taetae, i utuna atu ia i te Etua i to ia iti ia, áóé.

he mea e avai atu ia ia, nui ananu te tapavaú o tahipito.

5. Ia peápeáu titahi : He haé pure i hakatu ia me te keá kaékaé tenei, mea nui to ia tapi ma óto, tapi taetae oko, ú hua atu Ietu :

6. Ena á tihe te po á hika, á koé nui te tau mea á mahaó nei ótou, áóé e avai titahi keá i úna o titahi keá.

7. Á tahi á uiui atu átou ia ia : E te Hakaíki, á hea á tihe mai hua mea a óe i peáu ia nei, ó ai á te hakatu ó to ia tihe ia ?

8. E hua atu Ietu ia átou : Oho te íí ótou, oa hakahae ia ótou, mea nui hoí te énana e tihe me he mea tu au nei me te peáu. Ó au nei hoí te Kiritito. Úa tata hoí te po i peáu ia, aua ótou e haátia ia átou.

9. Ia óko ótou i te toua, i te totoua o te hoa me te hoa io he papua haé, ta teiá mataeinaá, ta teiá mataeinaá, aua ótou e hopohopo. E tihe hoí ómua teiá mea, atia áóé e tihe vave te pao ia.

10. Á tahi á toua atu toua mai teiá mataeinaá me teiá mataeinaá, teiá poi me teiá poi.

11. Úa ú te henua i teiá vahi, i teiá vahi; úa tihe te maki haámate i te énana, úa tihe me te oke, úa tihe metemea haámetaú oko, me te hakatu haá emieé i te énana ú mahaó io he ata áki.

12. Atia ómua ú haá mau átou ia ótou, ú makaka atu ia ótou, ú toi pu ia ótou io he tinakoka, io he haé humu, ú aáhi ia ótou io he haé o te papa

hakaiki vivini me te papa hakaiki nui, mea ia ú.

13. Á tahi á haá ite ótou í to ótou tohe í te meitai.

14. Oho te íí, aua ótou e umihi í te mea á peáu atu.

15. Ta ú e tuku atu ia ótou te tekao meitai á peáu atu ótou e tiá e kona ia ótou te huaáma-kaka.

16. Ú toi pu ia ótou io te papa hakaiki haá toi-toi mei to ótou huaá motua, mei to ótou huaá kui, mei to ótou huaá teina, mei to ótou huaá ke, mea nui o ótou e pao í te mate.

17. Ú haáhaá atu ia ótou mea ia ú, ta te huaá hakatahi te haáhaá ia ótou.

18. Atiá áóé e topa pu titahi ouoho o to ótou upoko.

19. Ó te énana tohe ananu í te meitai, ó ia te e pohué.

20. Ohia úa ite ótou ia Ierutaremi i haá papua ia ta te nahu toa viipu á tahi á maákau úa tata te ino no ia.

21. Í hua mou po, á hihiki í úna he tuaivi te tau énana e noho aá í te henua Iutea, á uú atu ma vaho te énana mei óto, aua e uú mai í óto te poi mei vaho.

22. Ta te mea ó te mou po o te peke ia o te Etua, e oa me toitoi te tekao i patu ia.

23. Mea ino hoí í te tau vehine kopu tama me te huaá vehine hakai í te u, i hua mou po á. Nui

hoi te makaka e tihe mai i hua henua, i hua poi e i te átou i te peke ia a te Etua.

24. E pao átou i te kohe ta, ú aáhi ia i te henua moehu i teiá henua ke, i teiá henua ke, ú tekahi atu tekahi mai ta te poi eteni te papua haé Ierutaremi, kahaé úa tihe te pao ia.

25. E íte ia mai te hakatu haámetaú io he oumati, me te meama, me te hetu; ú mateteka úa he henua, na te heuú o te tai me te kau :

26. A tahi á pororo te huaá énana i te haámetaú, i te haá matukutuku i te mea á tihe nei i te aomaáma : e keue hoi te áki.

27. Á tahi á íte ia mai te Tama énana e tihe mai mao he ao me te mana, me te poéa.

28. Ia íte ótou i hua mea nei, á tiohi i úka, úa tata hoi to ótou haápohué.

29. Á tahi á peáu tenei hakatu : Á tiohi iho ótou i te hiko me tahípito tumu ákau :

30. Ia hua, úa óko ótou úa tata te mataiki.

31. Anii hoi, ia íte ótou i hua mea nei, á óko ótou úa tata te ao o te Etua.

32. He tekao hoi ta ú ia ótou : Áóé e kaó tenei tai, úa tihe teiá mea hakatahi.

33. E koé hoi te áki, e koé te henua, áóé e koé to ú tau tekao.

34. Oho te íí ótou, óa hauhau to ótou koekoe i te kai oko, me te inu i te namu, i te vino, i te haámau i te mea pao vave i áó nei, oa tihe pu anamai hua a á.

35. Ta te mea e haá tia pu i te énána hakatahi mei áó, nei me he ika io he upeka.

36. Á vaá, á pure ananu ótou mea haá hua atu mei io ótou hua tau mea ínoíno hakatahi, e haá me koé te hopo ía tihe i te aó o te Tama énána.

37. Ma te oatea e hakako ta Ietu io he haé pure i te po úa uú ma vaho me te hiti io he tuaivi Ori-veti te ikoa.

38. Í te ofoi tika ú muímuí mai te huaá io he haé pure e hano i to ia tekao hakaóko atu.

HATÍKA 22.

1. Ia tata te koika o te haraoa áóé i pupuhi a, ó Pakate titahi ikoa;

2. Úa hano te papa tauá, me te papa keripa i te pió e haá me haámate ía Ietu; atíá úa hopo i te huaá.

3. Í hua mou po, úa uú te tiaporo io Iuta Ika-riote, titahi o te tiónohuú ma úa apotoro.

4. Te i taha poponihoó atu io te papa hakaíki tauá e hano i te tekao no te tuku atu ía átou Ietu.

5. Ú koakoa te papa tauá, úa ao i te moni tuku : atu ía ia.

6. Úa ao me Iuta, me te hano i te tuku atu Ietu ía átou, ía ke te huaá.

7. A tahi á tihe te á o te koika haraoa áóé i pupuhi a, te á á kukumi í te ano pakate.

8. Í pahi atu ai Ietu ía Petero me Ioane me te peáu : Á taha óua, á kanea í te mea no te Pakate kai ta tatou.

9. Me te ui atu ta áua, me te peáu : Í te vahi hea te kanea ta maua í te kai pakate ?

10. E hua atu Ietu ía áua : E uú ana óua io he papua haé, ú tutúki óua me te énana me te hue vai mei te íma, á utai óua ma muí o ía, ía uúiohe haé, á uú me óua.

11. Me te peáu í te hei haé : E ui atu ta te Hakaiki : I hea te vahi í éiá to ú kai í te pakate me to au kouá ?

12. Me te haá íte ta ía ía óua í te paoto meitai no tenei kai, á kanea toitoi óua.

13. Ía heé atu áua, ú koaka í te mea i peáu ía, me te kanea í te pakate kai.

14. Ia pei te kaia kai ú tanoho Ietu me a ía kouá í te tapu kai.

15. Á tahi á peáu ía átou : Ó to ú makimaki oko te kai nei me ótou ómua o to ú mate ía.

16. Ú te e kai hoí í hua kai nei, kahae úa kai io he áki.

17. Ímuí'ho ía taohi te ipu me te vino, ú haá eukaritia me te peáu : A toó ótou, á tuha ía ótou.

18. He tekao hoí ta ú ía ótou, ú te e inu au í te vino kahae úa tihe te ao o te Etua.

19. Ímuí 'ho ú taohi í te poteto, me te haá euka-

ritia, me te motu ia ia, me te tuku atu i te huaá kouá me te peáu : Ó tuú nino hua mea nei te i tuku ia no ótou : atíí ta ótou mea haá maákau mai ia ú.

20. Ú taohi me te ipu, ia pao te kaia kai me te peáu : Óia nei te ipu o te pií mauhou Me te toto o au te i tahe i ue ia ótou.

21. Atika, úa noho i hua kaia kai me au nei te énana e tuku atu ia ú.

22. Ó te Tama énana e mate hoi me i peáu ia ómua, atika mea íno no te énana e tuku atu ia ia.

23. Á tahi á uiui atu uiui mai te huaá kouá ó ai a te énana o tatou e tuku atu ia ia ?

24. Ú totohe atu totohe mai me átou no te énana o átou ú tiketike.

25. Me te peáu a Ietu ia átou : Ó te tau hakaiki nui o te poi énana, ia átou te tekao, i te poi te hakaóko, ó átou te mea ú tiohi atu te mea i haá meitai ia.

26. Ó ótou, aua atíí ; ó te énana ia ia te tekao á hano atu me he mea he huaá, aua e kaié, á haá nuhenuhe.

27. Ó ai hoi te hakaiki, áóé o te énana e noho i te kaia kai ? Aha nehe he énana ú kanea i te kaia kai ? Ó au nei me he mea e pahikaéo i vaveka o ótou.

28. Ó ótou ú tohe ananu i to ú tekao, e aha ú kaipipió ia ú, ú ke ananu ótou me au.

29. E íó hoí ía ótou te ao i tuku ía mai e to ú Motua.

30. E ona me kekai, e inu ótou me au io he ao o au nei, e óa me noho ótou í úna he noho ía mea haá toitoi me Iraene tiatohu.

31. Ímuí'ho ú peáu Ietu : Timone, Timone, ena hoí te tiaporo e hano atu í te tukituki ía átou me he tukituki í te kahui haraoa.

32. Atiá úa pure au no óe e haá me mau ananu to óe koekoe haátiá ía ú. Óhia ú hua í te meitai, á haá heó óe í te koekoe o to óe tau hōa.

33. Á tahi á peáu ai Petero ía Ietu : E te Hakaíki, e ke ananu au me óe, e aha úa humu ía óo, e aha ú haá mate ía óe.

34. Ú peáu ía ía Ietu : E Petero áóé hoí e taki te moa í hua po nei kahae ú titíí mai óe ía ú, e tou titíí ía me he mea áóé óe í íte ía ú. Imuí'ho ú peáu Ietu ía átou :

35. Ía pahi atu au ía ótou aua te kete moni, aua te kete oá, aua te aihu, aha í áí ótou.

36. Áóé hoí te peápeáu ta átou. Á tahi á hua atu Ietu : Í tenei mou po ó te énaa me te kete avai ía taetae me te kete moni á toó atu; ó te énaa áóé ía ía hua tau momau, á hoko atu í to ía kahu e ona me haá koaka í te kohe ta.

37. Ena hoí á toitoi te mea i patu ía no au nei : Í hakatu ía me te poí makaka nui ta te mea ó ía na te tekao i peáu ía ómua. Na te huaá peroheta,

38. A tahi á hua atu átou ía ía : E te Hakaiki, aia na kohe ta e úa. E hua atu Ietu : Úa ava.

39. Ía uú atu ímuí'ho, ú heé atu í úna he tua-ivi Oriveti, ó to ía haá teiá. Ú utai ma muí te huaá kouá.

40. Ia tihe í éiá, ú peáu Ietu ía átou : Á pure ótou oa hika ótou e te motií.

41. Ímuí'ho ú mamaó atu, áóé e mamaó óa me te noho muo, me te pure,

42. Me te peáu : E tu ú Motua e, úa ao óe á mamaó hua ipu mamae nei ; atíá á tae to óe hia, aua to au.

43. A tahi á tihe mai titahi anera mei io he áki mea haá heó ía ía. Ia kaekae Ietu, mei koé te menava, nui atu to ía pure.

44. Úa tahe te hania me he patapata toto ua he tohua.

45. Ímuí'ho ía maó ú haá tata me te huaá kouá, ú pania to átou kikomata í te hiamoe, mea í te kuhane koéa.

46. U peáu Ietu ía átou : Umaha te hiamoe? A vaá, á pure ótou óa íó to ótou koekoe í te motií.

47. Áóé i pao éka hua tekao a Ietu, úa tihe te huaá aáhi a na titahi o te tiónohuú ma tokoúa apotoro, Ó Iuta te ikoa, ú haá tata atu ía me Ietu e hano í te hoki ía ía.

48. Me te peáu atu ta Ietu ía ía : E aha óa,

Iuta, ú makaka atu óe í te Tama énana ma te hoki atu ía ia ?

49. Atika ó te tau kouá ú haápapua ía Ietu, ía íte í hua mea ú peáu ía Ietu : E te Hakaiki, á pehi atu matou me te kohe ta ?

50. Ó titahi o átou úa ta me te kohe ta i titahi tueni o te tauá ú kokoti puvevo te puaika oko.

51. Á tahi á peáu atu Ietu : Aua e toó í te kohe ta, avai anaé me te toó í te puaika me te haá oá.

52. A tahi á peáu atu Ietu í te huaá tauá í te huaá papa hakaiki, me te huaá koóua ú titihe mai mea haá mau ía ia : E hano ótou í te énana kamo haá mau me to ótou koheta, me to ótou tokotoko.?

53. Í óto he haé pure nui au nei í vaveka o ótou, í teiá á, í teiá á, e aha te i haá mau aí ía ú ? Áóé í ao ía ía ótou, í te tiaporo ómua, í tenei ú ao ía.

54. Ó átou, ú haá mau ía ia me te aáhi atu í te haé o te hakaiki tauá ; ó Petero, ú utai mamuí mamaó.

55. Ía haá uá átou í te ahi i vaveka nui ahau o te papua, ía tanoho viípu te hatu toa, ú tanoho me Petero í vaveka o átou.

56. A tahi titahi pahikaéo vehine ía íte ía ía í pii he ahi, ía tiohi hakamau ía ía ú peáu : ó ía na titahi me hua énana nei.

57. Atiá ú haá koé Petero í to ía tekao ú titií

atu ia Ietu me te peáu : E te vehine, áóé au e
ite ia ia.

58. Mea poto, ia ite ia ia titahi énana ke, ú
peáu ia ia : Ó óe titahi me hua poi nei. E hua atu
Petero : Áóé hoí, e hoa.

59. Ia óa, óa, óa, me he mea e tahi ora, úa tihe
titahi me te peáu. Ó ia hoí titahi me ia ó to ia
éo Karirea te hakatu toitoi.

60. E hua atu Petero : E hoa, áóé au e óko i to
óe tekao nei. Áóé i pao éka hua pona tekao
a Petero, ú taki aé te moa.

61. Ia heáu Ietu imuí ia Petero, ú maákau
Petero i te tekao i peáu ia e Ietu ómua ia ia :
Áóé e taki te moa, e toú titíi ia na óe ia ú.

62. Á tahi á uú atu i vaho Petero, á tahi á
nui oko to ia ue me te vai mata.

63. E meé, e ta ta te huaá makaka ia Ietu.

64. Ia pa átou i to ia mata me te pae, úa ta ia
ia i to ia mata me te uiui atu ia ia : Á haki mai
t'ai i ta ia óe ?

65. Mea nui te tekao meé ta átou me te paha
atu ia ia.

66. Ia oatea ú muímuí mai te papa koóua, te
papa hakaiki tauá, te papa keripa e hano i te
hakatoó. Á tahi á haáputa mai io átou me te
peáu : Ó óe nei te Kirito, á haki mai ?

67. E hua atu Ietu. Me haki au ia ótou, ú te
haátia ótou ia ú.

68. Me uiui atu au ia ótou, ú te e hua mai ia ú te tekao, ú te e tuku atu ótou ia ú.

69. Atia mei teiá mou po, ú tanoho te Tama énana i te ima oko o te Etua.

70. E hua atu átou nui : Ó óe oa te Tama a te Etua ? E hua atu Ietu : Ta ótou i peáu, ó au hoí te Tama o te Etua.

71. Á tahi á peápeáu atu átou : E hano i te aha te haá koaka i te énana mata íte, ua óko tatou i to ia tekao, ta to ia haha te peáu.

HATIKA 23

1. Ía maóó te huaá hakatahi, ú aáhi atu ia Ietu i te haé a Pinato.

2. Á tahi á hano atu ia ia hakapiópió me te peápeáu : Aia te énana haá hauhau te mataeinaá me te peáu, aua ótou e tuku te moni no Ketare, ó au nei te Kirito.

3. A tahi á ui atu ia ia Pinato me te peáu : Ó óe nei te Hakaiki nui o Ati-Iuta ? E hua atu Ietu me te peáu : Ta óe hoí i peáu.

4. Á tahi á peáu Pinato i te tau hakaiki tauá me te mataeinaá : Áóé he pió toitoi i hua énana haá mate.

5. A tahi átou á peápeáu me te éo oko : U

hakapahi i te mataeinaá na to ia tekao ma na henua Iutea me Karirea.

6. Ía óko Pinato ía Karirea, ú ui atu : He énana Karirea ?

7. Ía óko Pinato ía Herote to ia toitoi, ú aáhi atu io hua hakaíki e noho aá í Ierutaremi í hua mou po.

8. Ú makimaki oko Herote ía Ietu tiohi i nui ai to ia koakoa, úa óko hoí Herote í te tau mea i mea ía e Ietu, me to ia haka mana tini. E auana ta ía e haá íte mai Ietu ía ía titahi haka mana.

9. I nui ai te ui atu ta ía ía Ietu : Atiá ú te i hua atu Ietu ía ía.

10. Í éiá ananu te tau hakaíki tauá me te tau keripa, kaipiópió ana ananu ía Ietu.

11. I meé atu ai Herote me to ía huaá ía Ietu, i tuku atu ai ía ía te kahu maita me te hini ía ía me te haá hua atu io Pinato.

12. Mei hua mou po aá ú tutuki hakaíki Herote me Pinato.

3. Ía haáputuputu Pinato í te papa hakaíki tauá me te papa koóua, me te huaá,

14. Ú peáu ía átou : Ú aáhi mai ótou ía ú hua énana nei mea í to ía hakapahi í te tohe te huaá, ú ui atu au ía ía í te aó o ótou ; áóé au i koaka í te pió toitoi í to ótou tekao no to ía makaka.

15. Áóé i koaka ía Herote, ú aáhi hoí ótou ía ía, áóé i makaka atu ía ía.

16. Ía tata ía, á tahi á tuku atu ía ía.

17. Ma te koika Pakate ú haá pohué í titahi énána i humu ia ; ó te haá ati Iuta teiá.

18. Atiá, ú taááu te huaá me te peápeáu. A haá mâte i teiá, á tuku mai Parapa.

19. I humu ia Parapa io he haé humu mea í te totoua io he papua haé me te mate ia o te énána ia ia.

20. Ú makimaki Pinato ía Ietu haápohué i peáu iho ai ía átou.

21. Atiá ú taááu átou me te peápeáu éo oko : Á patiá í úna he peka ! á patia í úna he peka !

22. I peáu iho ai Pinato ía átou, ó te toú peáu ia : E aha te haá ! Áóé i koaka í te pió í titahi makaka nui o ia mea haá mate ía ia. E tata ia me te tuku atu ía ia.

23. Ú tohetohé oko átou me te peápeáu éo oko : A patia í úna he peka. Nui oko, nui oko te poóina :

24. Í ao atu ai Pinato ía átou.

25. I tuku atu ai ia átou te énána i humu ia io he haé humu mea í to ía haka-pahi í te totoua me te haá mate í titahi énána, mea haá tae í to átou hia, me te tuku atu ía átou Ietu mea haá patia í úna he peka.

26. Óhia ú aáhi atu ía ia, ú tutuki me titahi énána Kireneo, ó Timone to ía ikoa me te úka ía ía e ona me amo í te peka mamuí o Ietu.

27. Ú muímuí mai ma mui te huaá nunui, me te huaá vehine ue ana me te mateteka.

28. A tahi á tiohi komui Ietu ia átou, me te peáu i hua mou vehine : E te huaá moí Ierutaremí, aua e ue uo ú, á ue uo ótou, me uo he huaá tama o ótou.

29. Ena hoí úa tata te mou po, e peápeáu atu : Mamaú te huaá vehine mahoi, mamau te vehine kopu tama koé me te u hakai koé i te tama.

30. Á tahi á peápeáu i te tau tuaivi á peéha mai ia matou, i te ivi á haá kaó ia matou.

31. Ta te mea me atíi i te ákau tée, e peheá i te ákau veivei ?

32. Ú aáhi atu me ia me na makaka tokoúa e haá me haá mate ia áua.

33. Ía titihe i te vahi Karavario te ikoa, ú patia átou ia Ietu i éia, ú patia me na kamo e úa, á ke te hoa, á ke te hoa o Ietu i vaveka.

34. E peáu ta Ietu : E tu ú Motua, á tuku atu ia átou i to átou mikeo, ú te e íte hoí átou. Ó átou ú tuha atu i to ia ona kahu, me te kai, me te peáu, no ai tenei kahu ?

35. Úa maó te huaá i éia, ú tiohi hakamau ia ia ; me te hini ia ia me te peápeáu : Ú haápohué i tahipito, á haápohué ia ia, to te Kirito, te énana tahia i te Etua, atíi me ta te huaá koóua, me hua meé, me hua tekao.

36. Úa hini me te poi toa, me te haátata me ia, me te tuku atu i te vineka.

37. Me te peápeáu : Ó óe nei te Hakaiki nui o Ati-Iuta, á haápohué ia óe.

38. I patu ia ma úka o te upoko titahi tapa hamani éo kereko, éo ratino, éo hepereo peénei : *ó ia nei te hakaíki nui o Ati-luta.*

39. Atia ó titahi o na kamo e úa i patia ia me Ietu, úa meé ia ia me te peáu : Ó óe nei te Kirito á haápohué óe ia óe, á haápohué ia maúa.

40. E óónaki ta te hoa me te peáu ia ia : Áóé a e hopo ta óe í te Etua, e te énana makaka tia-tohu ?

41. Áóé i makaka ia pu ta taua, i makaka ia taua mea í to taua makaka nui, mea ke ta ia, áóé o ia makaka.

42. Á tahi á peáu atu ia Ietu : E te Hakaíki e, ia tihe óe io to ao, aua e hakaúae ia ú.

43. E hua atu Ietu ia ia me te peáu : He tekao tiatohu hoí ta ú. í hua á nei úa ke óe me au io hé ao o au io he áki.

44. Úa tata te ora e óno, úa kaó te henua í te kohn, ú potakotako te henua tihe í te ora e iva.

45. Ú potako me te oumati, ó te pa o te haé pure nui, ú vahi ia ma vaveka nui ahau.

46. Á tahi á taááu Ietu, me te éo oko : E tu ú Motua e, á toó óe í tu ú kuhane mei to óe íima. Peáu ana Ietu í hua pona tekao, úa íó te menava.

47. Ia íte te Keneturione í hua mea, úa hahi í te Etua, me te peáu : He énana toitoi noa hoí tanei.

48. Ó te hua énana í tihe í éia, úa hua me te moto í te uma.

49 Ua maó me i éiá te poi íte ia Ietu me te huaa vehine i utai ma muí o ia mei te henua Karirea, ú tiohi mamaó átou.

50. Á tahi titahi o te huaá koóua ó Ioteve te ikoa, ona énana meitai ona énana toitoi.

51. Áóé í ao me tahipito ia Ietu haá mate, no Arimatea no te henua Iutea hua énana, te i tatai í te pohué io he áki.

52. Úa tihe io Pinato e hano í to Ietu nino.

53. Ía haá iho mai ía ia mei úna he peka, úa vahi me te tapa, me te tuku ía ia io he ana tupapaku kei ia io he keá, áóé he tupapaku i tomi í éiá ómua.

54. Ó hua á te á pei í te koika pakate, úa tata te tapati.

55. Ó te huaá vehine i titihe me Ietu mei te henua Karirea, úa heé ma muí o Ioteve, úa íte átou í te tomi ia, í te moe ia o te nino a Ietu.

56. Ía hua atu átou í to átou haé, ú kamea átou í te mou momau kakaá. Úa pi anaé átou ma te á tapati, o te haá o Ati-Iuta teiá i peáu ia e Moite.

HATIKA 24

1. Ma te á tapati, í te oioi tika kehukehu ú hihiti hua mou vehine í te tomi ia, mei to átou íma úa kave te momau kakaá i kanea ia e átou.

2. A tahi á ite í te keá mea tomi ana í hui ia mei úna o te ana;

3. Ia uú í óto he ana áóé í koaka í te nino o te Hakaiki o Ietu.

4. I nui ai te ue, á tahi á tihe ai na énana tokouá í te áo o átou me te kahu tavaié oko.

5. Á tahi á emiéé okoki í te hopo, áóé e hapai aé te mata, á tahi á peápeáu ai áua ía átou : Umaha to ótou umihi í vaveka o te poi mamate te mea í pohué ?

6. Áóé ia i nei, ú pohué hakaúa. A mamaákau ótou í te tekao o ia ía ótou e noho ana ia í te henua Karirea.

7. Me te peáu. E tuku hoi te Tama énana í te poi mikeo, e patia ía ía í úna he peka me te pohué hakaúa ma te po tou.

8. Áóé í tuae átou í hua pona tekao a Ietu.

9. Ia hua atu átou mei te tomi ia tupapaku úa haki te mea i mea ía, te mea í ite ía í te huaá apotoro, í tahipito énana me átou.

10. Ó Maria-Matarena titahi, o Ioana titahi, ó Maria ó te kui a Iakopo me tahipito vehine ke te i kave mai te óko í te huaá apotoro.

11. Áóé i haátia te huaá apotoro í te tekao o te huaá vehine, auana ta átou he tekao moemoea.

12. Atia, ia maó Petero ú tohuti í te tomi ia tiohi; ía tihe i pii he ana ía oha mea tiohi í óto ú ite anaiho í te tapa vahi te i moe uo he tohua, me te hua mai, me te mahaó í te mea i mea ía

13. Í hua á á, tokoúa o átou ú heé atu i titahi puke haé ó Emau te ikoa, touha me te tekau statia mamaó mei Ierutaremi.

14. Heé ana áua tekao ana áua no te mea i mea ia.

15. Á tahi á tutuki me áua Ietu, te i heé atu me áua, e tahi heé ia ;

16. Úa pa to áua mata, áóé áua i íte ia Ietu.

17. A tahi á peáu ai Ietu ia áua : Tekao hea ta-
óua nei, heé ana, e aha óa te pió o to óua úha-
nea ?

18. Á tahi titahi o áua, ó Kereoha te ikoa, á
peáu atu ia ia : Ó óe oa tokotahi i te papua haé
Ierutaremi te mea áóé i óko i te mea i mea ia i
hua mou po a ?

19. E aha óa, te hua atu ? U peápeáu áua : Ó te
mea ia Ietu no Natareti, i te peroheta mana io te
Etua, io te huaá énana.

20. Ó te tuku atu, ó te haá mate me te patia i
úna he peka na te huaá tauá me te huaá koúua.

21. Auana ta matou na ia e hokohakaúua Iraene ;
atiá ó te po tou tenei : mei to ia mate ia.

22. Atiá, ú haá emiéé ia matou mou vehine o
matou nei ; ia heé ia átou i te tomi ia ma te oloí
tika kehukehu,

23. Ía te i koaka te nino o ia, úa hua me te
peáu i íte ia e átou i na kuhane anera te i peáu ia
átou ú pohué ia.

24. Ó titahi o matou, ia hihiti me átou i te

tomi ia úa íte í te mea í peáu ia na te huaá vehine, atíá áóé átou í íte ia ia.

25. E te koekoe po ! te peáu ta Ietu ía áua : E te koekoe haátíá íti í te tau mea í peáu ia na te huaá peroheta !

26. Áóé a í peáu ia e átou, e mate te Kirito í te mate nei e haá me uú ímuí ío he vahi í éiá te mahaó me te ékaéka tiatohu ?

27. Imuí 'ho ú haá íte í te toitoi o te tekao a Moite me tahipito huaá peroheta ío he hamani no te tekao tiatohu.

28. Ía tata me te puke haé í éiá te hakaéa, ú hakahae Ietu í te heé atu óóa.

29. I taí ai áua me te peáu ía ia : Úa po, á moe me maua, úa tata te kaó ia oumatí, me te uú atu me áua.

30. Noho ana átou í te kaia kai, úa toó í te poteto, ú penetitio, úa motu me te tuku atu ía áua.

31. Á tahi á pohapoha to áua kikomata, á tahi á íte áua ó Ietu ; me te kaó poponihoó a Ietu.

32. Á tahi á peápeáu atu peápeáu mai áua. Áóé á e veáveá me he ahi to taua koekoe tekao ana ía ía taua ma he aánui, vivini ana te tau mea í patu ía ío he hamani tiatohu.

33. Á tahi á maó áua, á tahi á hua atu óto Ierutaremi, me te tutuki í éiá te tiónohuú ma tahi me te huaá e noho áá ío átou, e pí ana í éiá.

34. Peáu ana : Mea tiatohu hoí ú pohué ha-
kaúa te Hakaiki, i íte ia to Petero.

35. Me te haki ta áua i te mea i mea ia ma he
aánui, i to áua íte ia óhia úa motu i te poteto.

36. Tekao ana átou i hua tekao ú tihe pu ana-
mai Ietu i vaveka o átou me te peáu : A mouú to
ótou koekoe, ó au nei, oho te íí, aua e hopo.

37. Atiá auana ta átou he kuhane, mea i te
hopo, i te emiээ,

38. Á tahi á peáu ai Ietu ía átou : Emiээ i te
aha? Umaha tenei mamaákau ke ?

39. A tiohi i tu ú ííma, á tiohi i tu ú vaevae, ó
au nei hoí. A taohi, áóé atí te kuhane áóé o ia
kiko, áóé o ia ivi me he kiko me he ivi o au nei.

40. Ia pao hua pona, ú haá íte i to ía ííma me
to ia vaevae.

41. Atiá mea i to átou pe i te mahaó me te koa-
koa áóé átou e haátia : ú peáu ía átou Ietu : Aia
ía ótou titahi mea e kai ?

42. A tahi á tuku atu ía ia titahi poó ika i tao
ia me titahi mea manini tikaué.

43. Ía pao i te kai i hua mea i te aó o átou ú
tuku atu ía átou te toeka.

44. Me te peáu ía átou, ó ia na te mea i peáu ia
e au ía ótou e noho ana au me ótou : E mea mei-
taí á hakapao ia te tau mea i haátoitoi ia no au
nei vaána e te mea i patu ia na Moite, na te tau
peroheta, na Tavite.

45. A tahi á haá maáma i to áton koekoe e ona

me óko toitoi í te tau mea i patu ia na te tau peroheta.

46. Me te peáu ía átou : I patu ía atíí, he mea meitaí á mamae te Kirito í te mamae atíí, me te pohué hakaúa ma te po tou.

47. Á hakako ía te penitenia me te tuku ía mi-keo io te huaá énaa hakatahi í óto Ierutaremi ómua.

48. Úa íte hoí to ótou mata í hua tau mea na.

49. Ena á pahi au ía ótou te mea i peáu ía ía ótou na to au Motua. Tataí ana ótou ía ía, á noho io he papua haé, tihe á heó to ótou koekoe na te karatia mei úna.

50. Ú aáhi ímuí 'ho ía átou ma vaho o te papua haé, tihe í Petania : Me te hapai aé í tona ííma, me te penetitio atu ía átou.

51. E penetitio ana ú avai ía átou, úa piki io he ata áki.

52. Ó átou, ía atoratio atu ía ía, ú huhua atu óto Ierutaremi me te koakoa nui.

53. Í óto he haé pure ananu te pi o átou me te hahi í te Etua me te haá meitaí ía ía. Amene (1).

(1) Me he mea ú peáu : Toitoi noa te tau mea hakatahi i patu ía nei na ú na Ruka.

E TAPA TUHITUHI

Hatika 1.	3
Hatika 2.	11
Hatika 3.	17
Hatika 4.	21
Hatika 5.	26
Hatika 6.	30
Hatika 7.	36
Hatika 8.	42
Hatika 9.	49
Hatika 10.	57
Hatika 11.	62
Hatika 12.	68
Hatika 13.	74
Hatika 14.	79
Hatika 15.	83
Hatika 16.	86
Hatika 17.	90
Hatika 18.	93
Hatika 19.	98
Hatika 20.	103
Hatika 21.	108
Hatika 22.	112
Hatika 23.	119
Hatika 24.	124

THE BORROWER WILL BE CHARGED
THE COST OF OVERDUE NOTIFICATION
IF THIS BOOK IS NOT RETURNED TO
THE LIBRARY ON OR BEFORE THE LAST
DATE STAMPED BELOW.

JUN 16 1979 ILL

6253264

FEB 9 1987 ILL

2076274

DETROIT

